

T.C.
ORDU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER ANABİLİM DALI
SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ BİLİM DALI

UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNDE SOSYAL BİLGİLER DERSİ
EV ÖDEVLERİNE YÖNELİK PAYDAŞ GÖRÜŞLERİNİN
İNCELENMESİ

YÜCEL AKDENİZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN

Doç. Dr. Erhan YAYLAK

ORDU- 2023

TEZ KABUL SAYFASI

Yücel AKDENİZ tarafından hazırlanan “**Uzaktan Eğitim Sürecinde Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerine Yönelik Paydaş Görüşlerinin İncelenmesi**” başlıklı bu çalışma, **20.10.2023** tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak, jürimiz tarafından **YÜKSEK LİSANS tezi** olarak kabul edilmiştir.

Başkan	Dr. Öğr. Üyesi Durdane ÖZTÜRK Ahi Evran Üniversitesi / Eğitim Fakültesi	İmza
Üye	Dr. Öğr. Üyesi Özlem ELVAN Ordu Üniversitesi / Eğitim Fakültesi	İmza
Üye	Doç. Dr. Erhan YAYLAK Ordu Üniversitesi / Eğitim Fakültesi	İmza

ETİK BEYANI

Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında; tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, tez çalışmasında yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi, kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı, bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu, bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Yücel AKDENİZ

ÖZET

SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ

UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNDE SOSYAL BİLGİLER DERSİ EV ÖDEVLERİNE YÖNELİK PAYDAŞ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

YÜCEL AKDENİZ

Çin'in Wuhan kentinde başlayan COVID-19 tüm dünyayı etkilemiş insan ölümlerini azaltmak için dünyada bazı tedbirler alınmaya gidilmiştir. Bu bağlamda ülkemizde yüz yüze eğitime ara verilerek uzaktan eğitim çalışmaları yapılmaya başlanmıştır. Daha önce yükseköğretimde uygulanan uzaktan eğitimin ilk kez ilk ve orta dereceli okullarda uygulanması nedeniyle öğretmen, öğrenci ve veli açısından farklı yansımaları olmuştur. Bu araştırmanın amacı sosyal bilgiler dersinde uzaktan eğitim sürecinde ev ödevlerine yönelik öğretmen, öğrenci ve velilerin görüşlerini almaktır. Nitel bir araştırma olan bu çalışma nitel araştırma desenlerinden biri olan "olgu bilim (fenomenoloji)" deseni kapsamında yürütülmüştür. Araştırma Ordu ili içerisinde yer alan devlet okullarındaki ilkokul 4.sınıf ve ortaokul 5, 6, ve 7. Sınıfla ilgili olan 20 öğretmen, 20 öğrenci ve 20 veli ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada nitel araştırma yaklaşımı içinde yer alan gelişigüzel(kazara) ve kartopu örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kapsamında önceden hazırlanan veli ve öğretmene 9 soru, öğrenciye 10 tane açık uçlu soru çevrimiçi ortamlarda paydaşlara yöneltilmiştir. Sorulara verilen yanıtlar MAXQDA programına aktarılıp içerik analizi yöntemi ile değerlendirilmiştir. Ardından cevaplardan yola çıkılarak kod belirleme yapılmıştır. Araştırmanın sonucuna göre paydaşların çoğu ev ödevlerini pekiştirme olarak görmüştür. Ayrıca uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinin ulaştırılmasında, değerlendirmesinde ve takibinde Whatsapp uygulamasının yoğun olarak kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan Eğitim, Sosyal Bilgiler, Ev Ödevi, Paydaş Görüşleri, Covid-19 Salgını

ABSTRACT

SOCIAL STUDIES EDUCATION

SOCIAL STUDIES CLASS IN THE PROCESS OF DISTANCE EDUCATION HOME EXAMINATION OF STAKEHOLDER OPINIONS ON THEIR HOMEWORKS

YÜCEL AKDENİZ

COVID-19, which started in Wuhan, China, affected the whole world and some measures started to be taken in the world to reduce human deaths. In this context, face-to-face education was suspended and distance education studies started to be carried out in our country. Distance education, which was previously implemented in higher education, had different reflections on teachers, students, and parents due to its application for the first time in primary and secondary schools. The aim of this study is to get the opinions of teachers, students, and parents about homework given during the distance education period on the social studies lesson. This study, which is a qualitative research, was conducted within the scope of the "phenomenology" pattern, which is one of the qualitative research designs. The research was conducted with 20 teachers, 20 students, and 20 parents who were associated with primary school 4th grade, secondary school 5th, 6th, and 7th grade students in public schools in Ordu province. In the research, random (accidental), and snowball sampling were used as the method which were within the qualitative research approach were used. Within the scope of the semi-structured interview technique, 9 questions which were prepared in advance for the teachers and parents, and 10 open-ended and pre-prepared questions for the students were asked to the participants in an online environment. The answers to the questions were transferred to the MAXQDA program and evaluated using the content analysis method. Then, the code was determined based on the answers. According to the results of the research, most of the participants considered the homework as a reinforcement. Moreover, it was concluded that the 'WhatsApp' application was used extensively to deliver, evaluate, and follow-up the homework given in social studies lessons during the distance education period.

Keywords: Distance Education, Social Studies, Homework, Stakeholder Opinions, Covid-19 Outbreak

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans eğitimim boyunca derslerini dinlemekten büyük keyif aldığım Doç. Dr. Talip ÖZTÜRK ve Doç. Dr. Filiz ZAYİMOĞLU ÖZTÜRK hocam ile mesleğimize dair kıymetli bilgiler sunmakla kalmayıp hayata karşı da farklı bakış açıları sunan, tezimi hazırlama sürecimde her soruma sabırla cevap veren, değerli hocam Doç. Dr. Erhan YAYLAK'a teşekkürlerimi sunarım.

Bu süreçte her zaman yanımda olan, desteğini ve sevgisini her an hissettiğim sevgili eşim Aysun KOÇYİĞİT AKDENİZ'e teşekkürlerimi sunarım. Daha yeni dünyama girmesine rağmen motivasyon kaynağım olan canım oğlum Eymen AKDENİZ'e minnettarım.

Beni bu günlere ulaştıran ve aldığım her kararda beni destekleyen başta annem ve babam olmak üzere canım aileme sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Yücel AKDENİZ

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET	iv
TEŞEKKÜR	vi
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar	xi
ŞEKİLLER	xiv
SİMGELER VE KISALTMALAR	xv
1. GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın Amacı.....	3
1.2. Araştırmanın Önemi	3
1.3. Araştırmanın Problem Durumu	4
1.4. Araştırma Problemi.....	5
1.5. Alt Problemler.....	5
1.6. Sayıtlar.....	6
1.7. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	7
1.8. Terim ve Tanımlar	7
2. KURAMSAL ÇERÇEVE.....	8
2.1. Eğitim.....	8
2.2. Eğitim Sistemi.....	9
2.3. Uzaktan Eğitim	10
2.4. Uzaktan Eğitim ve Yüz Yüze Eğitim Arasındaki Farklar	11
2.5. Türkiye’de Uzaktan Eğitimin Tarihsel Gelişimi	12
2.5.1. Tanımlama Dönemi (Kimlik belirleme süresi)	12
2.5.2. İletişim Yoluyla Eğitim.....	13
2.5.3. Yazmayı Öğrenme Dönemi	13
2.6. Uzaktan Eğitim Uygulama Modelleri.....	18
2.7. Uzaktan İnternet Eğitimi.....	20
2.8. Uzaktan İnternet Eğitiminin Etkinliği	22
2.9. Uzaktan Eğitimin Avantajları ve Dezavantajları	23
2.9.1. Uzaktan Eğitimin Avantajları	23
2.9.2. Uzaktan Eğitimin Dezavantajları	25
2.10. Ev Ödevi.....	27

2.11. Ev Ödevi Çeşitleri	28
2.11.1. Hazırlık ödevleri	29
2.11.2. Geliştirici ödevler.....	29
2.11.3. Tamamlayıcı ödevler.....	29
2.11.4. Yaratıcı ödevler.....	29
2.12. Ev Ödevinde Etkili Olan Yapılar	29
2.12.1. Çevre	30
2.12.2. Zaman.....	31
2.12.3. Motivasyon.....	33
2.13. Ev Ödevine Dair Veli, Öğrenci, Öğretmen Görüşleri	35
2.14. İlgili Araştırmalar	38
3. YÖNTEM	44
3.1. Araştırma Yöntemi	44
3.2. Çalışma Grubu	44
3.3. Veri Toplama Araçları	48
3.4. Veri Toplama Araçlarının Uygulanışı	50
3.5. Verilerin Çözümlemesi.....	51
4. BULGULAR.....	53
4.1. Öğrencilerin Ev Ödevlerine Yönelik Görüşleri.....	53
4.2. Covid-19 Pandemisi Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerine Yönelik Öğrenci Görüşleri.....	54
4.3. Covid-19 Pandemisi Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerine Öğrencilerin Ayırdıkları Süre İle İlgili Öğrenci Görüşleri	56
4.4. Covid-19 Pandemisi Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevleriyle İlgili Sosyal Bilgiler Öğretmenine Yönelik Öğrenci Önerileri.....	58
4.5. Covid-19 Pandemisi Uzaktan Eğitimde Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerinin Öğrencilerin Notlarını Yükseltmesi İle İlgili Öğrenci Görüşleri.....	59
4.6. Covid-19 Pandemisi Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerini Yaparken Öğrencilerin Karşılaştığı Sorunlar İle İlgili Öğrenci Görüşleri	61
4.7. Covid-19 Pandemisi Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerini Velilerin Nasıl Kontrol Ettiği İle İlgili Öğrenci Görüşleri	62
4.8. Covid-19 Pandemisi Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerini Öğretmenin Nasıl Kontrol Ettiği İle İlgili Öğrenci Görüşleri	64

4.9. Covid-19 Pandemisi Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerinin Öğretmene Nasıl Ulaştırıldığı İle İlgili Öğrenci Görüşleri.....	67
4.10. Covid-19 Pandemisi Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerinde Hangi Tür Ödevlerin Daha Çok Sevildiğiyle İlgili Öğrenci Görüşleri.....	69
4.11. Velilerin Ev Ödevlerine Yönelik Görüşleri.....	71
4.12. Covid-19 Pandemisi Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerine Yönelik Veli Görüşleri.....	72
4.13. Covid-19 Pandemisi Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerine Öğrencilerin Ayırdıkları Süre İle İlgili Veli Görüşleri	74
4.14. Covid-19 Pandemisi Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevleriyle İlgili Sosyal Bilgiler Öğretmenine Yönelik Veli Önerileri.....	76
4.15. Covid-19 Pandemisi Uzaktan Eğitimde Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerinin Öğrencilerin Notlarını Yükseltmesi İle İlgili Veli Görüşleri	78
4.16. Covid-19 Pandemisi Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerini Yaparken Öğrencilerin Karşılaştığı Sorunlar İle İlgili Veli Görüşleri	79
4.17. Covid-19 Pandemisi Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerinin Öğretmen Tarafından Takibi İle İlgili Veli Görüşleri.....	81
4.18. Covid-19 Pandemisi Uzaktan Eğitim Sürecinde Çocuğunuza Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ödevleri Hakkında Bilgi Sahibi Olmakla İlgili Veli Görüşleri	83
4.19. Covid-19 Pandemisi Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerinde Velilerin Karşılaştığı Sorunlar İle İlgili Görüşleri	84
4.20. Öğretmenlerin Ev Ödevlerine Yönelik Görüşleri	85
4.21. Covid-19 Pandemisi Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerine Yönelik Öğretmen Görüşleri.....	87
4.22. Covid-19 Pandemisi Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerinde Öğretmenlerin Ödev Düzeniyle İle İlgili Görüşleri	89
4.23. Covid-19 Pandemisi Uzaktan Eğitim Sürecinde Sosyal Bilgiler Dersinde Hangi Tür Ödevlerin Daha Çok Verildiğiyle İlgili Öğretmen Görüşleri	90
4.24. Covid-19 Pandemisi Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerini Öğretmenlerin Öğrencilere Hangi Araç Ve Gereçleri Kullanarak Ulaştırdığı İle İlgili Öğretmen Görüşleri	92
4.25. Covid-19 Pandemisi Uzaktan Eğitim Sürecinde Sosyal Bilgiler Dersinde Verilen Ev Ödevlerinin Takibini Öğretmenlerin Hangi Araç Ve Gereçleri Kullanarak Yaptığı İle İlgili Öğretmen Görüşleri.....	96

4.26. Covid-19 Pandemisi Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerinin Ölçme Değerlendirmesini Öğretmenlerin Nasıl Yaptığı İle İlgili Öğretmen Görüşleri	99
4.27. Covid-19 Pandemisi Uzaktan Eğitim Sürecinde Sosyal Bilgiler Dersinde Verilen Ev Ödevlerinin Ölçme Değerlendirme Sonuçlarını Öğretmenler Öğrencilere Nasıl Bildiriyor İle İlgili Öğretmen Görüşleri.....	101
4.28. Covid-19 Pandemisi Uzaktan Eğitim Sürecinde Öğretmenlerin Sosyal Bilgiler Dersinde Verilen Ev Ödevlerine Yönelik Öğrenci Ve Velilere Tavsiyeleri	104
5. SONUÇ VE TARTIŞMA.....	108
6. ÖNERİLER	119
KAYNAKLAR	120
EKLER	138
ÖZGEÇMİŞ	152

TABLÖLAR

Sayfa

Tablo 2. 5. 1. Türkiye’de Uzaktan Eğitim: Bilişime Dayalı 4.Yarıyıl: İnternet-Web (1996-...) (Bozkurt, 2017).....	16
Tablo 3. 2. 1. Öğrencilerin Demografik Özellikleri	45
Tablo 3. 2. 2. Öğretmenlerin Demografik Özellikleri	46
Tablo 3. 2. 3. Velilerin Demografik Özellikleri	47
Tablo 4. 1. Öğrencilerin Ev Ödevlerine Yönelik Görüşleri.....	53
Tablo 4. 2. Öğrencilerin Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerine Yönelik Görüşleri.....	55
Tablo 4. 3. Öğrencilerin Uzaktan Eğitim Sürecinde Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerine Ayırdıkları Süre İle İlgili Görüşleri.....	56
Tablo 4. 4. Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevleriyle İlgili Sosyal Bilgiler Öğretmenine Yönelik Öğrenci Önerileri.....	58
Tablo 4. 5. Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerinin Öğrencilerin Notlarını Yükseltmesi İle İlgili Öğrenci Görüşleri.....	60
Tablo 4. 6. Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerini Yaparken Öğrencilerin Karşılaştığı Sorunlar İle İlgili Öğrenci Görüşleri.....	61
Tablo 4. 7. Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerini Velilerin Nasıl Kontrol Ettiği İle İlgili Öğrenci Görüşleri.....	63
Tablo 4. 8. Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerini Öğretmenin Nasıl Kontrol Ettiği İle İlgili Öğrenci Görüşleri.....	65
Tablo 4. 9. Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerinin Öğretmene Nasıl Ulaştırıldığı İle İlgili Öğrenci Görüşleri.....	67

Tablo 4. 10. Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerinde Hangi Tür Ödevlerin Daha Çok Sevildiğiyle İlgili Öğrenci Görüşleri.....	69
Tablo 4. 11. Velilerin Ev Ödevlerine Yönelik Görüşleri.....	71
Tablo 4. 12. Velilerin Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerine Yönelik Görüşleri.....	72
Tablo 4. 13. Öğrencilerin Uzaktan Eğitim Sürecinde Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerine Ayırdıkları Süre İle İlgili Veli Görüşleri.....	74
Tablo 4. 14. Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevleriyle İlgili Sosyal Bilgiler Öğretmenine Yönelik Veli Önerileri.....	76
Tablo 4. 15. Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerinin Öğrencilerin Notlarını Yükseltmesi İle İlgili Veli Görüşleri.....	78
Tablo 4. 16. Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerini Yaparken Öğrencilerin Karşılaştığı Sorunlar İle İlgili Veli Görüşleri.....	80
Tablo 4. 17. Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerinin Öğretmen Tarafından Takibi İle İlgili Veli Görüşleri.....	82
Tablo 4. 18. Uzaktan Eğitim Sürecinde Çocuğunuza Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ödevleri Hakkında Bilgi Sahibi Olmakla İlgili Veli Görüşleri.....	83
Tablo 4. 19. Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerinde Velilerin Karşılaştığı Sorunlar İle İlgili Görüşleri.....	84
Tablo 4. 20. Öğretmenlerin Ev Ödevlerine Yönelik Görüşleri.....	86
Tablo 4. 21. Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerine Yönelik Görüşleri.....	87
Tablo 4. 22. Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerinde Öğretmenlerin Ödev Düzeniyle İle İlgili Görüşleri.....	89
Tablo 4. 23. Uzaktan Eğitim Sürecinde Sosyal Bilgiler Dersinde Hangi Tür Ödevlerin Daha Çok Verildiğiyle İlgili Öğretmen Görüşleri.....	91

Tablo 4. 24. Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerini Öğretmenlerin Öğrencilere Hangi Araç ve Gereçleri Kullanarak Ulaştırdığı İle İlgili Öğretmen Görüşleri.....	93
Tablo 4. 25. Uzaktan Eğitim Sürecinde Sosyal Bilgiler Dersinde Verilen Ev Ödevlerinin Takibini Öğretmenlerin Hangi Araç ve Gereçleri Kullanarak Yaptığı İle İlgili Öğretmen Görüşleri.....	96
Tablo 4. 26. Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerinin Ölçme Değerlendirmesini Öğretmenlerin Nasıl Yaptığı İle İlgili Öğretmen Görüşleri.....	99
Tablo 4. 27. Uzaktan Eğitim Sürecinde Sosyal Bilgiler Dersinde Verilen Ev Ödevlerinin Ölçme Değerlendirme Sonuçlarını Öğretmenler Öğrencilere Nasıl Bildiriyor İle İlgili Öğretmen Görüşleri.....	102
Tablo 4. 28. Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim Sürecinde Sosyal Bilgiler Dersinde Verilen Ev Ödevlerine Yönelik Öğrenci ve Velilere Tavsiyeleri.....	105

ŞEKİLLER

Sayfa

Şekil 2.6.1. Tek yönlü iletişim modeli (Efe, 2010).....	19
Şekil 2.6.2. Çift Yönlü İletişim Modeli (Efe, 2010).	19
Şekil 3.5.1. Verilerin Çözümlemesi Süreci (Yıldırım ve Şimşek, 2013).....	52

SİMGELER VE KISALTMALAR

Kısaltmalar

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

EBA: Eğitim Bilişim Ağı

YÖK: Yükseköğretim Kurulu

TRT: Türkiye Radyo Televizyon

ODTÜ: Orta Doğu Teknik Üniversitesi

PISA: Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı

PIRLS: Uluslararası Okuma Becerilerinde Gelişim Araştırması

TIMMS: Matematik ve Fen Eğitimleri Araştırması

MAXQDA: Nitel Veri Analiz Yazılımı

YAYKUR: Yaygın Yükseköğretim Kurumu

1. GİRİŞ

Bilgi ve iletişim teknolojileri günümüzde çok hızlı bir şekilde gelişmektedir. Bilgi hızla yayılır ve aynı hızda üretilir. Bu başarıların özgül göstergeleri olan teknolojik ürünler, eğitim hayatına dâhil olma yoluyla zorlukları hafifletmek için çeşitli yönelimlerin kaynağıdır. Eğitimdeki yeni eğilimler, bir kişiyi öğrenmede daha aktif hale getirmeyi, bilgiye erişimi kolaylaştırmayı, öğrenmeyi hızlandırmayı ve öğrenilenleri kalıcı hale getirmeyi amaçlamaktadır (Okan ve Arapgirlioglu, 2019).

Teknolojik ortamların artmasıyla birlikte eğitimde esneklik ve bilgiye erişim kolaylığı, geleneksel eğitim anlayışında yeni bir bakış açısına neden olmuş ve bu doğrultuda uzaktan eğitim modeli ortaya çıkmıştır. Uzaktan eğitim, öğretmen ve öğrencilerin mutlaka aynı yerde olmak zorunda olmadıkları, eğitim faaliyetlerinin posta hizmetleri ile bilgi ve iletişim teknolojileri kullanılarak yürütüldüğü bir eğitim sistemi modelidir (İşman, 2011).

Uzaktan eğitimin tanımlarına bakıldığında; zaman ve mekân özgürlüğü sunan, belli bir yaş ve eğitim düzeyi için sınırlı olmayan, ileri teknolojilerle iletişim ve etkileşim kurmayı sağlayan, geleneksel eğitim hizmetlerini kullanamayan birçok kişiye eğitim hizmeti verilmesini sunandır (Yurdakul, 2015). Uzaktan eğitim, birçok alanda kullanılabilir bir eğitim modeli haline gelmiş ve zamanla daha fazla ilgi görmüştür. Yorgancı'ya (2015) göre, uzaktan eğitim geleneksel yöntemlere göre öğrenci başarısını önemli ölçüde etkilemekle birlikte, uzaktan eğitimin sunduğu zengin içerik açısından da zaman tasarrufu sağlamaktadır.

Uzaktan eğitim radyo, televizyon, interaktif sesli telekonferans sistemleri, interaktif sesli ve görüntülü konferans sistemleri, bilgisayar ve internet eğitim araçları gibi iletişim teknolojileri sayesinde günümüzde örgün eğitim sistemine meydan okuyan değişimlerle birlikte gelişmekte ve yaygınlaşmaktadır. Uzaktan eğitim sistemleri farklı şekillerde kullanılmaktadır; kural olarak, müfredatın içeriğine, hedef kitleye ve teknolojik gelişmelere bağlı olarak senkronize (zamana bağımlı), asenkron (zamandan bağımsız) ve karma (zamandan yarı bağımsız) öğrenme modelleridir (Yungul, 2018).

Yorgancı (2015) senkron eğitimi, öğrenci ve öğretmenin farklı ortamlarda birbirleriyle aynı anda etkileşimde bulunduğu, karşılıklı iletişimin olduğu ortamlar olarak tanımlarken, asenkron eğitimi ise mekan ve zamandan bağımsız olarak ders için gerekli

envanterlerin internet ortamında öğrenci ile paylaşıldığı, öğrenci ve öğretmen arasında iletişimin olmadığı eğitim olarak açıklamıştır. Senkron eğitim, öğretene ve öğrenenin çeşitli yollarla etkileşim kurmasına olanak sağlayarak, aynı ortamda bulunma durumunu ortadan kaldırmakla birlikte yüz yüze eğitimin avantajlarının da bilinmesine imkân sağlar. Asenkron eğitim ise öğrenci ve öğretmenden bağımsız olarak kendi kendine öğrenme imkânı sağlar.

Karma öğrenme modeli, yüz yüze ve çevrimiçi öğrenmenin bir kombinasyonunu içerir. Karma öğrenme yoluyla, zaman ve mekân kısıtlamaları kaldırılır, hem sınıfta hem de çevrimiçi olarak sunulan becerilerle iletişim ve etkileşim desteklenir. Bu model, e-öğrenme yeteneklerine sahip, daha ucuz, yükseltilmesi kolay, hızlı ve coğrafi konumun dezavantajlarını ele alan bir öğrenme ve öğretme yaklaşımıdır (Yungul, 2018).

Tüm dünyayı etkisi altına alan koronavirüs, hayatın her alanında etkili olmuş ve eğitimde aksamalara neden olmuştur. Bu süreçte Türkiye, eğitimin sürdürülebilirliğini sağlamak için yüz yüze eğitime ara vermiş ve uzaktan eğitime başlamıştır. Bu süreçte 16 Mart 2020 tarihi itibarıyla Türkiye'deki okullar 30 Nisan 2020 tarihine kadar askıya alınmıştır. Bu kapsamda ilk ve ortaöğretim düzeyinde üç TV kanalı (EBA Tv İlkokul, EBA Tv Ortaokul, EBA Tv Lise) için açık ve uzaktan eğitim uygulamaları ile eğitime devam edilmesine karar verilmiştir (MEB, 2020).

Pandeminin devam eden etkisi nedeniyle uzaktan eğitim süresinin 31 Mayıs 2020 tarihine kadar uzatıldığı açıklanmış ve 29 Nisan 2020 tarihinde ilk yarıyılı başarıyla tamamlayan öğrencilerin uzaktan eğitime devam etmesine, not ortalaması kaç olursa olsun bir üst sınıfa geçme kararı verilmiştir (MEB, 2020).

Okulların kapatılmasıyla birlikte uzaktan eğitim yöntemi öğretmenler, öğrenciler ve aileler için yaygın bir uygulama haline gelmiştir. Bu süreçte, öğretmenlerin öğrencilere ev ödevleri vermesi, öğrencilerin evde çalışmaları ve ailelerin de bu süreçte çocuklarının eğitimine aktif olarak katılmasında önemli bir rol oynamıştır. Bu çalışma temelinde, Covid-19 pandemisi döneminde Türkiye'de sosyal bilgiler dersinde uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler öğretmenleri tarafından öğrencilere verilen ev ödevlerine yönelik öğretmen, öğrenci ve velilerin görüşlerini incelemek amaçlanmıştır.

1.1. Araştırmanın Amacı

Covid-19 pandemi dönemi ile birlikte uzaktan eğitimin değerlendirilmesi konusundaki çalışmaların arttığı gözlemlenmektedir. Bu konuyla ilgili olarak yapılan araştırmalar incelendiğinde Edelhauser ve Lupu-Dima (2020) Romanya’da Covid-19 pandemi döneminde üniversite öğrencilerinin uzaktan eğitim sürecinde kullandıkları programların çıkardığı zorlukları ele almışlardır. Serçemeli ve Kurnaz (2020) muhasebe dersi alan öğrencilerin, Aktaş vd. (2020); Ekiz, (2020) beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin, Yılmaz (2020) ise fizyoterapi ve rehabilitasyon bölümü öğrencilerinin karantina dönemindeki uzaktan eğitim deneyimlerini incelemişlerdir. Mahdy (2020) ise Covid-19 pandemi döneminde Veterinerlik Fakültesi öğrencilerinin uzaktan eğitiminin akademik başarılarına olan etkisini araştırmıştır.

Covid-19 pandemi dönemindeki uzaktan eğitime ilişkin yapılan araştırmalar genellikle üniversite öğrencileri ve öğretim üyeleri üzerine yoğunlaşmış, diğer paydaşların görüşlerine geniş kapsamlı bir şekilde yer verilmemiştir. Bu çalışmada öğrencilerin, öğretmenlerin, velilerin, Covid-19 pandemi dönemindeki sosyal bilgiler dersinde uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler öğretmenleri tarafından, öğrencilere verilen ev ödevlerine dair görüşlerini bütüncül bir yaklaşımla ele almak amaçlanmıştır. Bu amaçla elde edilen verilerden hareketle; ev ödevlerine ne kadar süre ayrıldığı, ödev yapılırken ortaya çıkan zorluklar, öğrencilerin ödevine nasıl (hangi yollarla/araçlarla) ulaştığı, ev ödevinin takibi, ne tür ödevler verildiği, ödev verilme sıklığı, verilen ödevin değerlendirilmesi, ödev dönütlerinin öğrenciye verilme durumu ve hangi yolla verildiği, ev ödevinin ders notlarına olan etkisine, paydaşların ev ödevine yönelik görüş ve önerileri üzerinde durulmuştur.

1.2. Araştırmanın Önemi

Ödev, öğrencilerin kendisini geliştirmesi konusunda aileler ve öğretmenler için önemli bir yere sahiptir. Ev ödevleri öğrencilerin sorumluluk almasını, çalışma alışkanlığı ve hayata bakış açılarının değişmesini sağlar (Cooper, 2006). Cooper (1989) ev ödevlerinin faydalarını etkileyen faktörleri ortaya koyduğunda “ödev özellikleri” ve “sınıf içi takip” modeli olarak ortaya koymuştur. Modele göre ödevin gerekliliği, türü, kişiye göre verilme durumu ve öğretmenlerin geri dönüş yapmaları öğrencilerin ödevden yararlanma faaliyetini etkiler. Ev ödevleri uzun zamandır üzerine durulan bir

konu olsa da öğretmenlerin ödev sürecinde etkili olmasına çok fazla değinilmemiştir (Epstein ve Van Voorhis, 2001). Ev ödevleri üzerine yapılan çalışmalar incelendiğinde ilkokul ve ortaokul öğretmenlerinin geri dönüt verme türlerini inceleyen az sayıda çalışma vardır (Bang vd., 2009). Türkiye’de araştırılmış ev ödevleri üzerinde ise durum yine aynıdır (Taş, Vural ve Öztekin, 2014). Ev ödevleriyle ilgili çalışmalar incelendiğinde en fazla fen bilimleri eğitimi dersi konu alındığı görülmüştür (Atlı, 2012; Deveci, 2011).

Bu tarzdaki çalışmaların çoğu öğretmen ve öğrenci gözünden yapılan çalışmalardır (Büyüktokatlı, 2009; Gürlevik, 2006). Dumont vd.’e (2012) göre ailenin ev ödevlerine fazla dâhil olması öğrencilerin eğitimini olumsuz yönde etkilemektedir. Türkiye’de bu konuda bir araştırmaya rastlanılmamaktadır. Yani aile katılımı sürecinde asıl önemli olan ailelerin katılımlarının çocukları tarafından nasıl karşılandığıdır. Kralovec ve Buell (2000) ve Cooper vd., (2006) yürüttüğü çalışmaların sonuçlarına göre ev ödevleri ile ilgili araştırmaların eksik yönü, çoğunlukla ödevlerin öğrenci başarısıyla olan ilişkisinin araştırılmış olmasıdır. İncelenen çalışmalarda ev ödevlerinde öğretmen, öğrenci ve veli görüşleri ele alınmıştır. Bu görüşlerin çoğunda ev ödevlerinin öğrenci başarısına etkisi üzerine durulup aile katılımı geri planda bırakılmıştır. Bu çalışmada ise bu gibi eksiklikler üzerine de durulup bunun yanında uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersinde ev ödevlerine yönelik paydaş görüşlerinin incelenmesi, ödev ne kadar süre ayrıldığı, ödev yapılırken ortaya çıkan zorluklar, öğrencilerin ödev neye nasıl ulaştığı, ev ödevinin takibi, ne tür ödevler verildiği, ödev verilme sıklığı, verilen ödevin değerlendirilmesi, ödevlerin değerlendirilmesinin öğrenciye nasıl ulaştırıldığı, ev ödevinin ders notlarına olan etkisi ve paydaşların ev ödevine yönelik önerileri üzerine çalışmalar yapıp alanyazına katkısı olacağı düşünülmektedir.

1.3. Araştırmanın Problem Durumu

Ödevler, ev ve okul arasındaki bağı kurmasının yanı sıra, sıklıkla ev ve okul arasında yaşanan sorunların kaynağı olarak görülmektedir (Cooper vd., 2006). Ailelerin ve eğitimcilerin bu konudaki anlaşmazlıkları bazı çalışmalarda ortaya konulmaktadır. Yapılan çalışmalara göre bu anlaşmazlıkların ana karakterleri aileler (anne-baba), öğretmenler ve öğrencilerdir. Aileler ev ödevlerinin çok uzun-çok kısa, çok zor-çok kolay ya da amaçsız olduğundan yakınırken (Kralovec ve Buell, 2000). Öğretmenler ailelerin çocuklarına ev ödevlerini yapmalarında destek olmadıklarından, ödev

hazırlama konusunda bir eğitim almadıklarından ya da nitelikli bir ödev hazırlamak için yeterli zamanlarının olmadığından yakınmaktadır (Farkas vd., 1999). Öğrenciler ise genel olarak ödevlerin çok zaman aldığından, diğer etkinlikler için boş zamanlarının kalmadığından yakınmakta; birçok öğrenci ev ödevlerini hayatlarındaki en büyük stres kaynağı olarak görmektedirler (Kouzma ve Kennedy, 2002). Ev ödevleri ile ilgili yaşanan sorunlar yüz yüze eğitimde böyle iken, uzaktan eğitimde daha büyük bir sorun haline gelmiştir. Uzaktan eğitimde kontrol işi daha zor olduğu için problemler daha da artmıştır. Öğretmen ödev verse de öğrenci gerekli araç-gereç (bilgisayar, tablet, telefon) eksikliğinden ve internet alt yapı sorunundan dolayı ödevde ulaşamamıştır. Bunun dışında öğrenci ve velinin uzaktan eğitim sürecine yabancı olması ve öğretmen tarafından verilen ödevin kimi öğrenci tarafından ciddiye alınmayarak internetimiz yok bahanesiyle gönderilmemesi ya da göndermek isteyen öğrencinin internet alt yapısı sorunundan dolayı göndermemesi ya da geç göndermesi gibi problemleri doğurmuştur.

1.4. Araştırma Problemi

Covid-19 uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersinde verilen ev ödevlerine yönelik öğrenci, öğretmen ve veli görüşleri nelerdir?

1.5. Alt Problemler

Araştırma kapsamında aşağıdaki alt problemlere yanıt aranmıştır:

1. Öğrenci, öğretmen ve velilerin ev ödevlerine yönelik görüşleri nelerdir?
2. Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevleriyle ilgili öğrenci, öğretmen ve veli görüşleri nelerdir?
3. Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerine öğrencilerin ayırdıkları süre ile ilgili öğrenci ve veli görüşleri nelerdir?
4. Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevleriyle ilgili sosyal bilgiler öğretmenine yönelik öğrenci ve veli önerileri nelerdir?
5. Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinin öğrencilerin notlarını yükseltmesi ile ilgili öğrenci ve veli görüşleri nelerdir?
6. Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerini yaparken öğrencilerin karşılaştığı sorunlar ile ilgili öğrenci ve veli görüşleri nelerdir?
7. Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler ev ödevlerini veliler nasıl kontrol ediyor?

8. Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler ev ödevlerini öğretmen nasıl kontrol ediyor?
9. Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler ev ödevlerini öğrenciler öğretmenine nasıl ulaştırıyor?
10. Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinde öğrenciler hangi tür ödevleri daha çok seviyor?
11. Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinin öğretmen tarafından takibi hakkında veli görüşleri nelerdir?
12. Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevleri hakkında veli nasıl bilgi sahibi oluyor?
13. Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinde velilerin karşılaştığı sorunlar nelerdir?
14. Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinde öğretmenlerin ödev düzenleri nasıldır?
15. Uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersinde öğretmenler hangi tür ödevleri daha çok veriyor?
16. Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerini öğretmenler öğrencilere hangi araç ve gereçleri kullanarak ulaştırıyor?
17. Uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersinde verilen ev ödevlerinin takibini öğretmenler hangi araç ve gereçleri kullanarak yapıyor?
18. Uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersinde verilen ev ödevlerinin ölçme değerlendirmesini öğretmenler nasıl yapıyor?
19. Uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersinde verilen ev ödevlerinin ölçme değerlendirme sonuçlarını öğretmenler öğrencilere nasıl bildiriyor?
20. Öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersinde verilen ev ödevlerine yönelik öğrenci ve velilere tavsiyeleri nelerdir?

1.6. Sayıtlar

Bu çalışmada öğrenci, öğretmen ve velilerle yapılan görüşmelerde katılımcıların sorulara içten ve doğru yanıtlar vereceği ve ortaya konulan örneklemin çevreyi temsil ettiği varsayılmıştır.

1.7. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırmada sözü edilen görüşler 2020-2021 eğitim öğretim yılında Ordu ilinde yer alan devlet okullarındaki ilkokul 4.sınıf ve ortaokul 5. 6. ve 7.sınıflardan rastgele seçilen öğrenci, öğretmen ve velilere aittir. Çalışma belirtilen katılımcılarla sınırlı olup öğretmen (s=20), öğrenci (s=20) ve veli (s=20) olmak üzere görüşmeler yapılması ve sadece sosyal bilgiler dersinin uzaktan eğitimde ev ödevleri ile ilgili paydaşların görüşlerinin alınması ile sınırlıdır.

1.8. Terim ve Tanımlar

Bu çalışmada sıklıkla kullanılan bazı temel kavramların tanımları ve kısaltmaları aşağıda verilmektedir:

Ev ödevi: Öğrenciye, evinde kendi kendine yapması için verilen, ona öğretilecek ders konusunu genişletip pekiştirmeye yarayan ödevlerdir (Bakırcıoğlu, 2012). Öğretmenler tarafından okul dışı zamanlarda tamamlanması için verilen görevlerdir (Cooper, 1989).

Aile katılımı: Ailelerin çocuklarının akademik ve sosyal yaşamları ile ilgilenmesidir (Keith vd., 1986). Aile ile çocuk arasında okul hakkındaki iletişim olarak tanımlanabilir (Walberg vd., 1986).

İlkokul: Zorunlu öğrenim çağındaki kız ve erkek çocuklarının temel eğitim ve öğretimini sağlamak için devlet tarafından açılan veya açılmasına izin verilen dört yıllık okuldur (TDK, 2019).

Öğretmen: Resmî ya da özel bir eğitim kurumunda çocukların, gençlerin ya da yetişkinlerin istenilen öğrenme yaşantıları kazanmalarına kılavuzluk etmek ve yön vermekle görevlendirilmiş; bilgi, görgü ve yaşantısı ile belli dal ve alanlarda başkalarının yetişme ve gelişmesine yardım eden; öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği öğrenimi bitirerek ya da yeterlikleri kazanarak öğretmenlik yapma yetkisini elde etmiş olan kimsedir (Oğuzkan, 1974).

Öğrenci: Öğrenim görmek amacıyla herhangi bir öğretim kurumunda okuyan kimsedir (Oğuzkan, 1974).

Veli: Okula giden bir çocuğun her türlü davranış ve tutumundan sorumlu olup onunla ilgili işleri izleyen kimsedir (Oğuzkan, 1974).

2. KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Eğitim

Eğitim; yaşam boyunca devam eden geniş kapsamlı bir olgudur ve bir şekilde tanımlanması zordur, çünkü bireyin ve toplumun şekillenmesinde etkili olan yaşamın tüm alanlarına uygulanır. Bu nedenle literatürdeki araştırmacılar birçok eğitim tanımı yapmışlardır.

Eğitimin özgün tanımları bireyden başlayarak genel olarak soyut bir bakış açısıyla felsefi ve psikolojik kavramlarla sınırlıyken, toplumsal mücadelelerin egemen olduğu modern dönemlerde toplumsallaşma, kültürleşme, ideoloji, siyasal iktidar ve toplumsal sınıf gibi kavramlar eğitim kavramının tanımlanmasında belirleyici olmuştur. Eğitim, sadece bilgi, mutluluk ve erdem gibi amaçlarla değil, belirli sınırlar içinde gerçekleştirilen bilgi aktarımına yönelik bir faaliyet olarak belirli yapıların etkisi altında oluşturulmuş bir yapı olarak değerlendirilmiştir. Bu yapılardan en önemlisi devlettir (İnal, 2004).

Işık'a (2013) göre eğitim; bir insandaki olasılıkları ve yetenekleri tanımlamak ve ortaya çıkarmak için onu bilgi ile geliştirmek ve eğitmektir. Eğitim; bir insanı geliştiren, her türlü yetenek, beceri ve davranışı oluşturan bir süreçtir. Eğitim; önceden belirlenmiş ilkelere göre insan davranışında belirli iyileştirmeler sağlayan sistemler ve etkiler süreci olarak tanımlanmaktadır.

Başaran'a (2006) göre yapılan araştırmalar sonucunda eğitim ve öğretim sistemlerinden en önemli beklenti, bireylerin ve toplumun ihtiyaçlarını karşılayabilen, toplumsal yaşama katkı sağlayabilen, ulusal ve küresel değerlerin bilincinde, temel insan haklarına ve barış kültürüne sahip, saygılı insanlar yetiştirmektir. Ulusal ölçekte baktığımızda eğitimin tüm bu tanımlarının ve beklentilerinin Türk eğitim sisteminin genel hedefleri içerisinde yer aldığı görülmektedir. Bu bağlamda eğitim kurumları, bireysel öğrenmenin ve değişimin kısa sürede ve kolektif olarak planlı bir şekilde sağlanabildiği yerlerdir.

Eğitim hem bireysel hem de toplumsal, ekonomik, kültürel ve politik hedefler açısından vazgeçilmez bir güçtür. Eğitim sistemleri bir yandan bireyi ve toplumu sahip olmak istedikleri davranışlar doğrultusunda şekillendirirken, diğer yandan teknolojik gelişmeye uyum sağlayabilecek bilim ve sanatı araştırmalarını, sorgulamalarını ve

tahammül etmelerini, değer vermelerini sağlamak için çalışırlar. Devletlerin siyasi temelleri vardır ve bu temellere uygun olarak siyasal rejimin ilke ve değerlerini vatandaşlarına benimsetmek isterler. Bu nedenle, hükümetler bilinçli olarak eğitimi etkilemek istemektedir (Sarıbaş ve Babadağ, 2015).

2.2. Eğitim Sistemi

Eğitim, kişiliği ve toplumsal yapıyı düzenleyen bir süreç, önemli bir sistemdir. Eğitim oldukça kapsamlı olduğu için, sadece okulda gerçekleşmez. Bu durum okuldan sonra da devam eder. Sürekli gelişen bir toplumsal yapı ve insan uyumu, sistemin sağlıklı bir şekilde oluşması ve sürekliliği için şarttır. Eğitimin ertelenme veya ihmal edilme lüksü yoktur (Özkan, 2011).

Canerik'e (2011) göre teknoloji çağının gerisinde kalan, ders kitaplarından bilgi ezberleyen öğrencilere dayanan eğitim sistemimizden herkes şikâyetçidir. Eğitim, ülkenin kalkınmasının en önemli olgularından biridir. Toplumda ulusal gelişmenin anahtarı olan eğitimde ortaya çıkan her sorun ya da başarısızlık, kalkınmanın önünde bir engel olarak görülmektedir.

Doğan (2011) eğitim sistemlerinin siyasi güç ve ekonomik unsurlardan etkilendiğini savunur. Ülkelerin yerel ve genel, ulusal veya uluslararası düzeylerde büyümesi ve gelişmesi, eğitimle yaptıkları yatırımlarla mümkündür. Okul öncesinden ileri eğitime kadar eğitimin tüm süreçlerine yapılan yatırımların ciddiyeti, kalitesi ve ölçeği, ülkelerin kalkınma hedeflerinin uygulanmasında kendini göstermektedir. Gelişmiş ülkeler, kalkınmanın en önemli unsuru olan eğitim sistemlerinin ihtiyaç alanları ile ilgili gerekli araştırmaları yapmakta ve çağın gerektirdiği bilimsel ilkelere dayalı planlama süreçlerini uygulamaktadır. Sabır ve kararlılıkla, geri bildirim alana kadar, yapılan yatırımların sonuçları görünür olana kadar bu süreci sürdürür ve takip eder. Şu anda, bilimsel ilkelere dayalı araştırma ve değişim yoluyla eğitim sistemlerinde istenen olgunluk seviyesine ulaşmanın mümkün olduğuna inanılmaktadır (Gür ve Çelik, 2009).

Gür ve Çelik (2009) milli eğitim sisteminin herhangi bir bölümünde yapılan değişikliklerin yeterince değerlendirilmediğini, sistemin diğer bölümlerini nasıl ve ne ölçüde etkileyeceğini, yapılan değişikliklerin belirli bir deneme ve geçiş sürecinden geçmediğini, uygulamada acele edildiğini, bu nedenle eğitim süreçlerinde ve ölçme ve değerlendirmelerde beklenen sonuçların elde edilemediğini vurgulamıştır.

Uygulamadaki bu hatalardan dolayı Türkiye'deki eğitim sisteminin bir sistem görünümünü temsil etmediğini belirtmişlerdir.

2023 Eğitim Vizyonu Belgesi'nin kabulü ile Türkiye, eğitim sisteminde ve uygulamasında önemli hareketlilikler görmüş ve birçok yeni kural ve değişiklik getirilmiştir. Ancak bu tedbirlerin neden alındığı, hedeflerin neler olduğu, amaçlanan sonuçların ne olduğu ve bu konuda ilgili siyasetçiler ve kamuoyu arasında bu yönde hangi yapısal çözümlere ihtiyaç duyulduğu açık değildir. 2023 Vizyon Belgesi'nde özetlenen konuların gereği gibi uygulanmaması eğitimi daha da istikrarsızlaştıracaktır (Solak vd., 2020).

Yıllardır Türk eğitim sistemi ve uygulamalarının istenilen düzeyde olmadığı, toplumun beklentilerini karşılayamadığı, ulusal ve uluslararası niteliklere ulaşamadığı savunulmaktadır. Bugün karşılaştığımız sorunların ana kaynağının kaliteli eğitim eksikliği olduğuna dair artan bir fikir vardır.

2.3. Uzaktan Eğitim

Uzaktan eğitim kavramı Türk Dil Kurumu (2020) tarafından "öğrenci ve öğretmen arasında yüz yüze gelmeden farklı iletişim araçları kullanılarak belirli bir merkezden gerçekleştirilen bir öğrenme biçimi" olarak tanımlanırken, Simonson (2009) uzaktan eğitimi "farklı yerlerdeki öğretmen ve öğrencilerin birbirleriyle eğitim yoluyla iletişim kurmalarını sağlayan bilişim teknolojileri" olarak tanımlamıştır.

Öğrenme sürecini desteklemek ve eğitimin kalitesini yeni bir seviyeye çıkarmak amacıyla eğitim ortamına entegre edilen uzaktan eğitim, geleneksel okul ortamına alternatif olarak değerlendirilmektedir (Nakos vd., 2002). Teknoloji ve öğretim yöntem ve yöntemleri, uygun bir ortam sağlandığı takdirde geleneksel eğitim kadar yararlı ve etkili olarak kabul edilmektedir (Çakır, 2005). Aynı şekilde Anderson ve Dron (2011) uzaktan eğitimde hem bilgi teknolojilerinin hem de pedagojik bilimlerin kullanılmasının önemini vurgulamakta; Keegan (1996) öğrencilere bire bir öğrenme fırsatı sağlayan uzaktan eğitimin aşağıda temel özelliklerini sunmuştur:

1. Öğretmenler ve öğrenciler eğitim sürecinin farklı yerlerindedir.
2. Örgün eğitimde olduğu kadar planlanan eğitim programı çerçevesinde de yürütülür.
3. Resmi bir eğitim kurumu çerçevesinde yürütülür.
4. Öğrenme sürecinde ağ araçları ve dijital materyaller kullanılır.

5. Kişiselleştirilmiş öğrenme fırsatları sunar ve insanların kendi öğrenme süreçlerinde aktif olmalarını sağlar.

Türk üniversitelerinin uzaktan eğitim programları ve sistem yapıları dikkate alındığında derslerin asenkron veya senkron olarak uygulandığı açıktır. Uzaktan eğitim konusunda deneyim sahibi olan ve teknik altyapı açısından yeterli görülen üniversiteler, canlı sanal sınıflar oluşturularak uygulanan uzaktan eğitim sistemlerine sahiptir. Birçok eğitimci, uzaktan eğitimin yüz yüze öğrenme kadar ödüllendirici ve etkili olup olmadığını merak ediyor. Çalışma, teknolojinin doğru kullanımı, uygun öğretme ve öğrenme yöntemleri, öğretmen ve öğrenci arasındaki iletişim gibi temel faktörleri dikkate alırken, uzaktan eğitimin en azından yüz yüze öğrenme ile aynı başarılı sonuçları sağladığını belirtmektedir (Simonson, ve Schlosser, 2006). Uzaktan eğitimde yararlanılan senkron eğitim, öğrenci ve öğretmenin aynı anda farklı mekanlarda birbiriyle karşılıklı etkileşim ve çift taraflı iletişimin gerçekleştiği ortamlar iken asenkron eğitim ise yer ve zamandan bağımsız olarak öğrenci ve öğretmen arasında iletişimin olmadığı ders için gerekli dokümanların internet ortamında paylaşıldığı ortamlardır. Karma uzaktan eğitim, senkron ve asenkron uzaktan eğitimin bir arada kullanıldığı eğitim biçimidir. Karma uzaktan eğitimde teknolojinin bütün kaynaklarından yararlanılmakta, yüz yüze eğitim ve uzaktan eğitim bir arada kullanılmaktadır (Balaban, 2012).

2.4. Uzaktan Eğitim ve Yüz Yüze Eğitim Arasındaki Farklar

Yüz yüze eğitim, tipik olarak basit ifade ve soru-cevap gibi teknikleri kullanan ve bir öğretmenin rehberliğinde sınıf ortamında yüz yüze gerçekleşen bir eğitim modelidir. Uzaktan eğitim ise yüz yüze eğitimden farklı olarak sınıf ortamı olmadan internet üzerinden gerçekleşen bir eğitim modelidir. Bu farklılıklar nedeniyle, iki eğitim modeli birbirinden aşağıdaki şekillerde farklılık gösterir:

1. Yüz yüze eğitim de sınıf ortamında olma zorunluluğu bulunmakla birlikte, uzaktan eğitimde bulunmaması,
2. Uzaktan eğitim de öğretmen ve öğrencinin eğitim sürecinde coğrafi olarak aynı yerde bulunmaması,
3. Uzaktan eğitimde zamandan bağımsızlık,
4. Uzaktan eğitimde öğrenci, öğretmenin etkisinde kalmadan kendi kendine öğrenebilir,

5. Uzaktan eğitimde bireysel koşullara bağlı olarak kurs süresinin değiştirilmesi,
6. Uzaktan eğitimde öğrenme süreçleri, sınavlar, içerik, yer, zaman ve yaş açısından farklılıklar görülebilir,
7. Yüz yüze eğitimden farklı olarak yaşam boyu öğrenme sağlar,
8. Uzaktan eğitimde bireyler senkron ve asenkron olmak üzere iki şekilde eğitim alabilmeleri mümkündür.

2.5. Türkiye’de Uzaktan Eğitimin Tarihsel Gelişimi

Türkiye’nin eğitim ortamında teknoloji kullanımı her geçen gün artmakta ve yurtdışındaki sistemlere uyum sağlamada hızla ilerlemektedir. Türkiye’de uzaktan eğitimi daha iyi anlamak ve daha geniş bir perspektife sahip olmak için olaya tarihsel bir perspektiften bakmak, uzaktan eğitim kavramını daha net anlamamıza yardımcı olacaktır. Yaklaşık bin yıldır Anadolu topraklarına hakim bir millet olarak son yüzyıllarda Batı’nın gelişimine ayak uydurmak için bazı yenilikçi hareketlere girişilmiştir. Osmanlı İmparatorluğu’ndaki reform hareketleri onların başlangıcıydı ve cumhuriyet döneminde en üst seviyeye ulaşmıştır. Sosyal ve kültürel reformlar moderniteye doğru büyük adımlar atmıştır. Bu konuda eğitimde de yenilikler yapılmış ve özellikle 1950’li yıllardan itibaren teknolojik ilerlemeler kaydedilmiştir. Türk eğitim sisteminde uzaktan eğitimin gelişimi üç aşamada tanımlanmaktadır. Bunlar: Tanımlama dönemi (kimlik belirleme süreci), iletişim yoluyla eğitim, yazmayı öğrenme dönemidir (İşman, 2011).

2.5.1. Tanımlama Dönemi (Kimlik belirleme süresi)

Ülke ekonomisi ile uyum içinde gelişmeye çalışılan uzaktan eğitim, cumhuriyetin varlığının ilk yıllarında yurt dışından getirilen deneyimli öğretmenler sayesinde önemli başarılarla imza atmıştır. Bu durum ilk olarak öğretmen eğitimi ve okuryazarlık çabalarına yönelik önerilerle şekillenmiştir. Ünlü eğitim teorisyeni John Dewey, Türkiye’de öğretmen eğitimi için bir uzaktan eğitim sistemi önermiştir. Bu öneri Türkiye’de uzaktan eğitimin uygulanmasında önemli bir rol oynamıştır. Bu tavsiyeyi takiben, toplumun eğitim ve kültür düzeyini modern uygarlıklar düzeyine yükseltmek için iletişim yoluyla eğitim başlatılmıştır.

2.5.2. İletişim Yoluyla Eğitim

Bu öneri dönemin Milli Eğitim Bakanı Mustafa Necati Bey ve millî eğitim müdürleri tarafından sunulmuştur (İşman, 2011). 1930'lu yıllarda Türkiye'nin farklı yerlerinden gelen komisyonlar eğitim konusunda raporlar hazırlardı. Bu raporlar, eğitim kurumlarının açılmasına atıfta bulunmakla birlikte, teknik bilginin ve genel kültürel eğitimin, ekonomik düzeyi düşük bölgelere mektuplarla sağlanacağını belirtmiştir. Akademik Kurul toplantıları 1939 yılında yapıldı. Bu toplantılarda Anadolu'nun 23 bölgesinin tamamında eğitim verilmesi gerektiği belirtildi. Üniversiteler toplum merkezleriyle çalışmaya teşvik edilmiş, çeşitli bölgelerde üniversite haftaları denenmiştir. Milli Eğitim ve Öğretim Kurulu, uzaktan eğitim ile ilgili araştırma ve uygulamaları genişletmiş ve çeşitli yenilikler getirmiştir. Bu dönemden önce uzaktan eğitim kavramsal boyutun ötesine geçememiştir (Alkan, 1987). 1960'lı yıllarda araştırmalar uzaktan ve yaygın eğitim şeklinde örgütlenmeye odaklandı. Özellikle yetişkin eğitimi ile ilgili araştırmalar hız kazanmakta ve yaşam boyu öğrenme uygulamalarına yönelik politikalar uygulanmaktadır.

2.5.3. Yazmayı Öğrenme Dönemi

1950'lerde, eğitime olan talebin artması ve mevcut okulların bu gereksinimleri karşılayamaması nedeniyle, yazma öğretimi üzerine araştırmalar başladı. Bu çalışmalar elbette gelişmiş ülkelerde yazma eğitim sistemlerine örnek olarak alınmaktadır. Bir nevi yeni bir deneyim olan bazı uygulamalardan sonra, Şubat 1982'de yapılan Milli Eğitim Şurası'nda önemli konular görüşülerek çözüme kavuşturulmuş ve Açık Yükseköğretim Yönetmeliği yayımlanmıştır (YÖK, t.y.). Örgün eğitim alma fırsatı bulamayan çocuklar, genel kültürel ve mesleki becerilerini geliştirmek isteyen vatandaşlar, notlarını yükseltmek için sınavları geçmek isteyenler, yazılı öğrenmeden yararlanacakları listeye dâhil edilebilecektir. İlerleyen yıllarda eğitim merkezi genel yönetim olarak oluşmaya ve örgütlenmeye başlamış ve bu alandaki başarısını diğer eğitim türlerinde de kanıtlamıştır.

1975 yılında uzaktan eğitimde kurumsallaşma yoluyla YAYKUR (Yaygın Yüksek Öğretim Kurumu) kurulmuştur. Uzaktan eğitim sistemi tamamen bu eğitim kurumuna aktarılmış ve daha sistematik adımlar atılmıştır. YAYKUR, başta öğretmenlik, sosyal bilimler ve yabancı diller olmak üzere çeşitli alanlarda yükseköğretim olanakları

sunmaktadır (Becerikli, 2021). Ayrıca askeri eğitim alanında uzaktan eğitim sistemi kullanılmıştır. 1970'lerin sonlarında, Hava Kuvvetleri Komutanlığı'nın bir parçası olan Hava Harp Okulu, uzaktan eğitim sistemlerini kullanarak çeşitli kurslar düzenledi. Ne yazık ki, bir kısmı yüksek rütbeli bir subay olan ordunun bir kısmı uzaktan eğitime karşı olumsuz bir tutuma sahip, bu tür eğitimin durdurulmasına karar verildi. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi, 1982 yılında yürürlüğe giren 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile günümüze kadar gelmiştir. 10. Milli Eğitim Kurulu, temel eğitim sisteminden bir bütün olarak yaygın eğitime karar vermiş ve ortaklaşa ele alınarak geliştirilmesine karar verilmiştir (TTKB, t.y.).

1982 yılında kurulan Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi, Türkiye'de uzaktan eğitim alanında üniversite bünyesinde açılan ilk kurumdur (Anadolu, t.y.). Fakültenin derslerine radyo ve televizyon programları eşlik etti. Programlar TRT'de özellikle genç öğrenciler için yayınlandı. ODTÜ ilk olarak 1989 yılında uzaktan eğitim sistemlerini kullanarak mühendislik eğitimi vermeye başlamıştır. O dönemde sadece 8 üniversitede internet bağlantısı bulunan ODTÜ, uzaktan eğitim materyallerini öğrencilerine e-posta yoluyla ulaştırmıştır (Alkan, 1987).

1990 yılında toplanan Talim ve Terbiye Kurulu, sadece yaygın eğitim konusunda farklı fikirleri bir araya getirmek ve yeni kararlar almak amacıyla toplanmıştır. Kurul, yaygın ve örgün eğitimin denklik durumunun değerlendirilmesi, yaygın eğitim yasasının kabul edilmesi ve bir denetim ve değerlendirme sisteminin kurulması gibi konuları tartışmış ve karara bağlamıştır. Bu yıllarda uzaktan eğitime daha fazla önem verildi. Uzaktan eğitim sistemleri, teknik uzmanlık ihtiyacını ve ilkokuldan sonra uzaktan ortaöğretim arayan nüfusun hızla artmasını karşılayacak şekilde yeniden yapılandırılmıştır (TTKB, t.y.).

Eğitim programları ile birlikte TRT'nin yayınlanmasıyla birlikte eğitime önem verilmiş ve Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planı, 25 farklı ve özgün televizyon eğitim kanalı oluşturarak uygulamaya koymuştur. TRT4 Eğitim için yayınlanmıştır. Gelecek beş yıllık kalkınma planında, eğitim faaliyetleri, eğitimin ürünü olan öğrenci ile sektörün ihtiyaç duyduğu teknik personel arasındaki entegrasyonu dengeleyecek şekilde tasarlanacaktı (TRT, t.y.). Küresel bir düzene katılmaya çalışan Türkiye'nin yaptığı araştırmalara baktığımızda büyük çaba sarf ettiğini gösteriyor. Teknolojik gelişmelere daha sonra cevap veren bir Türkiye'nin bu bağlamdaki çalışmalarında daha ileri ve

yenilikçi olması gerekiyor. Devletin temelini oluşturur. Şu bir gerçektir ki, öğretim materyallerini bozulmadan en basit haliyle yeni nesillere aktarabilen devletler, her zaman sağlam ve gelişmiş olarak varlıklarını sürdürmüşlerdir. Eğitimde teknolojiyi en etkin şekilde kullanabilen ülkeler, her zaman üst düzey nesilleri yetiştirmiş ve önlerinde parlak bir gelecek vardır. Sonuç olarak, Türkiye’de uzaktan eğitim sistemleri üniversite düzeyinde giderek gelişmekte ve yaygınlaşmaktadır. Son yüzyılda gelişen teknolojilerden faydalanmak isteyen insanoğlu, her alanda faaliyet göstermiş ve teknolojileri her alanda kullanmaya ve geliştirmeye çalışmıştır. İletişim alanında, radyo ve televizyon teknolojisi, büyüdü ve genişleyen uygulamaları ile birkaç nesli etkilemiştir. Eğitimde de kullanılan bu araçların kullanılabilirliği tartışılmaz bir gerçektir. Ancak bu araçların eğitimin amacına uygun olarak kullanılması biraz zaman almıştır (İşman, 2011). Türkiye’de radyo ve televizyon yayınının belli bir kurum çerçevesinde düzenlenmesine karar verilmiş ve TRT adı verilen özerk bir yapı oluşturulmuştur. TRT, 1968 yılında yayın hayatına başladığında eğitim materyalleri içeren yayınlara da yer ayırmıştır. Türkiye’de televizyonun gelişmiş ülkelere göre daha sonra ortaya çıktığı ve yayıncılığın en başından itibaren eğitim alanında kullanıldığı açıktır. Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı FRTEM (Film, Radyo, Televizyon ve Eğitim Merkezi) tarafından geliştirilen 15 dakikalık küçük programların oluşturulmasıyla eğitimle ilgili programlar yürütülmüştür (Aziz, 2019).

İnternet üzerinden uzaktan eğitimin başlangıcı Türkiye’deki Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) tarafından gerçekleştirilmiştir. 1996 yılında yapılan toplantı çerçevesinde kurulan Bilişim Enstitüsü, öğrencilere bilgisayar bilimleri alanında gelişme ve çeşitli alanlarda diploma ve sertifika alma fırsatı vermek üzere tasarlanmıştır. ODTÜ’de yürütülen uzaktan eğitim faaliyetlerinin bir kısmı öğretmenlerle yüz yüze yürütülmüştür. Ancak tüm eğitim programlarında uzaktan eğitim yöntemi tercih edilmektedir (Çukadar ve Çelik, 2003).

Türkiye’de 1996 yılından bu yana internet ve web tabanlı uzaktan eğitimdeki gelişmelerin kronolojik listesi Tablo 2.5.1’de verilmiştir.

Tablo 2. 5. 1. Türkiye’de Uzaktan Eğitim: Bilişime Dayalı 4.Yarıyıl: İnternet-Web (1996-...) (Bozkurt, 2017).

1996	Bilkent Üniversitesi video konferans sistemiyle ABD’den eğitime başladı.
1996	ODTÜ Enformatik Enstitüsü uzaktan eğitimin çalışmalarına başladı.
1996	Anadolu Üniversitesi mega bir üniversite haline geldi.
1996	İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) Uzaktan Eğitim Merkezi (UZEM) kuruldu.
1997	Açık İlköğretim Okulu kuruldu.
1997	TÜBİTAK-BİLTEN UE fizibilite etüdü ve raporu yaptı.
1998	Anadolu Üniversitesi’nden Kazakistan Ahmet Yesevi Üniversitesi’ne video konferans yoluyla ders anlatımı yapıldı.
1998	ODTÜ "IDE-A" (Asenkron İnternet Öğrenimi) Projesi yaptı.
1999	Akademik Bilişim konferansları başladı.
1999	Üniversitelerarası İletişim ve Bilgi Teknolojileri Esasına Dayalı Uzaktan Yükseköğretim Yönetmeliği yayımlandı.
1999	YÖK Enformatik Milli Komitesi oluşturuldu.
1999	Fırat Üniversitesi derslerini internette yayınlamaya başladı.
1999	Ahmet Yesevi Üniversitesi lisansüstü öğrencilerine online dersler vermeye başladı.
1999	Anadolu Üniversitesi Uzaktan Eğitim Yüksek Lisans Programları başladı.
2000	The Turkish Online Journal of Distance Education (TOJDE) dergisi yayın hayatına girdi.
2000	İstanbul Bilgi Üniversitesi’nde e-MBA programı başlatıldı.
2000	Sakarya Üniversitesi uzaktan eğitim çalışmalarına başladı.
2001	Bilgi Yönetimi Programı, Türkiye’nin ilk internet ilişkili önlisans programı olarak eğitime başlatıldı.

Tablo 2.5.1'in devamı

2001	Açıköğretim İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı eğitime başladı.
2001	Ahmet Yesevi Üniversitesi'nde uzaktan eğitim başladı.
2002	The Turkish Online Journal of Educational Technology (TOJET) dergisi yayın hayatına girdi.
2005	YÖK Uzaktan Eğitim Komisyonu kuruldu.
2006	Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uzaktan Eğitim Anabilim Dalı'nda Türkiye'nin ilk "Doktora Uzaktan Eğitim Programı" açıldı.
2007	Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'nde Türkçe Sertifika Programı başlatıldı.
2009	İstanbul Üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi (İÖ) Uzaktan Eğitim Programı (AUZEF) açıldı.
2009	Atatürk Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi (ATAUZEM) kuruldu.
2010	İstanbul Üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi Açıköğretim Programları açıldı.
2010	Atatürk Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi (ATAAOF) kuruldu.
2011	25 Şubat 2011 tarihli torba yasadaki 44. ve 46. maddeleri ile Yükseköğretimde uzaktan eğitim yasallık kazandı.
2012	Uzaktan Eğitim Ulusal Sorunlar Çalıştayı yapıldı.
2013	Anadolu Üniversitesi, "Akadema" ve Atatürk Üniversitesi "Atademix" ile dev açık çevrimiçi kurslar başladı.
2014	Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uzaktan Eğitim Anabilim Dalı, Türkiye'de ilk kez Tezsiz Online Uzaktan Eğitim Yüksek Lisans Programı başlattı.
2015	Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi (AUAd) yayın hayatına girdi.
2015	Açık ve Uzaktan Öğrenme disiplini Üniversitelerarası Kurul tarafından doçentlik alanı olarak kabul edildi.
2016	Uzaktan eğitim sözlüğünün oluşturulması ve erişime açılması sağlandı.

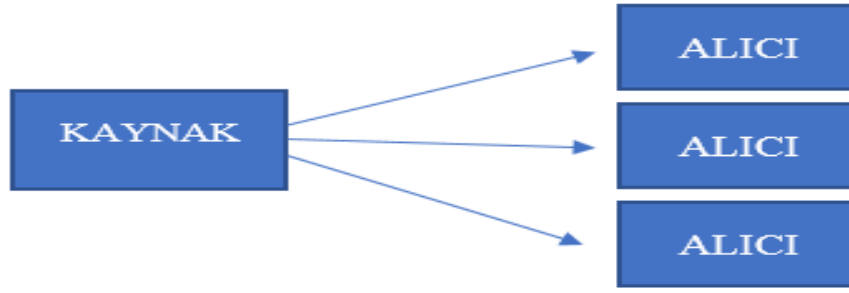

Anadolu Üniversitesi web sitesinde, Açık ve Uzaktan Eğitim Sözlüğü Mayıs 2016'da çevrimiçi olarak yayınlanmaya başladı. Açık ve uzaktan eğitim alanına ilgi duyan herkesin kullanabileceği Açık ve Uzaktan Eğitim Sözlüğü, kullanıcılar tarafından yeni kelimeler ve tanımlar ekleme özelliğine de sahiptir (Anadolu Üniversitesi, 2019).

2.6. Uzaktan Eğitim Uygulama Modelleri

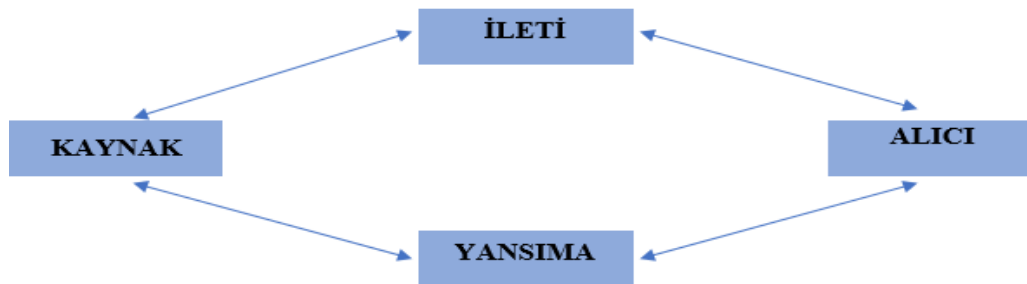
Uzaktan eğitim modelleri, iletişim teknolojilerinin kullanım ve etkileşim durumuna uygun olarak tek yönlü modeller ve iki yönlü modeller olarak iki grupta ele alınmıştır (Isman ve Dabaj, 2003).

1. Tek yönlü iletişim modelleri çerçevesinde; harfle oluşum, tek yönlü radyo, tek yönlü televizyon, tek yönlü bilgisayar ve tek yönlü karma teknolojik modeldir. Mektupla öğrenme, en eski uygulama modellerinden biridir. Bu modelde, öğrenme materyalleri (ders kitapları, destekleyici kaynaklar) farklı yerlerdeki öğrencilere postalanır. Radyo eğitiminin tek yönlü uygulamalarında, öğrenciler öğrenmelerini tek yönlü bir iletişim sürecinde gerçekleştirirler, sadece öğretmenlerin seslerini duyarlar. Tek yönlü televizyon eğitim modeli kapsamında televizyon programları aracılığıyla farklı lokasyonlarda öğrencilere eğitim hizmeti verilmektedir. Televizyon, kitlelere hitap edebilme kabiliyeti nedeniyle uzaktan eğitim için yararlı bir araç haline gelmiştir. Eğitim dünyasına bilgisayarların da eklenmesiyle uzaktan eğitim faaliyetleri ve içerikleri daha da zenginleşmiştir. Tek yönlü bilgisayar ile yapılan uzaktan eğitim uygulamalarında öğrenciler öğretmenlerinin seslerini duyabiliyor, yüzlerini görebiliyor ancak karşılıklı iletişim kuramamaktadır. Tek yönlü karma teknoloji, tüm bu modellerin (harflerle, tek yönlü radyoyla, tek yönlü televizyonla, tek yönlü bilgisayarla) birlikte kullanıldığı ve karıştırıldığı bir eğitim modelidir. Hangi modelin daha yaygın kullanılacağı, öğrencilerin amaç, içerik, yöntem ve ihtiyaçlarına göre belirlenir (Tekinarslan ve Gürer, 2019). Aşağıdaki Şekil 2.6.1'de gösterildiği gibi, tek yönlü iletişim modellerinde öğrenci ve öğretmen arasında etkileşim yoktur. Amaç sadece öğrenciye bilgi ulaştırmaktır. Buna göre, öğrencinin bilgiyi istenen biçimde ve eksiksiz olarak algılayıp algılayamadığını anlamak mümkün değildir.

Şekil 2. 6. 1. Tek yönlü iletişim modeli (Efe, 2010).

2. Çift yönlü iletişim modelleri şunlardır: iki yönlü radyo konferansı, iki yönlü televizyon video konferansı, iki yönlü etkileşimli bilgisayar ve iki yönlü hibrit teknoloji modeli. Çift yönlü radyo konferansı, özellikle 1960-1990 yılları arasında uzaktan eğitim sağlayan kurumlarda yaygın olarak kullanılmıştır. Bu model farklı lokasyonlardaki öğrencilere radyo konferansı düzenlenerek sunulmaktadır. Tek yönlü telsiz eğitim modelinin aksine, öğrenci ve öğretmen arasında karşılıklı iletişim vardır. İki yönlü televizyon tabanlı video konferans modelinde öğrenciler öğretmenleriyle ses ve video üzerinden iki şekilde iletişim kurabilmektedir. Öğrenciler ve öğretim üyeleri, karşılıklı sorular sorarak ve aynı anda cevap alarak canlı bilgileri paylaşabilirler. Çift yönlü etkileşimli bilgisayar modeli, bilgisayar ve internet teknolojilerinin birlikte kullanılmasıyla gerçekleştirilir. Öğrenciler bilgisayarlarıyla internete bağlanarak çevrimiçi materyalleri kullanabilir, eş zamanlı veya asenkron etkinliklere katılabilirler. İki yönlü karma teknolojik model, farklı iki yönlü teknolojik sistemlerin uzaktan eğitim sistemi içerisinde karıştırılmasıyla ortaya çıkmaktadır (Tekinarslan ve Gürer, 2019). Çift yönlü iletişim modelleri, öğretmenlerin ve öğrencilerin ses veya video ile etkileşimli olarak iki şekilde iletişim kurabildikleri modellerdir. Aşağıdaki Şekil 2.6.2’de gösterildiği gibi, kaynak ve alıcı arasındaki etkileşim sadece bir eylem değil, aynı zamanda bir eylem ve tepkidir. Bu modelde öğrenci ve öğretmen kendi aralarında online olarak soru sorabilir ve sorulara anında cevap alabilirler.

Şekil 2. 6. 2. Çift Yönlü İletişim Modeli (Efe, 2010).

2.7. Uzaktan İnternet Eğitimi

İnternet, bilgi çağının en önemli icatlarından biridir. Tarihi çok uzağa gitmese de, çevrimiçi hızlı gelişmeler ve güncellemelerle, belki de yıllar içinde gerçekleşmesi gereken yeniliklerin çoğu, internetin doğası gereği çok kısa sürede gerçekleştirildi. Birincisi, birçok çalışma gibi, askeri ve bilimsel alanlara hizmet etmek için yapılan çalışmaların ürünüdür. İnternet ilk olarak bilgisayar bilimcileri, bilim adamları ve kütüphaneciler tarafından kullanılmıştır. İlk başta, sıradan bir insanın kullanabileceği kadar basit, kullanıcı dostu değil gibi görünüyor. Dönemin koşullarını göz önünde bulundurursanız, bilgisayarlar henüz evlere girmemiştir. Kısacası, interneti kullanacak olan herkes karmaşık bir sistemin nasıl kullanılacağını öğrenmelidir (Kutup, 2010).

İnternet, en az iki iletişim ağı tarafından oluşturulan bir iletişim aracıdır. Bilgisayarlar bu iletişim ortamının uygulanmasında bir iletişim aracı rolü oynarlar ve birbirlerine kablolar, uydu bağlantıları, radyo iletişimi ile fiziksel olarak bağlanırlar (Zor, 2008).

İnternet, toplumun değer yargılarını olağan yaşam anlayışının ötesinde değiştirdi; yeni tanımlar, yeni başlangıçlar getirdi. İnternet üzerinden ticaretin ortaya çıkmasıyla birlikte kamusal yaşamda daha fazla yer kaplamış ve eğitim alanında ve özellikle uzaktan eğitim alanında yerini almıştır (Erturgut, 2010).

Boldt vd'nin (1995) çalışmalarında interneti alışkanlıklarını ve öğrenme deneyimlerini zenginleştirmek için kullanabilecekleri mükemmel bir araç olarak belirtmektedir. İnterneti kullanmanın temel amacı, öğrencileri internet ile tanıştırmaktır.

İnternet tabanlı uzaktan eğitim, öğrenci ve öğretmenlerin hem zaman içinde hem de mekân açısından birbirlerinden bağımsız, gerçek zamanlı olarak arzu ettikleri davranışları geliştirdikleri ve internet ortamlarından altyapı hizmeti aldıkları süreçtir. Uzaktan eğitimin internet sisteminden önceki dönemde e-üniversite, telekurs, ev dersleri, açık üniversite, sanal derslikler gibi uygulamalar kullanılmış ve bu uygulamalar internet uzaktan eğitim sisteminin temelini oluşturmuştur (Kırık, 2014).

Uzaktan eğitimin öğrencilere kendileri için uygun bir zamanda çok uzun bir mesafede çalışma fırsatı sunması büyük bir ayrıcalıktır. Uzaktan eğitim tarihinde de belirtildiği gibi, öğrenme ilk günlerde iletişim araçlarının izin verdiği ölçüde gerçekleşti; bu durum yine geleneksel eğitime göre daha düşük bir maliyet getirirse de eğitim sonrası posta hizmeti veya basılı materyallerle eğitimde baskı ücretleri gibi ek maliyetlerle

sonuçlanmıştır. İnternetin eğitime girmesiyle birlikte yukarıda belirtilen maliyetler neredeyse sıfıra indirilmiş, web tabanlı programlar aracılığıyla oluşturulan eğitim materyalleri ücretsiz olarak öğrencilere ulaştırılmıştır. İnterneti kullanarak, tüm öğrenciler için yararlı olacak bilgileri düzenleyebilir veya güncelleyebilirsiniz. Yeni materyal veya bilgiler herhangi bir zamanda eklenebilir ve öğrenciler bu değişiklikleri anında görebilir. İnternet, öğrenmeyi zenginleştiren ve eğlendiren metin, resim ve videolar gibi öğretme ve öğrenme araçlarıyla etkileşim kurma fırsatı sunar. İnternet karşılıklı yazışmalar için bir fırsat sağlar. Öğrenciler projelerini paylaşarak ödev hazırlayabilir, mesaj ve düşünce gönderebilir ve deneyimlerini paylaşabilirler (Uzaktan Eğitim, 2016).

"İnternet telekonferansı, geleneksel postanın yerini alan e-postalar, basılı kaynaklara alternatifler yaratan e-kitaplar ve süreli yayınlar, internet tabanlı uzaktan eğitim sisteminde kullanılan modellerdir. Bu modeller arasında günümüzde en yaygın kullanılan model WTUE (Web Tabanlı Uzaktan Eğitim) modelidir" (Al ve Madran, 2004). WTUE sistemi ve internet tabanlı uzaktan eğitim sistemi, anlamsal benzerlikler içerdikleri için birbirinin yerine kullanılsa da, genellikle internet tabanlı uzaktan eğitim sisteminin WTUE sistemini içeren daha genel bir yaklaşım olduğuna inanılmaktadır. Simonson ve Schlosser (2006) sistemin yapısını detaylandırmaktadır. İnternet uzaktan eğitimi yazarlara göre, çevrimiçi öğretme ve öğrenmenin iki ana direğe ihtiyacı vardır: Aşağıda ayrıntılı olarak açıklanacak kavramlardan biri öğrenci merkezli öğrenme, diğeri ise yaygın (dağıtılmış) öğrenmedir (Canbek, 2015).

Öğrenci Merkezli Öğrenme: Öğrencilere yeni bir öğrenme deneyimi sağlayan internet teknolojileri ile bağlantılı olarak yaygın olarak kullanılan bu yeni terim, etkili öğrenme, işbirliği, öğrenme özgürlüğü ve öğrenci denetimi gibi kavramları içerir.

Yaygın (dağıtılmış) öğrenme: Gayri resmi kaynakları kullanmak için de kullanılan bu öğrenme modeli, öğrencilere merkezi olmayan yerlerde ve farklı zamanlarda çalışma fırsatı sunar. Geniş bir bağlamda bakıldığında, yaygın öğrenme, öğrencilerin öğretmenden uzak durmalarına gerek kalmadığı bir öğrenme tarzı olarak da tanımlanmaktadır. Örneğin, öğrenme kaynakları farklı sunucular kullanılarak dünyanın farklı yerlerinde dağıtılabılır, ancak bu kaynaklar öğrenciler tarafından sınıf kullanımı için veya kendi başlarına kullanılabilir (Canbek, 2015).

2.8. Uzaktan İnternet Eğitiminin Etkinliği

Verimlilik genellikle üretim aşamasında maliyet ve çıktılar arasındaki farkı ifade eden bir kavram olarak kullanılmaktadır. Sanayide mal veya hizmet üretmek için kullanılan hammadde, sermaye, emek gibi kaynaklardan elde edilen kaliteli ürün ve hizmetlerin gelire oranı ne kadar yüksekse, emeğin verimliliği de o kadar yüksek olur. Verimliliği sadece somut, görünür kavramlar olarak tanımlamak yeterli değildir. İstenilen sonuçlara ulaşmak için gereken süre, diğer faktörler gibi verimlilikle de yakından ilgilidir. Amaçlanan faydanın kapsamı hem eğitim hem de endüstriyel verimlilik açısından önemlidir. Eğitim, mekânsal-zamansal uyum ve planlama kavramını oluşturan unsurlar olan öğrencilerin öğretim faaliyetlerinde koçlar tarafından kullanılan öğrenme araçlarının etkin kullanımı, öğrenmenin etkinliğini artıracaktır. Eğitimde internet ve web teknolojilerinin kullanımı birçok yönden etkili olmakta; eğitim araç ve gereçlerinin güncellemelerle uzun yıllar kullanılmasına izin verdiği öğrenme materyallerinin kaydedilmesi, bilginin hayatın her kesiminden ve her yaştan insana soyut olarak ulaşabilmesi, zaman ve mekân tasarrufu buna örnek olarak gösterilebilir. Çakırer (2002) ülkelerin eğitim politikalarını belirlerken daha küresel düşünceleri gerektiğini ve küresel pazarda rekabet edebilmek için alanlarında uzman yetiştirilmeleri gerektiğini savunmaktadır. İnternet teknolojileri ekonomiyi, tüketici davranışlarını, eğitimi ve insan yaşamını birçok yönden derinden etkilemiştir. Hayatımızdaki internet, bilginin yayıldığı ve insanların kendilerini geliştirme fırsatı bulduğu bir ortamdır. Bu nedenle insanlar internet ile yaşam boyu öğrenme yoluyla kendileri ve ülkeleri için kolayca katma değer yaratabilmektedir. Rekabetin arttığı küresel bir dünyada, yetenekli insanlara duyulan ihtiyaç ve öğrenmenin sürekli bir süreç haline gelmesi, internet ve internetin sağladığı fırsatlardan biri olan uzaktan eğitime olan ihtiyacı artırmaktadır. Uzaktan eğitim uygulamalarının eğitim sistemine sağlayacağı başlıca avantajlardan bazıları şunlardır:

1. Küreselleşme ve teknolojik yenilik süreci, ticarete uluslararası rekabeti artırmakta ve bu da tüm ülkelerde daha fazla vasıflı işgücü talebi yaratmaktadır. Eğitimde e-öğrenmenin tanıtılması, ülkede çalışan tüm işgücü profiline uluslararası standartlara uygun olmasını sağlamaya yardımcı olacaktır.
2. Koç (2019) uzaktan eğitim uygulamalarının eğitimde ekonomik faydalar sağladığını ve eğitimdeki teknolojik gelişmeleri kullanarak yüksek kaliteli, modern eğitim standartları sağladığını belirterek, ABD’de yapılan bir araştırmaya örnek vererek;

bulgulara göre makine öğrenimi, geleneksel sınıf öğrenimine göre %30 daha az maliyetle ve %40 daha az zamanla %30 daha fazla öğrenme verimliliği sağlamaktadır.

3. Yapılan araştırmalara göre günümüzde birçok işletmenin çalışanlarını yeniden eğitmesi gerekiyor. Uzaktan eğitim uygulamaları, şirketlerin ihtiyaçlarını karşılamak ve işletmelerin işgücü, maliyet ve zaman kaybını ortadan kaldırmak için fırsatlar sunuyor.
4. Türkiye’de eğitimin giderek ücret ödemeye başladığı günümüz dünyasında, uzaktan eğitim, eğitime çok fazla para aktarmadan bilgiye erişimi ve bilginin nasıl kullanılacağını öğreten bir eğitim modeline geçişi maliyet avantajı ile sağlayacaktır.
5. Koç (2019) diğer konu; Eğitim sisteminde eğitim teknolojilerinin kullanılması, eğitimin katma değerini artırmakta ve eğitimin marjinal etkinliğini artırmaktadır. Eğitimin kalitesini ve verimliliğini artırarak, uluslararası standartlara ulaşılacaktır.

Uzaktan eğitim, ülkelerin kalkınması açısından çok önemli olan vasıflı işgücü istihdamının ve ekonominin artırılmasına dolaylı olarak katkı sağlayan uygulamaların yanı sıra, her yaşta ve yaşam boyu her alanda eğitim düzeyinin yükseltilmesine doğrudan katkı sağlayan bir eğitim yöntemidir. Eğitim sistemi iyi olduğu sürece bireysel, sosyal, kültürel ve ekonomik gelişme ve kazanımlar daha üst düzeyde olacaktır. Günümüz eğitim ihtiyaçlarına ve gelecekteki eğitim sisteminin öngörüsüne uygun olarak belirlenecek uzaktan eğitime yapılacak yatırımlar, eğitimin etkinliğinin artırılmasına katkı sağlayacaktır.

2.9. Uzaktan Eğitimin Avantajları ve Dezavantajları

2.9.1. Uzaktan Eğitimin Avantajları

Özellikle bilgi ve iletişim teknolojilerinin gelişmesinden sonra uzaktan eğitim uygulamalarının hızla yaygınlaştığı açıktır. Uzaktan eğitimin bu kadar hızlı yayılmasının nedeni, sağladığı faydalardan kaynaklanmaktadır. Uzaktan eğitimin yararlı olduğu ile ilgili çalışmalardan elde edilen özellikler;

1. Sistematik ve planlı olmak,
2. Öğrenci odaklı olmak,
3. Dezavantajlı gruplar için fırsat eşitliği,
4. Zaman ve mekânda esneklik,

5. Maliyet ve verimlilik bazlı olmasıdır.

Araştırmacıların uzaktan eğitim konusunda yaptıkları araştırmalar sonucunda uzaktan eğitimin bu özelliklerinin neden yararlı olduğu şu şekilde açıklanabilir;

2.9.1.1. Planlı ve sistematiktir

Uzaktan eğitim çerçevesinde yürütülen faaliyetler planlı ve sistematik olarak düzenlenmektedir (İşman, 2011). Etkinliklerin sistematik ve planlı olması nedeniyle uzaktan eğitimde kullanılan ders kaynakları benzer, sistematik ve düzenli bir şekilde arşivlenmektedir. Böylece öğrenci ihtiyaç duyduğu bilgi miktarına ulaşabilmekte ve kaynaktan bilgi alabilmekte, sistematik ve planlı uzaktan eğitim, eğitimde asgari düzeyde standardizasyon sağlamaktadır (Kaya, 2002).

2.9.1.2. Öğrenci merkezlidir

Uzaktan eğitim yoluyla eğitim alan öğrenciler öğrenci merkezli eğitim alırlar (İşman, 2011). Bu tür bir öğrenmede, öğrenci sorumluluk alabilmelidir. Bu şekilde, hızlı ilerleme kaydedebilen öğrenciler, aynı sınıfta olsalar bile, başkalarını beklemeden ilerleyebilirler. Uzaktan eğitim, öğrencilerin kendi kendine öğrenme becerilerinin, eleştirel gözlerinin ve bağımsız karar vermelerinin gelişmesine yol açmıştır (Dinçer, 2006; Yurdakul, 2015). Bu becerileri edinen öğrenciler yaşam boyu öğrenme hakkına sahiptir. Bu sayede uzaktan eğitim yaşam boyu öğrenmeyi de teşvik etmektedir.

2.9.1.3. Dezavantajlı gruplara fırsat eşitliği sağlar

Uzaktan eğitim, toplumdaki tüm insanların eğitim olanaklarından yararlanmasını sağlar (Odabaş, 2003). Uzaktan eğitimin sunduğu kişiselleştirme ve kişiselleştirme seçenekleri ile çalışan engelli öğrenciler veya örgün eğitime uygun olmayanlar kendi hızlarında öğrenebilir ve uzaktan katılımcılarla (öğrenci veya öğretmenler) iletişim kurabilirler (İşman, 2011).

2.9.1.4. Zaman ve mekânda esneklik sağlar

Uzaktan eğitim, öğretmenlerin belirli bir zaman ve mekâna bağlı kalmadan öğretmenlik yapmalarını sağlar (Varol, 2003). Öğrencilerin eğitimlerine devam etmelerini sağlar (İşman, 2011). Uzaktan eğitimi zaman ve mekân açısından esnek kılan güç,

bağlanabilirliği sağlayan teknolojilerde yatmaktadır (Özarslan vd., 2007). Uzaktan eğitimin sağladığı bu zaman ve mekân özgürlüğü, eğitim sürecinde hem öğretmene hem de öğrenciye esneklik sağlamaktadır (Akca, 2006). Öğrenci eğitimini istediği zaman ve istediği kadar tekrarlayabilir ve öğrenme sürecini bireysel yeteneklerine göre zaman içine dağıtabilir.

2.9.1.5. Maliyet ve verimlilik esastır

Uzaktan eğitimde kullanılan interaktif öğrenme ve öğretme ortamı sayesinde daha hızlı ve tutarlı öğrenme sağlanabilmekte, bunun sonucunda eğitim önemli ölçüde geliştirilebilmektedir (Dinçer, 2006). Böylece daha az kaynakla daha fazla insan eğitim alabilir. Düşük maliyeti nedeniyle birçok eğitim kurumu tarafından hızla benimsenmiştir (Varol, 2003).

2.9.2. Uzaktan Eğitimin Dezavantajları

Uzaktan eğitim çok karlı bir öğrenme modeli olarak görülse de, şüphesiz bazı dezavantajları vardır. Herhangi bir eğitim sisteminde olduğu gibi, uzaktan eğitimde de sistemin bileşenleri (öğrenci, öğretmen ve içerik) ile sadece bu bileşenler arasındaki uyum, uzaktan eğitim için asgari gereklilikleri karşılamalıdır. Başka bir deyişle, uzaktan eğitim sisteminin bu bileşenlerinin bazı temel yetkinliklere sahip olması gerekir. Bu şartlar yerine getirilmediğinde beklenen öğrenme çıktıları elde edilemeyebilir ve uzaktan eğitimin faydaları dezavantaja dönüşebilir. Literatürde uzaktan eğitim ile yapılan çalışmalara baktığımızda uzaktan eğitimin dezavantajlı olarak öne çıkan sorunları aşağıda sıralamaktadır:

1. Öz kontrolü zayıf olan insanlar için uygun değildir.
2. Yüksek teknik okuryazarlık gerektirir.
3. Yüksek fiyattır.
4. Öğretim materyallerinde ve eğitim tasarımında eksiklikler vardır.
5. Geri bildirim yoktur.

Araştırmacılar tarafından özetlenen bu noktaların dezavantaj olmasının ve bazı noktaların uzaktan eğitimde avantaj olarak gösterilen noktalarla çelişmesinin nedenleri şu şekilde açıklanabilir;

2.9.2.1. Öz düzenleme eksikliği olan kişiler için uygun değildir

Kendi kendine çalışma ve kendi kendine öğrenme, uzaktan eğitim öğrencilerinin sahip olması gereken en önemli özelliklerden bazılarıdır. Böyle bir sistemde yetişen bir öğrenci, eğitim sürecinin önemli bir bölümünde öğretmen tarafından değil, bir kişi tarafından yönlendirilir. Sonuç olarak, öğrenci öğrenme sürecini yönetmeli ve planlamalıdır. Bu becerilere sahip olmayan öğrencilerin planlama ve kendi kendine öğrenme ile ilgili sorunları vardır (Steffens vd., 2015). Eğitimin öğrenci odaklı olmasına rağmen araştırmacılar bunu bir avantaj olarak görmekte ve eğer öğrencinin kendini kontrol edememesi durumunda uzaktan eğitimde avantaj olarak görülen bu durum dezavantaja dönüşmektedir (Altıparmak ve Kurt, 2011; İşman, 2011; Kaya, 2002; Özarslan vd. 2007).

2.9.2.2. Teknoloji, okuryazarlık eksikliği olan insanlar için uygun değildir

Uzaktan eğitim teknoloji tabanlı olduğundan, hem öğrencilerin hem de öğretmenlerin bir miktar teknik okuryazarlığa sahip olmaları gerekir. Online derslerde veya internet üzerinden yapılan derslerde ortaya çıkabilecek teknik sorunlar, öğrenci ve öğretmenler için bir eğitim sorunu haline gelebilir (İşman, 2011; Kaya, 2002). Hem asenkron ders materyalinin hazırlanmasında hem de senkron derslerin yürütülmesinde ortaya çıkan bu sorunlarla baş etmeye çalışan paydaşların çabası, bu sorunlar karşısında yetersizdir (Odabaş, 2003).

2.9.2.3. Maliyetlidir

Uzaktan eğitimin faydalarını açıklayan bölümde maliyet konusu uzaktan eğitimin bir avantajı olarak sıralanmakla birlikte, literatürde bu görüşe katılmayan araştırmacılar da bulunmaktadır. Ellie'e (2008) göre, uzaktan eğitim için gereken internet, bilgisayar ve ekipman için ödeme yapmak hem öğrenciler hem de öğretmenler için zor olabilir.

Farklı uzaktan eğitim sistemleri incelendiğinde, eğitimin tasarımında birçok sorun olduğu ortaya çıkmaktadır (Ellie, 2008). Uzaktan eğitimde sınavlar ve ödevler ağırlıklı olarak öğrenme sürecini izlemek için kullanıldığından Özmen'e (2018) göre öğrenme planlamasına daha fazla dikkat edilmelidir. Ancak uzaktan eğitime yönelik en büyük eleştirilerden biri, uygulama gerektiren derslerin (laboratuvar, atölye) uzaktan eğitime uygun olmadığı, bu nedenle beceri ve tutum kazandırmaya yönelik derslerin uzaktan

eğitimle verilemeyeceğidir (Uşun, 2006). Uzaktan eğitimde ortaya çıkan mali sorunlar, tam zamanlı örgün eğitimde kullanılan materyallerin uzaktan eğitimde de kullanılmasına bağlı olabilir. Bu unsurları uzaktan eğitime aktarmaya çalışmak sorunlara yol açmaktadır. Benzer şekilde, yüz yüze eğitimde kullanılan geleneksel ölçme yöntemleri uzaktan eğitimin doğasına uygun değildir (Dündar, 2016). Teknolojinin de desteğiyle uzaktan eğitimin dinamiklerine uygun yeni öğretim materyalleri ve metodolojileri geliştirilmelidir.

Uzaktan eğitim ile ilgili eleştirilerin bir kısmı içeriğin hazırlanması ile ilgilidir. Kaliteli içerik oluşturma süreci oldukça zaman alıcıdır (Ellie, 2008). Bireysel farklılıklar dikkate alınmalıdır (Özmen, 2018). Öğrenme materyaline öğrencinin bakış açısından bakacak olursak, yazılı materyallerle özenle çalışan bir öğrenci bu materyalleri zaman kaybı olarak görür ve bu materyallerle çalışmak istemez (Ellie, 2008).

2.9.2.4. Geri bildirim yoktur

Uzaktan eğitimin en büyük dezavantajlarından biri geri bildirim eksikliğidir. Bu eksiklik hem sosyal olarak hem de sağlıklı iletişim açısından kendini göstermektedir. Aynı zamanda öğrencinin dersin tamamlanması hakkında bilgi vermemesi de geri bildirim bir diğer dezavantajdır. Uzaktan eğitim üzerine yapılan araştırmaların çoğu, geri bildirim eksikliğinin nasıl giderileceği ile ilgilidir (Gökmen vd., 2016). Uzaktan eğitimde öğretmen-öğrenci ile öğrenci-öğrenci arasında göz temasının olmaması ve aynı fiziksel ortamda bulunamaması, örgün eğitime göre etkileşim olanaklarını sınırlamaktadır (Uşun, 2006). Bununla birlikte, asenkron olarak tasarlanmış öğrenme ortamlarında, paydaşlar arasındaki iletişim de asenkrondur ve bu da iletişimde zaman aşımı sorunlarına neden olur (Ellie, 2008). İletişim sorunları, topluluk ve aidiyet duygusunun azalması ile yabancılaşma duygularına neden olmakta ve bu durum motivasyon kaybı, öğrenci memnuniyetinin düşük olması gibi olumsuz durumları da ortaya çıkarmaktadır. Sonuç olarak, öğrenme süreci kesintiye uğrar ve öğrenme ortamı terk edilir (İlgaz ve Aşkar, 2013; Richardson ve Swan, 2003).

2.10. Ev Ödevi

İngiliz haber siteleri, ev ödevi tarihinin eski Mısır'a kadar uzandığını iddia ediyor. Ev ödevi kavramı, yazı bulunduğu beri hayatta olmuştur. Ancak 21. yüzyılı anlamaya en yakın ödevler 1800'lü yıllarda verilmeye başlandı. Bu ödevlerle elde edilen bilgilerin

pekiştirilmesi ve tekrarlanması önerilmiş ve böylece öğrencilerin disipline edilmesi planlanmıştır (Chouinard ve Archambault, 2006).

Geleneksel ödevler 1940'lara kadar verilmeye devam etti, ancak 1940'lerden sonra ev ödevi anlayışı değişmeye başladı. Komünist ülkeler tarafından başlatılan yeni bir ev ödevi eğilimi, öğrencilere verilen ödevlerin aile ve öğrenci yaşamına müdahale ettiğini belirtmektedir (Chouinard ve Archambault, 2006; Cooper, 2001). Eğitimciler, ödevlerin öğrencilerin sosyal ihtiyaçlarını karşılamalarını engellediğini iddia etmekle birlikte çocukların ve gençlerin eğitim ihtiyaçlarını karşılamadığı gibi öğrencilerin geri kalan zamanını, uyku süresini, yaratıcı ve sosyal aktivitelerini sınırladığını vurgulamaktadır (Cooper, 2001).

21. yüzyılda ev ödevi anlayışı eğitimciler tarafından yeniden ortaya konulmuştur. Çünkü 21. yüzyılda konstrüktivist yaklaşım ön plana çıkmış ve görevlerin bu yaklaşıma ayak uydurması gerektiği belirtilmiştir. Daha sonra, PISA, PIRLS, TIMMS gibi uluslararası karşılaştırmalı çalışmalarda, Koreli ve Japon öğrencilerin başarısı, Batı ülkelerindeki öğrencilerden daha yüksektir ve bu da ödevlerle açıklanmaktadır (Trautwein ve Köller, 2003). 21. yüzyılda yapılan çalışmalar da ödevlerin öğrencilerin becerilerinin gelişimine katkı sağladığı, bu katkının iş hayatında çok etkili olduğu belirtilmektedir.

Bir sonraki dersi gözden geçirmek, pekiştirmek veya hazırlamak amacıyla okul dışında öğrencilere verilen tüm çalışmalar, ödev olarak tanımlanır. Eğitim okulla sınırlı kalamayacağı için okul dışındaki eğitimde ödev önemli bir yere sahiptir. Ödevin ilk aşamasında, öğretmenlerin ödev geliştirmeleri beklenmektedir (Cooper, 2001). Ev ödevleri, bir öğrenciye sınıfta öğrendikleri bilgileri gözden geçirmesi, uygulaması veya bazı bilgileri kendi çabalarıyla öğrenmesi için verilen ödevlerdir. Öğrenci ödevlerini kendi başına yapabildiğinden, sorumluluk duygusu ve daha bağımsız olma duygusu geliştirir. Planlanmamış nedenlerle (hastalık, kar festivali, doğal afet vb.) derslerin yapılamaması nedeniyle öğrencilere sıklıkla ödev verilebilmektedir.

2.11. Ev Ödevi Çeşitleri

Genellikle öğrencilere verilen ödevleri dört gruba ayırabiliriz (Güneş, 2014a).

2.11.1. Hazırlık ödevleri

Hazırlık ödevleri, öğrencileri yaklaşan derslere hazırlamak ve kurs hakkında bazı fikirler edinmek için verilen ödevlerdir. Öğrenciler hazırlık ödevinde karşılaşacakları konu hakkında fikir sahibi olurlar ve derslerde daha aktif rol oynayabilirler. Hazırlık ödevleri, öğrencileri araştırmaya katılmayı teşvik eder ve öğrencilerin araştırma becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur.

2.11.2. Geliştirici ödevler

Öğrenciler sınıfta öğrendikleri bilgileri günlük yaşamda kullanarak deneyim kazanır ve aldıkları bilgileri aktif yaşamda kullanarak başka alanlara aktarırlar. Öğrenciler bu tür ödevlerle araştırma becerilerini geliştirir ve bunları günlük yaşamlarında kullanabilirler. Öğrencilerin sorgulama ve problem çözme becerilerinin gelişmesiyle birlikte, gelecekteki problemlere çözüm bulma yetenekleri de gelişebilir. Tüm bu gelişmeler öğrencilerin derslere yönelik motivasyonunu artırmaktadır.

2.11.3. Tamamlayıcı ödevler

Öğrenilen bilgilerin tekrarı, bu bilgiyi pekiştirmek için verilen bir görevdir. Genellikle dersin sonunda verilir ve öğrencilerden çalışılan konuyla ilgili ödevlerin yanı sıra okuma alıştırmaları ve İngilizce dersleri için kelime ezberleme gibi etkinlikleri tamamlamaları istenir. Ek görevler sayesinde, çalışılan konular gözden geçirilebilir ve bilgiler entegre edilebilir.

2.11.4. Yaratıcı ödevler

Bunlar, öğrencilerin hayal gücü ve yaratıcılık gibi becerilerini geliştirmek için verilen ödevlerdir. Yaratıcı ödevlerde hayal gücünü geliştirmeyi, öğrencilere yaratıcılık kazandırmayı ve aldıkları bilgileri sorgulayacak beceriler kazandırmayı amaçlar.

2.12. Ev Ödevinde Etkili Olan Yapılar

Sınıf dışı etkinlik; sınıf ortamının dışında, işlenen dersle ilgili tek veya grupta yapılan planlı çalışmalardır (Ozur ve Şahin, 2017). Ev ödevi, sınıf çalışmasının bir uzantısı veya detaylandırılması olarak öğrencilere atanan sınıf dışı görevler olarak tanımlanmaktadır.

Belirtilen doğrultuda ev ödevi; bir öğrencinin evde yapması gereken okul çalışmasıdır, şeklinde tanımlayabilmekteyiz (Trautwein ve Köller, 2003).

Ev ödevi kapsamında etkili olan çeşitli etkenler bulunmaktadır. Bu etkenlerden bazılarını çevre, zaman ve motivasyon şeklinde sınıflandırabilmekteyiz. Bu doğrultuda araştırmanın bu bölümünde “ev ödevinde etkili olan yapılar” ile ilgili alanyazın çalışmaları referans alınarak paylaşılacak ve incelenecektir.

2.12.1. Çevre

Çevre, ev ödevinde etkili olan ilk yapı olarak karşımıza çıkmaktadır. Çevre, bireyleri çeşitli açılardan sürekli bir şekilde etkileyebilmekteyken bireyin içerisinde yer aldığı sosyal ortam ev ödevi kavramı kapsamında da kişileri çeşitli açılardan etkileyebilmektedir. Bu kapsamda araştırmanın bu bölümünde ev ödevinde etkili olan yapılardan olan “çevre” kavramı irdelenecektir. Ödevin yapıldığı ortamın ödevi yapan bireyde konsantrasyon, ilgi ve çaba gibi çeşitli duygu durumlarını etkilediği bilinmektedir (Walkington ve Bernacki, 2019).

Öğrenciler, ödevlerin tamamlanmasında daha fazla çabaya yol açtığından, gruplar hâlinde çalışmak yerine bireysel olarak çalıştıklarında ev ödevlerine daha fazla dikkat gösterirler. Çevrenin ev ödevleri üzerindeki etkisi incelendiğinde ise evde ödev yapmanın, sınıfta yapmaktan daha farklı olduğu ve daha fazla konsantrasyona yol açtığı bulgulanmıştır (Mora ve Escardíbul, 2018). Ödevlerin yapılmasında çevre; öğrencinin ilgisi, konsantrasyonu ve çabası üzerinde büyük bir etkiye sahiptir.

Çevre faktörünün öğrenciler üzerindeki etkileri incelendiğinde, öğrencilerin ödevlerini tamamlamak için sık sık sessiz bir çevrede bulunmak istendiği yönünde bulgulanmaktadır (Cooper, 1989; Mora ve Escardíbul, 2018). Bu kapsamda sessiz bir çevrenin bireylerin konsantrasyonunu artıracığı ve ödevde daha iyi odaklanacağı anlamına gelmektedir, yorumunu yapabilmekteyiz. İlgili alanyazın çalışmaları incelendiğinde; öğrencilerin ödev yaparken çevreye yönelik dikkat dağıtıcı etkenleri televizyon, bilgisayar, aile ortamı, radyo, sokak gürültüsü, oyuncak vb. şeklinde sıralandığı gözlemlenmektedir. Belirtilen dikkat dağıtıcı etkenler öğrencilerin ödevleri tamamlamasında ve çevreyle ev ödevi ilişkisinde büyük bir etken olarak görülmektedir (Cooper vd., 2006).

Dikkat dağıtıcı engellere ve çevre ile ev ödevlerinin ilişkisinin pozitif yönlü olmasına ilişkin olarak öğrenci ebeveynlerine çeşitli roller düşmektedir (Hoover-Dempsey vd., 2001). Bu doğrultuda ödevin yapılacağı ortam dikkat dağıtıcı unsurların uzağında, geniş bir yüzeyde, temiz, dağınık olmayan bir şekilde olması gereklidir, şeklinde açıklanmaktadır. Belirtilen kapsamda öğrencilerin TV'nin önündeki kanepede, mutfak masasında, giyinme odasında vb. şeklinde ortamlarda ödev yapmaması dikkat edilmesi gereken bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Belirtilen çevrelerde dikkat çekici unsurların fazlalığı da çevre ile ev ödevi ilişkisini olumsuz yönde etkileyebilmektedir (Cooper vd., 2006; Hoover-Dempsey vd., 2001; Knollmann ve Wild, 2007).

Benzer bir çalışmada ebeveynlerin ev ödevi yapan çocuğa ilişkin çevreyi iyi bir şekilde hazırlamasının gerekliliği üzerinde durulmuştur. Belirtilen iyi bir çevre ise iyi aydınlatılmış, rahat, konforlu bir alan şeklinde açıklanmıştır (Epstein ve Van Voorhis, 2001a). Ev ödevi ve çevrenin ilişkisinin incelendiği bu bölümden sonra yine ev ödevini etkileyen önemli bir faktör olan “zaman” bir sonraki alt başlıkta incelenecektir.

2.12.2. Zaman

Ev ödevi ve zaman arasındaki ilişkinin ana değişkenleri oluşturduğu ilgili alanyazın çalışmaları incelendiğinde; çalışmalarda zamanı etkili bir şekilde kullanmanın gerekliliği üzerinde durulduğu gözlemlenmiştir (Eren ve Henderson, 2011; Keith, 1982; Trautwein, 2007). Belirtilen etkililik; öğrencilerin ödevlere ne çok fazla ne de çok az zaman ayırmasının faydasız olduğu sadece etkili zaman ayırmanın verimli olacağı yönünde hemfikirlerdir. Bu kapsamda öğrencilerin zamanı etkili bir şekilde yönetmesi için çeşitli becerilere sahip olmasının gerekliliği de ilgili araştırmalar kapsamında gözlemlenen bir diğer önemli faktördür (Trautwein, 2007). Ayrıca, zamanı verimli kullanarak öğrenciler çalışmalarını zamanında tamamlayabilir, öğrenmeleriyle meşgul kalabilir ve spor, hobiler, gençlik grubu gibi kendileri için önemli olan faaliyetlere devam etmek, arkadaşları ve aileleri ile vakit geçirmek için daha fazla boş zamana sahip olabilirler. Bu kapsamda iyi zaman yönetimi, öğrencilerin yeteneklerinden en iyi şekilde yararlanmalarını ve başarının verdiği tatminin tadını çıkarmalarını sağlamaktadır (Simplicio, 2006).

Ev ödevleri ve zaman arasındaki ilişkilerden yola çıkarak, zamanın bireyler üzerindeki olumlu etkileri ilgili araştırmalarda şu şekilde açıklanmıştır (Trautwein ve Köller,

2003). Ödevler yapılırken zamanın iyi kullanımı bireylerin daha disiplinli olmasını sağlamaktadır. Belirtilen kapsamda araştırma sonuçlarında örneğin; bireyin yapması gereken çok fazla ev ödevi var ise muhtemelen ertelemek için zamanı olmayacağı ve sonucunda her ödevi bitirdikten sonra gereksiz uzun aralar vermek yerine kısa sürede işe başlayıp zamanı verimli kullanacağı ve bu durumun sonucunda da daha disiplinli olacağı yönünde bulgulanmaktadır. Zamanın ve ev ödevlerinin arasındaki bir diğer olumlu faktör ise bireylerin önceliklerini belirlemesine yardımcı olduğu yönünde bulgulanmıştır. Bu kapsamda yapılacak çok ödev olduğunda gün içinde bireyin planladığı tüm etkinliklere katılmasının olanaksızlığı ortaya çıkmaktadır. Belirtilen durumun sonucunda da birey eylemlerine öncelik tanıyarak öğrenmeyi ve öncelikli olarak yapılması gereken sorumlulukları için yapmaktan zevk aldığı bazı aktivitelere ara vermesi gerekliliği doğacaktır. Ev ödevleri ve zaman yönetimi arasındaki ilişkinin bireye olumlu bir şekilde yansıdığını gösteren bir diğer etken ise öğrencinin uzun vadeli görevleri zamanında tamamlamayı öğrenmesine yardımcı olduğu yönünde bulgulanmıştır (Ramdass ve Zimmerman, 2011). Örneğin bir araştırma ödevi hazırlamak gibi bir öğrencinin bir günde tamamlayamayacağı birçok ev ödevi türü vardır. Eğer birey zamanını doğru yönetmeyi öğrenirse bu görevlerle başa çıkacak ve bu durumunda hayatına önemli katkıları olacağı yönünde bulgulanmaktadır (Mausbach vd. 2010). Öğrencilerin zamanını iyi bir şekilde yönetmesi, sorumluluk sahibi ve iyi birer birey olarak yetişmesinde çok önemli yapı olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu kapsamda öğrencilerin ödevlerini zamana göre bölmelerini ve zamanını iyi yönetmesi için öncelikli faaliyetleri belirlemesi önem taşımaktadır. Bir önceki cümleden hareketle ilgili çalışmalar incelendiğinde zaman yönetiminin sağlanması için şu faaliyetlerin yapılmasının gerekliliği ilgili çalışmalarda yer almaktadır: Ödevle ilişkin görev ve faaliyetlerin listelenmesi, yeterli zamanın ayırılması (ne fazla ne az) ve verilen sürede ödevlerin yerine getirilmesidir. Belirtilen faktörler gerçekleştiğinde zaman yönetimi alışkanlığı bireye enjekte olmakta ve zaman ile ev ödevi ilişkisinde pozitif yönlü bir ilişki sağlanmaktadır, şeklinde belirtilmektedir (Stoeger ve Ziegler, 2008). Ev ödevinde etkili olan yapılardan olan zamanın incelendiği bu bölümden sonra bir diğer önemli etken olan motivasyon ele alınacaktır.

2.12.3. Motivasyon

Motivasyon bireyin kendi içerisinde veya çevresi yoluyla (ebeveyn, arkadaş vb.) bireyde etki yaratabilmektedir. Bu kapsamda araştırmanın bu bölümünde ev ödevlerinde etkili bir diğer faktör olan “motivasyon” kavramı ve ev ödevi ilişkisi ilgili alanyazın çalışmaları referans alınarak açıklanmıştır. Çalışmalar, öğrencilerin ödev yapmak için motivasyon türünün önemli olduğu çalışmalar ile tespit edilmiştir (Ryan ve Deci, 2000). Dış faktörlere bağlı motivasyon, düşük katılım, öğrenme ve başarı seviyeleri ile ilişkilidir (Vallerand, 1997). Öte yandan, içsel nedenlerle ev ödevi yapan öğrenciler, yüksek düzeyde sebat, yaratıcılık, başarı, olumlu duygular, ilgi ve katılım gösterme eğilimindedir (Bouffard vd., 2001; Flink vd., 1992).

İlgili alanyazın incelendiğinde motivasyonun bünyesinde çeşitli değişkenleri barındırdığı ve bu değişkenlerinde ev ödevlerinde etkili olduğunu göstermektedir. Bu değişkenlere örnek olarak; ödev yapma nedeni, zamanın optimizasyonu veya yapılan ödev miktarı açıklanabilmektedir. Belirtilen değişkenler bireyin ev ödevi yapması üzerindeki etkisini ortaya koymakta ve etkili bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır. Bununla birlikte, motivasyon ve ev ödevi arasındaki ilişki incelendiğinde ise belirtilen ilişkinin iki yönlü bir yapıya sahip olduğu gözlemlenmiştir. Bu bakış açısına göre, öğrencilerin becerilerinden çok motivasyon eksikliğinden kaynaklanan öğrenme başarısızlıkları, onları yetkinlik eksikliğine ilişkin inançlar geliştirmeye yöneltmekte ve bu durumda düşük başarı beklentileri ve düşük ödev katılımına yol açmaktadır, şeklinde açıklanmaktadır. Bu nedenle, geçmiş araştırmalardan elde edilen veriler, öğrencilerin önceki başarılarının ev ödevlerini anlamak için önemli bir değişken olarak dâhil edilmesini önermektedir (Cool ve Keith, 1991; Garon-Carrier vd., 2016; Trautwein vd., 2002; Zimmerman ve Kitsantas, 2005).

Hong vd., (2004) tarafından yapılan bir araştırma, yüksek performanslı öğrencilerin düşük performans gösteren öğrencilere göre ödev yapmak için daha fazla motive olduklarına işaret etmiştir. Sonuç olarak, ev ödevi gibi görevlerde zaten başarılı olan öğrenciler, daha az başarılı öğrencilere kıyasla, gelecekte görevleri başarıyla yerine getirmek için daha özgüvenli hissetmektedirler. Ayrıca belirlenen hedeflere ulaşma yeteneklerine inanmak, öğrencilerin motivasyonunu ve öğrenme çabasını ve dolayısıyla katılımlarını etkilemektedir (Schunk ve Ertmer, 2000).

Ev ödevlerini etkileyen bir etmen olarak karşımıza çıkan motivasyonda ebeveynlerinde rolleri oldukça fazladır. Bu duruma örnek olarak, özellikle ebeveyn tarafından olumsuz duyguların çocuğun motivasyonunu baltalayacağını vurgulanmaktadır. Ebeveynlerin çocukla olan olumlu etkileşimlerini eğlenceli bir hâle getirmesi ve çocuğun ev ödevlerini sevmesi için ödüllendirmenin de önemi oldukça fazladır. Belirtilen eğlence yalan söylemeyi, olmayan bir şeyi takdir etmeyi veya olumsuz bir durumun olumlu gibi gözükmesini içermemektedir. Bu nedenle, ebeveyn ve çocuk arasında olumlu, eğlenceli ve sevgi dolu bir ilişki, olumsuz olan ev ödevi duygularından kurtulma arayışı ve aynı zamanda motive etmek için gelişen duyguları etkili bir şekilde nasıl kullanılacağını öğrenme etrafında gerçekleşebilir (Silinskas ve Kikas, 2019). Bu kapsamda da çocuğun duyguları ön plana çıkmaktadır. İnsan eylemlerinin ana güdüsü düşünce ve duygularda yatar. Eğitimin, belirli eylemleri güvence altına almasında en güvenli yol, belirli beğenileri ve hoşnutsuzlukları, zevkleri ve coşkuları ve isteksizlikleri geliştirmek olacaktır (Warton, 2001). Bir ev ödevi, herhangi konuda farklı duygular için uyarıcı olabilir. Genel olarak birçok çocuk, ebeveyn, öğretmen ve hatta psikolojik araştırmacı, çocukların ev ödevlerini yapmakla ilgilenmeleri veya yapmaktan zevk almaları gerektiğine inanmaktadır. Ancak, çoğu durumda, belirtilen durumun tam tersi olmaktadır. Bu inancın kökleri, bizi motive eden şeyin yalnızca ilgi, heyecan veya keyif gibi olumlu duygular olduğu fikrine dayanmaktadır. Belirtilen durumun sebebi ise; olumlu duygular motive edici olmasından kaynaklanmadır. Çünkü onların amacı budur, tıpkı olumsuz duygularda veya tarafsız duygularda olduğu gibi. Aslında, motivasyon sistemimizin özünde duygu vardır. Temel duygular, bedensel duyguları yaratarak, dikkatimizi yönlendirerek bizi motive eder ve bize neler olduğu hakkında bilgi verir. Aynı anda ortaya çıkan düşünce ve imgeler (bilişler), duygunun sağladığı bilgiyi daha belirgin hâle getirmektedir (Hoover-Dempsey vd. 1995; Warton, 2001).

Öğrencinin tamamen istekli bir şekilde ödev yaptığı zamanlarda iki değişken karşımıza çıkmaktadır. Bunlar: Ödevlerini bir öğretmenden onay istedikleri için ya da onları memnun etmek istedikleri için yapmakla ilgilenirler. Bununla birlikte, bazı araştırmacılar, çocukların da ödevden zevk alması gerektiği için, bir ebeveynin çocuğun olumsuz tepkisine karşı koymak için ev ödevi bağlamında olumlu duygular sürdürmesi gerektiğini öne sürmektedir. Esasen, çoğu ebeveyn ev ödevi ve çocuklarının bu konuda nasıl hissettiği konusunda ilgili değildir (Zhou, 2020).

2.13. Ev Ödevine Dair Veli, Öğrenci, Öğretmen Görüşleri

Ödev konusu öğretmenler, öğrenciler ve veliler arasında farklı tutum ve beklentileri barındırdığı için sıcak bir araştırma konusu haline gelmektedir. Bu konuda yapılan araştırmaların bir kısmı öğretmenlerin, bir kısmı öğrencilerin, bir kısmı da velilerin görüşlerine odaklanmıştır. Örneğin Gedik vd., (2018) öğrencilerin ödevlerle ilgili görüşlerini incelerken, Gedik ve Orhan (2013) çalışmalarında öğrencilerin görüşlerine odaklanmışlardır. Şen ve Gülcan (2012) yaptıkları çalışmada velilerin ev ödevlerine ilişkin görüşlerini belirlemeye çalışırken, Özer ve Öcal'ın (2013) öğretmenlerin ev ödevlerine ilişkin görüşlerini incelemiştir. Turanlı (2009) ev ödevi çalışmasında öğretmenlerin bakış açılarını yakalamayı amaçlarken, Gürlevik (2006) gibi öğretmen ve öğrencilerin bakış açlarına odaklanan, Deveci (2011) öğretmenlerin, öğrencilerin bakış açılarını inceleyen araştırmalar da bulunmaktadır.

Öğretmenler, öğrenciler ve veliler arasındaki görüş farklılıkları, ödev konusunda yapılan araştırmalarda sıkça karşılaşılan bir konudur Turanlı'nin (2007) araştırmasında da benzer bir sonuç elde edilmiştir. Öğretmenler, ödevlerle ilgili sorumluluklarını bilmekte ancak ailelerle yeterince iletişim halinde olmamaktadırlar. Aileler ise ödev konusunda öğrencilere nasıl yardımcı olacaklarını bilememekte ve öğrenciler de bu farklılıklar arasında kolay yoldan ödevlerini anne-babalarına yaptırmaktadırlar. Bu durumda, öğretmenler, öğrenciler ve veliler arasındaki farklılıkları anlamak ve birbirlerine anlayışla yaklaşmak önemlidir. Konunun tüm muhatapları arasında etkili bir iletişim kurulması, ödevlerin verimli bir şekilde uygulanmasını sağlayacaktır (Turanlı, 2007).

Ev ödevine yönelik veli görüşlerine bakıldığında veliler, ev ödevlerinin tekrar ve pratik amaçlı okulda öğrenilenlerin unutulmaması için verildiğini ve çok uzun zaman almaması gerektiğini belirtmiştir. Veliler ev ödevlerine yönelik en çok karşılaşılan sorunun ödevi yapmak istememe olduğunu ancak öğrencilerin etkinlik temelli ev ödevlerinden daha çok hoşlandıklarını bunun sebebini ise öğrencilerin öğrenme süreçlerine özerk bir şekilde katılmaları olarak açıklamıştır (Duru ve Cogmen, 2017).

İlgar (2012) ailelerin çocuk için uygun ortam, araç gereç sağlama, çocuk yardım istediğinde ev ödevlerine yardımcı olma, ödevlerin yapılacağı zamanı planlama yönünden sorumlulukları olduğunu belirtmiştir. Veliler tarafından ödevlere bakış açısı öğrencilerin ödevlere vakit ayırmak istememeleri, günün büyük çoğunluğunu ödevlere

ayrılması, yalnız yapılmayacak ödevler verilmesi gibi problemler yaşadıklarından bahsetmişlerdir. Ödev konusu öğrenci ve veli arasında problem olmaktadır (O'Rourke-Ferrara, 1998).

Veliler, öğrencilerin ders öğretmenini sevdikleri zaman ödevleri yapmaya daha istekli olduklarından bahsetmiştir. Ödev verilirken ödevlerin çocukların ilgilerine yönelik eğlenererek öğrenebilecekleri faaliyetler, oyun şeklinde günlük hayatta kullanabilecekleri becerilere yönelik verilmesi gerektiğinden bahsetmişlerdir. Ödevlerin her dersten aynı anda verilmesinin doğru olmadığını belirtmişlerdir (Başaran ve Vural, 2022).

Öğretmenler öğrenciler ve veliler arasında ev ödevine ilişkin var olan bu farklı görüşler ve beklentiler konuyu güncel tutmakta ve karşımıza çıkarmaktadır. Bu süreci Turanlı'nin (2007) çalışması ile açıklarsak öğretmenler ödev ile ilgili sorumluluklarını bilmelerine rağmen velilerle iletişime geçmemektedir. Bu sebeple ödevlere yönelik söz konusu olan görüş farklılıkları devam etmektedir. Veliler ise öğretmenlerin kendileri ile iletişim kurmamasından rahatsız olmakta ve ödevin nasıl yapılacağı hakkında yeterince bilgiye sahip olmadıklarından dolayı çocuklarını bu süreçte nasıl yönlendireceğini bilememekten bahsetmişlerdir. Öğrenciler ise öğretmen ve veli arasında meydana gelen bu durum sonucunda kendileri için en kolay yolu seçmekte ödevi yapmakta yetersiz olduklarını söyleyerek ödevi velisinin yapmasını istemektedir. Böyle bir görüş karmaşasının olduğu yerde öğretmen ve velilerin bu konuya yaklaşımlarının ne olduğunu belirlemek birbirlerine anlayışla yaklaşımlarını sağlayarak uygulamanın öğrenciler için verimli geçmesi hedeflenmelidir. Yapılan araştırma sonuçlarına göre öğrenci ve veliler ödevin gerekliliği konusunda hemfikirlerdir. Fakat ödevin niteliği proje, performans, kompozisyon, ezber gibi formatlara dönüştüğünde görüşleri ödevin gereksiz olduğu yönünde değişmiştir. Öğrencilerin yeni bir şey ortaya çıkarması amaçlanarak verilen ödevlerden veliler ve öğrenciler hoşlanmamaktadır. Ödevi sadece tekrar ve alıştırma olarak gören bazı öğretmenlerin, velilerin ödevin asıl amacı konusunda bilinçsiz olmalarının sonucu olarak bunlarla aynı görüşlere sahip olan bilinçsiz öğrenciler yetişmekte olduğu ifade edilmektedir (Türkoğlu vd., 2014).

Kazandırılması gereken farkındalıklar için ödev verilmeli- verilmemeli tartışmasından ziyade nasıl ödev, ne kadar ödev verilmelidir, sorularına cevap aranmalı; ödev verirken dikkat edilmesi gereken noktalar, öğretmenlere aktarılmalıdır. Ayrıca öğrencilerin yaş ve sınıf seviyelerine göre verilen ödevlerin öğrenmeyi iyileştirdiği, kişisel gelişim, öz

denetim becerisi kazandırdığı ve öğrenci başarısına etkisi olduğunu dile getiren araştırmacıların çalışmaları göz önünde bulundurarak üç paydaştan biri olan öğretmenlerin ödev verirken bu değişkenleri göz önünde bulundurmaları nasıl ödev vermeleri gerektiğini bilmeleri gerekmektedir (Büyükalan ve Altınay, 2018).

Çalışmalar velilerin birçoğunun ev ödevi görüşlerinin benzer olduğunu ortaya koymuştur. Fakat farklı görüşlere sahip veliler de vardır (Turanlı, 2009; Turanlı, 2007). Ev ödevinin okul ve aile arasında bağ oluşturma amaçlarının olduğu yapılandırıcı eğitim yaklaşımıyla geliştirilen programlar sayesinde ev ödevi verilmesinin faydalı ve gerekli olduğunu ifade etmiştir.

Şen ve Gülcan (2012) velilerin görüşleri arasındaki farklılıkları çeşitli değişiklikler üzerinde incelemiş ve ortaokul mezunu velilerin üniversite mezunu velilere göre ev ödevine daha sıcak baktığı, ev ödevine olumlu bakan meslek grubunun çoğunlukla ev hanımlarından oluştuğunu bunu ise öğretmenlik mesleğinin izlediği; ev ödevine sıcak bakmayan meslek grubunun ise çoğunlukla avukatlardan oluştuğu sonucuna varmışlardır.

Ev ödevi yaparken ebeveyn kontrolünün erkeklerde kızlara oranla daha fazla olduğu bulunmuştur. Ebeveynler erkek çocuklarının ödevlerine kız çocuklarına göre daha fazla yardım ettiklerini söylemişlerdir. Erkek çocuklarının ödevlerini yaparken daha çok kontrole ihtiyaçlarının olduğunu düşündüklerini belirtmişlerdir (Dumont vd., 2012; Grolnick ve Slowiaczek, 1994) .

Velilerin ödev yönetim süreçlerine katılması çalışmaları göz önüne alınarak uygulamalar yapılmıştır (Epstein ve Van Voorhis, 2001). Bu uygulama süreçlerine 504 öğrenci katılmış öğrencilere anket uygulanmıştır. Yapılan çalışma sonucunda ailelerin süreçte etkin rol oynaması öz düzenleme becerisinde aktif olduğu görülmüştür. Velilerin isteği, beklentileri doğrultusunda da ev ödevi verilmektedir. Ödevin öğrenme kalitesini artırdığını sınavlara hazırlık olduğunu düşünen birçok veli vardır. Ödev yapmayı sevmeyen öğrenciler bile ödevin yararlı olduğunu, başarıyı artırdığını düşünmektedir (Turanlı, 2007, 2009).

Turanlı (2009) anketinde (veli-öğrenci katılımcı) verilen ödevler ne kadar anlamlıdır sorusuna katılımcıların %48,0'i anlamlı bulduğu sonucuna varmıştır. Bu işlem veli ve öğrenci görüşü şeklinde ayrıldığında iki grubun da farklı düşündüğü (öğrencilerin %40.8'i, velilerin %51.1'i), velilerin öğrenciye oranla ödevleri daha yararlı bulduğu

ortaya çıkmıştır. Ev ödevi uygulamalarının baş aktörlerinden olan velilerin ev ödevine yönelik görüşleri, öğretmenlerin ve velilerin uyguladığı ev ödevi stratejileri, bu stratejilerin etkilerine yönelik görüşleri, velilerin öğretmenlerin ödev vermeye yönelik izlenilmesi gereken yol hakkındaki görüşleri ve velilerin bu süreçteki rolleri ön plana çıkmaktadır (Büyüktokatlı, 2009; Şen ve Gülcan, 2012).

TIMSS 1999 (Uluslararası Matematik ve Fen Eğilimleri Araştırması) raporunda, öğretmenlerin fen ve matematik dersinde ödevi etkin kullanamadıkları belirlenmiştir. Öğretmenlerin geri bildirim verme konusunda etkin olmadıkları belirlenmiştir. TIMSS 2007 yapılan çalışmada ülkelerin matematik ödevine ne kadar zaman ayırdıklarını ölçme amacıyla matematik dersine ayrılan zaman endeksi hesaplanmıştır. Öğrenenlerin hafta içerisinde 3-4 kere ödev yaptıklarını, her ödevde 30 dakikadan daha çok zaman ayırdıklarını belirtmişlerdir. TIMSS'ın (2007) yapılan çalışmalarında Türkiye en düşük aile katılımının %59 oran ile ev ödevlerine yardımcı olmaktadır. Bu durum ailelerin eğitim durumlarının seviyesi ile açıklanabilir (Uzun vd., 2010).

2.14. İlgili Araştırmalar

Ödevler yıllar boyunca konuşulan bir konudur. Ödevler, okulda veya okul dışında sıklıkla kullanılan yöntemlerden biridir. Ödevlerde hedeflenen amaçlar; öğrencinin sorumluluk sahibi olması, öz düzenleme becerisi kazanması, bilgiye kendisi araştırarak ulaşması, problem çözme aşamalarını kullanabilmesi ve öğrenmeyi öğrenmesidir (Barnes, 2001; Hizmetçi, 2007).

Ödev bir çeşit geri bildirim yoludur ve istenilen amaca ulaşmak için bu yolun mutlaka sağlanması gerektiği yönünde görüşler mevcuttur. Geri bildirim çocukların ders içinde ne kadar öğrendiklerini, bilgileri hayatlarının hangi aşamasında kullanacağını öğrencilere hissettirilmesi sürecidir (Turanlı, 2009).

Bu sürecin önemine ilişkin yapılan bir çalışmada ödevleri kontrol etmenin ve gerekli geri bildirim sağlamanın öğrenci başarısına etkisi incelenmiş verilen ödevlerden kontrol edilen ve gerekli geri bildirim verilen ödevlerin öğrenci başarısını %83 oranında artırdığı sonucuna ulaşılmıştır (Büyüktokatlı, 2009) .

Yapılan bu çalışmalardan hareketle öğretmenler arasında uygulamaların farklılık gösterdiği, verimli bir şekilde yürütülemediği sonucuna varılabilir. Ödev verirken farklı uygulamaların olması öğrenciler için olumsuz etkileri olabilmektedir (Dumont vd.,

2012; Silinskas ve Kikas, 2019). Öğretmenler arasında ödevin verilme sıklığı ve kontrol edilme biçimlerine ilişkin görüş birliği yoktur. Öğretmenlerin içinde bulunduğu durumun bu görüş farklılığı üzerinde etkisi vardır. Mesela kalabalık sınıflarda verilen ödev, değerlendirme açısından öğretmenler tarafından verimli olarak yönetilememekte öğrencilere geri bildirim sağlanamamaktadır. Sadece yapıp yapılmadığı kontrol edilen fakat üzerinde hiçbir geri bildirim-düzeltilme yer almayan ödevlerin yararından söz edilemez (Turanlı, 2007).

Öğrencilerin hangi dersler kapsamında ödev yaptığı incelenmiştir Farrow vd.,'nin (1999) yaptıkları araştırmalarda ilköğretim kademesinde bulunan öğrencilerin ödevlerinin önemli bir kısmını oran olarak %40'ının fen bilimleri, %39'unun matematik alanında olduğunu, Türkçe ödevlerinin ise %19 olduğunu belirlemişlerdir. Yapılan çalışmalarda bazı ailelerin öğrencilerin ödevlerine yardımcı oldukları, bazıları yardım etmelerini istediklerinde yalnızca yardım ettikleri belirlenmiştir (Corno, 2000).

Xu (2004) öğrencilerin okul motivasyonu ve okul faktörlerinin ödev yönetim süreçlerinin etkisi incelenmiştir. Bu çalışmada 8. sınıf öğrencilerinden 633 öğrenci seçilmiştir. Ödev yönetim süreçlerinden; çalışma ortamı, zaman, motivasyon çalışmaları, dikkat süreçleri, duygu kontrolü şeklinde sıralanmıştır. Başarısı daha az olan öğrencilerin çalışma ortamları ve zaman süreçleri, dikkat süreçleri ve motivasyon alanlarını test etmek amacıyla çalışmalara yer verilmiştir. Merkezdeki öğrencilerin kasaba da bulunan öğrencilere göre ödev motivasyonunun daha fazla olduğu belirlenmiştir (Xu, 2004). Ödevin öğrenciler üzerinde olumlu ya da olumsuz etkisi tartışılmakta; bu etkilerin öğretmenin verdiği ödevin niteliğinden mi kaynaklanmaktadır sorusu akıllara gelmiştir. Bunun üzerine yapılan bir çalışmada öğretmenlere yöneltilen “Öğrencilerinize ödev verirken nelere dikkat ediyorsunuz?” sorusuna en fazla öğrenenin ödev üzerinde geçirdiği zamana yanıtı yer almaktadır. Öğretmenlerin bu cevaplarından yola çıkarak başka bir çalışmada öğrencilerin ödev yaparken karşılaştıkları zorluklar hakkında soru yöneltilmiş: En fazla kaynaklara ulaşmada güçlük çektikleri için zorlandıklarını dile getirmişlerdir (Deveci ve Önder, 2013).

Öğretmenlerin ödev verirken önemli durumları göz önünde bulundurduğu çalışmada belirtilmişse de öğrencilerin kaynaklara ulaşmada zorlanmaları, coğrafi konumun farklılığını akıllara getirmekte bu etkeninde mutlaka göz önünde bulundurulması gerektiği sonucuna ulaşılabilmektedir (Kohn, 2020; Türkoğlu vd., 2014). Bu gibi

durumlar sonucunda, ödevlerin zorluğunun öğrencinin kendine ve ödevine bakışını değiştirdiğini, ödevi yapmak istemediğini fakat zorunluluk ve sonuçların nasıl olacağı konusunda emin olamayan öğrencilerin bu endişe ile ödev yaptıkları görülmüştür.

Ödevi yapmayan öğrenciye ise birçok öğretmen ek ödevler ile cezalandırmakta ve durumu daha zor hâle getirmektedir. İlgili alanyazın incelendiğinde; ödevlerin yararlı mı zararlı mı olduğu konusunda farklı araştırmalar mevcuttur. Ödevlerin eğitim sürecinde yararlı olduğunu düşünen, akademik başarıyı artıran faaliyetler olduğunu söyleyen çalışmalar vardır (Hizmetçi, 2007; McMullen, 2007; Voorhis, 2004).

Ev ödevinin yararlı olmadığını düşünen araştırmacılar da bulunmaktadır. Okul öncesi ile ilkökul sınıfları arasında ödev verilmesinin öğrenci akademik başarısına direkt katkı sağlayacağı konusunda bulgu bulunmamıştır (Cooper, 2001). Ev ödevi yapmanın ilkökul boyutunda akademik başarı ile ilişkisi olmadığını (Kapikiran ve Kiran, 1999), ilkökul döneminden sonra akademik başarıya katkısının az olduğu ama miktarının çok olmasının fayda sağlamadığı bulunmuştur (Cooper, 1989). Bu konuya ek olarak da ev ödevlerinin öğrencilerin akademik başarısına etkisi konusunda farklı görüşü olan araştırmalar mevcuttur. Ev ödevinin öğrencinin akademik başarısını artırdığı yönünde olumlu görüşü savunan araştırmalarda; ev ödevleri verilirken belirli kurallar ve öğrencilerin gelişimsel özellikleri göz önünde bulundurularak verilmesi, öğrencinin sorumluluk duygularını geliştirilmesi, öğrenci, veli ve öğretmen arasında olumlu bir ilişkiyi desteklemesi, ev ödevlerinin öğrencilerin akademik başarısı üzerinde de olumlu etkisi olduğunu göstermektedir (Duru ve Cogmen, 2017). Diğer yandan ev ödevinin öğrencinin akademik başarısı üzerinde etkisi olmadığı veya olumsuz etkisi olduğunu savunan araştırmalar vardır. Turanlı (2007) yaptığı alan tarama çalışmasında ev ödevinin öğrenci ve velisinin üzerinde olumsuz etkisinin var olabileceğinden bahsetmiştir.

Ev ödevleriyle ilgili farklı değişkenleri inceleyen araştırmalar da mevcuttur. Öğrencilerin ödev yönetim sürecinde zaman verimli kullanmanın önemli olduğu ifade edilmektedir. Öğrenciler için ödev, zaman yönetimi konusunda bir meydan okumadır (Corno, 2000).

Can ve Gelbal'ın (2022) yaptıkları araştırmada 563 ortaokul öğrencisi ile çalışma gerçekleştirmişlerdir. Öğrencilerin çoğunun ödevlerine fazla zaman ayırdıklarını sonuçlar göstermektedir. Zamanı verimli kullanma konusundan başka bir faktör de

motivasyondur. Ödev başarısı için öğrenciyi harekete geçirecek güç olan ödev motivasyonu kritik öneme sahip olduğu belirtilmiştir (Pajares vd. 2000).

Ev ödevi konusunda yapılan çalışmalarda cinsiyete göre motivasyon düzeyinin etkilendiği bulunmuştur. Farklı derslerde de ev ödevi yönetim süreçleri kız ve erkek öğrenciler açısından değişiklik göstermektedir. Matematik ev ödevi yaparken cinsiyet açısından farklı sonuçlar bulunmuştur. Erkeklerin matematik ev ödevini yaparken motivasyonunun kızlardan daha yüksek olduğu bulunmuştur (Liu ve Huang, 2008; Meece vd. 2006).

Akçöltekin ve Doğan (2013) yaptıkları çalışmada biyoloji dersinde ev ödevi yapma tutumlarının, kız öğrencilerden kaynaklı farklılaşma olduğunu tespit etmiştir. Benzer bir sonuçta Yeşilyurt (2006) lise öğrencilerinin ev ödevine ilişkin tutumlarının kız öğrencilerden kaynaklanan farklılığa sebep olduğunu bulmuştur.

Diğer yandan İşcan vd.,'nin (2012) çalışmasında Türkçe dersi kapsamında verilen ev ödevlerinin cinsiyet açısından farklılaşmaya sebep olmadığını bulmuştur. Bir diğer değişken olarak sosyoekonomik düzey ile ilgili yapılan araştırmalarda öğrencilerin ödev yapma tutumları ile sosyoekonomik düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır (Akçöltekin ve Doğan, 2013; Özdemir ve Gelbal, 2014).

Bilişim teknolojilerinin kullanımı da ödev yönetimi açısından ön plana çıkmaktadır. Bilişim teknolojileri kullanılarak yapılan ev ödevleri, öğrencilerin motivasyonunu artırmakta olduğu ifade edilmiştir (Aladağ ve Doğu, 2009; Sarigöz, 2011; Şeref ve Varişoğlu, 2015; Yeşilyurt, 2006). Bu çalışmalardan farklı sonuç bulan Özdemir ve Gelbal (2014) öğrencilerin ödev yaparken bilgi iletişim teknolojilerinden yararlanılmasının akademik başarısı üzerinde bir etkisi olmadığını bulmuştur.

Mullis vd.,'nin (2012) tarafından yapılan çalışmalarda 4. Sınıfta öğrenim gören öğrencilerin fen dersinde %46 oranında öğretmenlerin zorlu ödev verdiklerini söylemişlerdir. 8. sınıfta öğrenim gören öğrencilerle yapılan çalışmada matematik dersi için ödevlere %8'i haftalık 3 saat üzeri vakit ayırdıkları, 45 dakika ile 3 saat zaman ayıran öğrenci sayısı oranı %40 olduğu, 45 dakikadan daha az zaman ayıran öğrencilerin oranı %52 olduğu tespit edilmiştir. Türkiye için yapılan çalışmadan çıkarılan sonuçta matematik dersinde ödevlere fazla zaman ayırmanın başarıyı artırmadığı yönündedir. Farklı ülkelerde sonuçlar açısından değişiklik vardır. Ödevlere en çok zaman ayıran ülke Romanya en az ise İngiltere olduğu tespit edilmiştir. 8. Sınıf

fen ve teknoloji dersinde ödevlere ayırdıkları zaman artıkça öğrencilerin başarılarının düştüğü gözlenmiştir. Salgın zamanı Türkiye uzaktan eğitim sürecine geçerek “Eğitim Bilişim Ağı (EBA)” üzerinden canlı dersler yoluyla eğitime devam etmiştir. Bu süreçte ev ödevleri yolu ile öğrencilerin akademik başarıları ölçülmeye çalışılmıştır. Ev ödevi verilerek yapılan puanlamaya, öğretmen görüşleri pozitif şekilde değerlendirilmiştir (Adigüzel, 2020).

Yapılan araştırmada 21 Türkçe dersi öğretmenin, salgın sürecinde öğrencilerin akademik başarılarının değerlendirilmesinde kullanılan ölçütlerden biri de ev ödevleridir. Ev ödevlerinin, uzaktan eğitim sürecinde başarıyı değerlendirirken olumlu sonuçlara ulaştığını ifade etmiştir (Kavan ve Adigüzel, 2021).

Baran (2020) uzaktan gerçekleştirilen eğitim sürecinde ödevlerin önemli yeri olduğunu, ölçme ve değerlendirme aşamasında öğrenenlerin bilgi ve becerilerini geliştirerek bilgiyi sentezlenmesine olanak sağladığını ifade etmiştir. Salgın sürecinin öğrencilere olan olumsuz etkileri, uzaktan verilen eğitimde öğrencilerin uzaktan sınav olurken çeşitli dikkat sorunları yaşadıklarını ve evde ödevlerini yaparlarken bilgiyi sentezleyemediklerini ifade etmişlerdir (Türküresin, 2020). Öğretmenler ile yapılan çalışmada uzaktan devam eden eğitim sürecinde ev ödevinin eğitim içerisinde yeri sağlamlaşarak yüz yüze yapılacak olan çalışmalar ödev olarak verilmiştir (Arslan ve Arseven, 2022).

Ödev yönetim becerileri için bireysel farklılıklar ön plana alınarak öğrenci düzeyine uygun, ekonomik malzemelerle yapılabilecek ödevler verilmesi önemlidir. Pandemi sürecinde ödev takibi zorlaşmıştır (Başaran ve Vural, 2022).

Lancker ve Parolin (2020) ödev yönetim sürecinde ön plana çıkan değişkenler üzerinde durmuş ve öğrencilerin kendi odalarının olması, oda ısısının ödev yapmaya uygun olması, teknolojik aletlere sahip olmasının ödev sürecine etkisinin olduğunu bulmuşlardır.

Sonuç olarak incelenen çalışmalarda ev ödevi farklı açılardan ele alınmıştır. Ev ödevi kavramıyla birlikte genel olarak öğrenci, öğretmen, aile, akademik başarı çalışmaları diğer değişkenlerini oluşturmaktadır. Her birinin görüşleri, sorumlulukları, değerlendirmeleri, etkileri çalışmalarda yer bulmuştur. Ev ödevinin gerekliliği tartışmasında incelenen çalışmalar, uygun bir plan ve programla ev ödevinin gerekli olduğunu belirtmektedir. Bununla birlikte bu amaca hizmet edecek ödevlerin yeterince

verilemediği ya da uygulamadaki mevcut ödev tekniklerinin iyi bir şekilde yürütülemediği hususunda da görüş farklılıkları bulunmaktadır. Alan yazın taraması sonucunda ev ödevi yönetim sürecine etki eden değişkenlere de yer veren araştırma sonuçları bulunmaktadır. Ödev yönetim becerilerinin farklı değişkenlerle ele alınarak ödev sürecini verimli hale getirilmesi, öğrencilere olumlu yönde katkı sağlayacağı düşünölmektedir.

3. YÖNTEM

Bu kısımda; araştırmanın yöntemi, evren ve örneklem, veri toplama araçları, veri toplama araçlarının uygulanışı, verilerin çözümlenmesinde kullanılan yöntem ve teknikler açıklanmıştır.

3.1. Araştırma Yöntemi

Bu çalışma, nitel araştırma modeli çerçevesinde yürütülmüştür. Nitel araştırma, sosyal olguları doğal ortamında yani ilişkili buldukları çevre içerisinde gerçekçi ve bütüncül bir şekilde ortaya koyarak araştırmayı ve anlamayı ön plana alan çoğunlukla değişkenliğe ve yeniden düzenlemeye açık olan esnek bir yaklaşımdır. Nitel araştırma; doküman analizi, görüşme, gözlem gibi nitel veri toplama tekniklerinin kullanıldığı, algılar ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma yaklaşımıdır. Nitel araştırma, yaşamın doğal akışı içinde sosyal yaşamın incelemesi üzerine yoğunlaşır. Sosyal yaşama ilişkin farklı bakış açıları ve çözümlenmeler içerdiğinden, bu farklı bakış açılarını ayrıntılı bir biçimde yansıtmaya çalışır (Punch, 2014). Bu çalışma, nitel araştırma desenlerinden biri olan “olgu bilim (fenomenoloji)” deseni kapsamında yürütülmüştür. “Olgu bilim çalışmalarında genellikle belli bir olguya ilişkin bireysel algıların veya perspektiflerin ortaya çıkarılması ve yorumlanması amaçlanır” (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Bu çalışma da ev ödevinin ilişkili bulunduğu çevreyle yani öğrenci, öğretmen ve velileri içine alan bir çevre içerisinde bütüncül bir şekilde öğrenci, öğretmen ve veli görüşlerinin ortaya koyulmasını ve anlaşılmasını esas alması ve daha sonra yeniden düzenlemeye açık olmasından dolayı esnek bir yaklaşım olan nitel araştırma çerçevesinde yürütülmüştür. Ayrıca bu çalışmada ev ödevine ilişkin öğrenci, öğretmen ve velilerin bireysel algılarının ve bakış açılarının ortaya konulması ve yorumlanması amaçlandığı için çalışma olgubilim deseni kapsamında yürütülmüştür.

3.2. Çalışma Grubu

Araştırma Ordu ili içerisinde yer alan devlet okullarındaki ilkökul 4.sınıf ve ortaokul 5, 6, ve 7. sınıfla ilgili olan 20 öğretmen, 20 öğrenci ve 20 veli ile gerçekleştirilmiştir. Görüşme yoluyla öğretmen, öğrenci ve velilerden uzaktan eğitim sürecinde sosyal

bilgiler dersinde ev ödevlerine yönelik paydaş görüşlerinin incelenmesi, ödev ne kadar süre ayrıldığı, ödev yapılırken ortaya çıkan zorluklar, öğrencilerin ödevine nasıl ulaştığı, ev ödevinin takibi, ne tür ödevler verildiği, ödev verilme sıklığı, verilen ödevin değerlendirilmesi, ödevlerin değerlendirilmesinin öğrenciye nasıl ulaştırıldığı, ev ödevinin ders notlarına olan etkisi ve paydaşların ev ödevine yönelik önerilerine ilişkin görüşleri içeren nitel veriler toplanmıştır. Görüşme yöntemi katılımcılara net ve açık bir şekilde sorular içeren konunun tam ve ayrıntılı bir şekilde sunulmasını sağlayan bir yöntemdir (Kalsen vd. 2020). Araştırmada nitel araştırma yaklaşımı içinde yer alan gelişigüzel örnekleme öğretmen için, kartopu örnekleme yöntemi veli ve öğrenciye ulaşmada kullanılmıştır. Gelişigüzel örnekleme araştırmacının evrenin bir parçasından rastgele seçimler yaparak örneklem oluşturma durumu iken, kartopu örnekleme yönteminde ise uygun katılımcılardan birine ulaşılır daha sonra bu katılımcının yardımıyla diğer bir katılımcı ile görüşülüp zincirleme olarak örneklem oluşturulur (Kılıç, 2013). Ordu ilindeki çeşitli okullarda çalışan sosyal bilgiler öğretmenleri, gelişigüzel örnekleme yöntemiyle araştırmaya dâhil edilmiştir. Velilere ve öğrencilere ise öğretmenler vasıtasıyla kartopu örnekleme yöntemiyle ulaşılmıştır.

Tablo 3. 2. 1. Öğrencilerin Demografik Özellikleri

		F	%
Cinsiyet	Erkek	12	60,00
	Kız	8	40,00
Yaş	9	2	10,00
	10	5	25,00
	11	6	30,00
	12	6	30,00
	14	1	5,00
Sınıf Düzeyi	4.sınıf	3	15,00
	5.sınıf	4	20,00
	6.sınıf	6	30,00
	7.sınıf	7	35,00
Yerleşim Birimi	Köy/Belde	2	10,00
	İlçe Merkezi	16	80,00
	İl Merkezi	2	10,00

Tablo 3.2.1'in devamı

Gelir Durumu	Orta	19	95,00
	Yüksek	1	5,00
Evde İnternet Bağlantısı	Evet	19	95,00
	Hayır	1	5,00
Toplam		20	100,00

Tablo 3.2.1'de belirtildiği gibi yapılan araştırmaya katılım sağlayan 20 öğrencinin 12'si erkek (%60), 8'i kızdır (%40). Katılımcıların yaşları incelendiğinde; 2'sinin 9 yaşında (%10), 5'inin 10 yaşında (%25), 6'sının 11 yaşında (%30), 6'sının 12 yaşında (%30), 1'inin 14 yaşında (%5) olduğu görülmektedir. Katılımcıların sınıf düzeyleri; 3'ünün 4.sınıf (%15), 4'ünün 5.sınıf (%20), 6'sının 6.sınıf (%30), 7'sinin 7.sınıf (%35) şeklinde olduğu görülmektedir. Katılımcıların yerleşim birimi bilgisi; 2'si köy/belde (%10), 16'sı ilçe merkezi (%80), 2'si il merkezi (%10) şeklindedir. Katılımcıların gelir durumu incelendiğinde düşük düzeyde hiçbir katılımcı olmadığı görülmektedir. Katılımcıların 19'u orta gelir düzeyine (%95), 1'i düşük gelir düzeyine (%5) sahiptir. Katılımcıların evde internet bağlantısı incelendiğinde; 19'unun internet bağlantısı olduğu (%95), 1'inin ise internet bağlantısı olmadığı (%5) görülmektedir.

Tablo 3. 2. 2. Öğretmenlerin Demografik Özellikleri

		f	%
Cinsiyet	Erkek	15	75,00
	Kadın	5	25,00
Yaş	20-29	7	35,00
	30-39	11	55,00
	40 ve üzeri	2	10,00
Öğrenim Durumu	Lisans	19	95,00
	Yüksek Lisans	1	5,00
Mesleki Deneyim	1-5 Yıl	9	45,00
	5-10 Yıl	6	30,00
	10-20 Yıl	5	25,00

Tablo 3.2.2'nin devamı

Çalışılan Okulun Yerleşim Birimi	Bulunduğu Köy/Belde	f	%
	Köy/Belde	5	25,00
	İlçe Merkezi	11	55,00
	İl Merkezi	4	20,00
Toplam		20	100,00

Tablo 3.2.2'de belirtildiği gibi yapılan araştırmaya katılım sağlayan 20 öğretmenin 15'i erkek (%75), 5'i kadındır (%25). Katılımcıların yaş dağılımları incelendiğinde; 7'sinin 20-29 yaş aralığında (%35), 11'inin 30-39 yaş aralığında (%55), 2'sinin 40 yaş ve üzerinde (%10) olduğu görülmektedir. Katılımcıların öğrenim durumları incelendiğinde doktora düzeyinde hiçbir katılımcı olmadığı görülmektedir. Katılımcıların öğrenim durumları; 19'u lisans (%95), 1'i yüksek lisans (%5) şeklindedir. Katılımcıların mesleki deneyim dağılımları incelendiğinde; 9'unun 1-5 yıl aralığında (%45), 6'sının 5-10 yıl aralığında (%30), 5'inin 10-20 yıl aralığında (%25) olduğu görülmektedir. Katılımcıların çalıştığı okulun yerleşim birimi bilgisi; 5'i köy/belde (%25), 11'i ilçe merkezi (%55), 4'ü il merkezi (%20) şeklindedir.

Tablo 3. 2. 3. Velilerin Demografik Özellikleri

		f	%
Cinsiyet	Erkek	1	5,00
	Kadın	19	95,00
Yaş	20-29	2	10,00
	30-39	7	35,00
	40 ve üzeri	11	55,00
Öğrenim Durumu	İlkokul	8	40,00
	Ortaokul	3	15,00
	Lise	5	25,00
	Ön Lisans	1	5,00
	Lisans	3	15,00
Gelir Durumu	Düşük	1	5,00
	Orta	18	90,00
	Yüksek	1	5,00

Tablo 3.2.3'ün devamı

Yerleşim Birimi	Köy/Belde	3	15,00
	İlçe Merkezi	15	75,00
	İl Merkezi	2	10,00
Evde İnternet Bağlantısı	Evet	19	95,00
	Hayır	1	5,00
Toplam		20	100,00

Tablo 3.2.3'te belirtildiği gibi yapılan araştırmaya katılım sağlayan 20 velinin 19'u kadın (%95), 1'i erkektir (%5). Katılımcıların yaş dağılımları incelendiğinde; 2'sinin 20-29 yaş aralığında (%10), 7'sinin 30-39 yaş aralığında (%35), 11'inin 40 yaş ve üzerinde (%55) olduğu görülmektedir. Katılımcıların öğrenim durumları incelendiğinde lisansüstü düzeyde hiçbir katılımcı olmadığı görülmektedir. Katılımcıların öğrenim durumları; 8'i ilkokul (%40), 3'ü ortaokul (%15), 5'i lise (%25), 1'i ön lisans (%5), 3'ü lisans (%15) şeklindedir. Katılımcıların gelir düzeyleri incelendiğinde; 1'i düşük gelir düzeyine (%5), 18'i orta gelir düzeyine (%90), 1'i yüksek gelir düzeyine (%5) sahiptir. Katılımcıların yerleşim birimi bilgisi; 3'ü köy/belde (%15), 15'i ilçe merkezi (%75), 2'si il merkezi (%10) şeklindedir. Katılımcıların evde internet bağlantısı incelendiğinde; 19'unun internet bağlantısı olduğu (%95), 1'inin ise internet bağlantısı olmadığı (%5) görülmektedir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmanın verileri, ilkokul ve ortaokuldaki sosyal bilgiler öğretmenlerinin, öğrencilerin ve velilerin uzaktan eğitimde ev ödevine yönelik görüşlerini incelemek amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşmeler araştırmaya katılan bireylerin algılanan olayları kendi cümleleriyle ifade etmelerine olanak tanır (Aslan, 2018). Uzman görüşü alınarak araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formları; “Öğrenci Görüşme Formu”, “Öğretmen Görüşme Formu” ve “Veli Görüşme Formu” olmak üzere açık uçlu sorulardan oluşan üç görüşme formu kullanılmıştır.

Öğretmen görüşme formu: İlkokul ve ortaokul sosyal bilgiler öğretmenleri için hazırlanmış olan yarı-yapılandırılmış görüşme formu öğretmenlerin ev ödevleri ile ilgili daha detaylı görüş bildirebilmeleri için oluşturulmuştur. Görüşme formunun ilk hali dokuz açık uçlu sorudan oluşmuştur. Formun hazırlanmasından sonra eğitim alanındaki uzman kişilerden görüş alınmıştır. Araştırmacılar tarafından sorular, anlaşılabilirlik, netlik ve konuya uygunluk açısından incelenmiştir. Sonrasında görüşme formu sorularının sosyal bilgiler öğretmenine pilot uygulaması yapılmıştır. Öğretmenler pilot çalışmaya gönüllü olarak katılmıştır. Görüşme sonrasında katılımcılardan soruların açıklığı, anlaşılabilirliği hakkında yorum yapmaları istenmiştir. Eklenebilecek ve çıkarılabilecek sorular hakkında tartışılmıştır. Uzman görüşü alınan, araştırmacıların ve pilot uygulamaya katılan öğretmenlerin önerileri doğrultusunda sorulara son hali verilerek dokuz açık uçlu soru belirlenmiştir.

Veli görüşme formu: Öğrenci velileri için hazırlanmış olan yarı-yapılandırılmış görüşme formu, alanyazın incelemesi sonucunda, ailelerin uzaktan eğitimde ev ödevleri ile ilgili görüşlerini alabilmek için oluşturulmuştur. Görüşme formunun ilk hali dokuz açık uçlu sorudan oluşmuştur. Formun hazırlanmasından sonra eğitim alanındaki uzman kişilerden görüş alınmıştır. Araştırmacılar tarafından sorular, anlaşılabilirlik, netlik ve konuya uygunluk açısından incelenmiştir. Sonrasında görüşme formunun 4., 5., 6. ve 7. sınıfların öğrenci velisine pilot uygulaması yapılmıştır. Öğrenci velileri pilot çalışmaya gönüllü olarak katılmıştır. Görüşme sonrasında katılımcılardan soruların açıklığı, anlaşılabilirliği hakkında yorum yapmaları istenmiştir. Eklenebilecek ve çıkarılabilecek sorular hakkında tartışılmıştır. Uzman görüşü alınan, araştırmacıların ve pilot uygulamaya katılan velilerin önerileri doğrultusunda sorulara son hali verilerek dokuz açık uçlu soru belirlenmiştir.

Öğrenci görüşme formu: Öğrenci için hazırlanmış olan yarı-yapılandırılmış görüşme formu, alanyazın incelemesi sonucunda, öğrencilerin uzaktan eğitimde ev ödevleri ile ilgili görüşlerini alabilmek için oluşturulmuştur. Görüşme formunun ilk hali 10 açık uçlu sorudan oluşmuştur. Formun hazırlanmasından sonra eğitim alanındaki uzman kişilerden görüş alınmıştır. Araştırmacılar tarafından sorular, anlaşılabilirlik, netlik ve konuya uygunluk açısından incelenmiştir. Sonrasında görüşme formunun 4., 5., 6. ve 7. sınıfa giden öğrencilere pilot uygulaması yapılmıştır. Öğrenci pilot çalışmaya gönüllü olarak katılmıştır. Görüşme sonrasında katılımcılardan soruların açıklığı, anlaşılabilirliği hakkında yorum yapmaları istenmiştir. Eklenebilecek ve çıkarılabilecek sorular

hakkında tartışılmıştır. Uzman görüşü alınan araştırmacıların ve pilot uygulamaya katılan öğrencilerin önerileri doğrultusunda sorulara son hali verilerek 10 açık uçlu soru belirlenmiştir.

Yarı yapılandırılmış görüşme türü, yapılandırılmış görüşme türüne göre esnek bir yapıya sahiptir. Yarı yapılandırılmışta araştırmacı sorularını önceden hazırlar. Buna karşın araştırmacı görüşmenin akışına bağlı olarak alt sorularla görüşmenin yönünü etkileyebilir yanıtların daha da açık olmasını sağlayabilir. Eğer kişi görüşme esnasında belirli soruların yanıtlarını diğer soruların içerisinde yanıtlamış ise araştırmacı bu soruları sormayabilir. Yarı yapılandırılmış görüşme türü araştırma içerisinde kişilere konunun şekline göre soru sorma ve yönlendirme sunduğu için eğitimbilim araştırmalarına daha uygun bir teknik görünümü vermektedir (Türnüklü, 2000). Bundan dolayı araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır.

3.4. Veri Toplama Araçlarının Uygulanışı

Araştırma sürecinde ilgili literatür taraması yapılarak ilkokul ve ortaokulda verilen uzaktan eğitimde ev ödevlerine yönelik öğretmen, öğrenci ve veliyi içine alan bir araştırma yapılıp yapılmadığı, yapılan araştırmaların hangi amaca yönelik yapıldıkları incelenmiştir. Araştırma sürecinin başlangıcından bitimine kadar ilkokul ve ortaokulda verilen uzaktan eğitimde ev ödevine ilişkin kuramsal çerçeve ve ilgili araştırmalar kısmı günden güne kaynak sayısı artırılarak ve bu kaynakların araştırmaya eklenmesine devam edilmiştir. Bu kaynak taramalarına ve incelemelerine dayanarak öğretmen, öğrenci ve veliler için aynı amaca hizmet alternatif sorular ile öğretmen ve veliye dokuz öğrenciye 10 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formları araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Bu araştırma sorularına uzman görüşleri alınarak netlik kazandırılmış ve öğrenciler, öğretmenler ve veliler için üç ayrı yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Bu yarı yapılandırılmış görüşme formları Ordu ilindeki rastgele seçilmiş ilkokul ve ortaokuldaki sosyal bilgiler öğretmeni, öğrenci ve velilere ulaşılarak uygulanmıştır. Bu uygulamadan önce seçilecek okullardaki öğretmen, öğrenci ve velilerine pilot uygulama için hazırlanan soruların içerik analizi yapılmış ve anlamlı ölçüde veri sağlayacak düzeyde olup olmadıkları belirlenip öyle uygulamaya koyulmuştur. Böylelikle görüşme formlarında yer alan sorulara karar verilmiştir. Toplanan yarı yapılandırılmış görüşme formlarında öğrenciler “Ö1, Ö2, Ö3,..” şeklinde, öğretmenler “E1, E2, E3,..” şeklinde veliler ise “V1, V2, V3,..” şeklinde

numaralandırılmıştır. Bu numaralandırmaların bazıları bulgular bölümünde tablolardaki temalara yönelik cevap veren katılımcılar olarak doğrudan örneklendirilmiştir. Görüşme formlarına Ek-1, Ek-2 ve Ek-3'te yer verilmiştir. Bu görüşme formları netleştirilmiş asıl uygulaması, Ordu İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden araştırmanın uygulanması için gerekli izinler alındıktan sonra yapılmıştır.

3.5. Verilerin Çözümlemesi

Görüşme formlarından elde edilen verilerin analizinde nitel veri analiz yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada görüşme formu ile elde edilecek veriler MAXQDA (Nitel Veri Analiz Yazılımı) programı ile analiz edilip, içerik analizi ile çözümlenmiştir. İçerik analizinde temel amaç, veri toplama aracı ile elde edilen verileri açıklayabilen kavramlara ve ilişkilere erişmektir. Böylece kavramların kişileri temalara ulaştırıp, temalar ile de olguları düzenleyip daha anlaşılır hale getirilmesini sağlar (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Katılımcıların her birinin verileri dikkate alınarak kodlamaları yapılmıştır.

Nitel araştırmalarda verilerin analizinde kullanılan içerik analizi, belirli kurallara dayalı olarak kodlamalarla bir metnin içeriğindeki sözcüklerin daha küçük içerik kategorilerine ayrılarak özetlendiği bir tekniktir (Büyüköztürk vd. 2008). İçerik analizinde, toplanan verilerin analizinin derinlemesine yapılması esastır. Bu nedenle analiz öncesi belirgin olmayan temaların ve alt boyutların derinlemesine incelenerek ortaya çıkarılmasına imkân tanır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Verilerin analizinde ilk basamak uygun sınıflandırma geliştirmek ya da kodlama şeması oluşturmaktır. Bu amaçla gözlem, görüşme ve mülakatlardan elde edilen ham veriler, içerik analizi yoluyla tema, kategori ve durum örneklerine ayrılarak okunur ve anlatıma dönüştürülür. Alan çalışmasından ve analizlerden ulaşılan tema, örüntü ve anlatımlar nitel araştırmanın ürünleridir (Patton, 2014). Yarı yapılandırılmış görüşme formları aracılığı ile elde edilen veriler içerik analizi ile dört aşamada yapılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

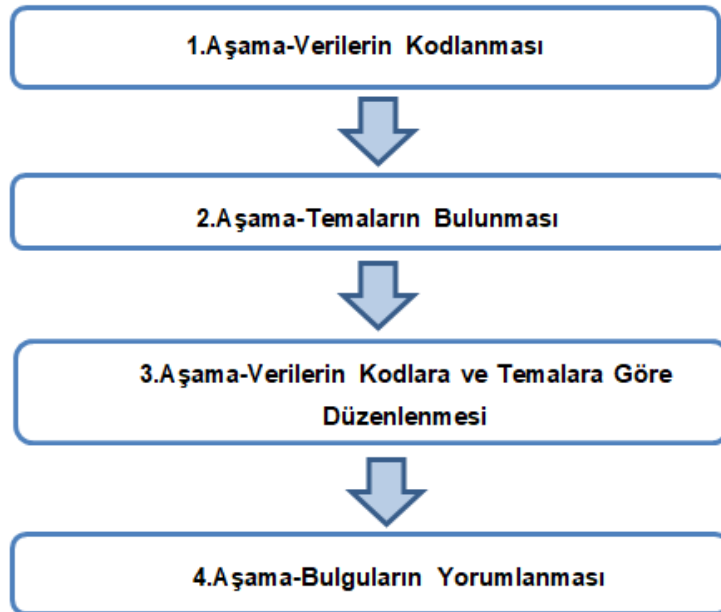
1. Aşama: Verilerin kodlanması: Görüşme formunun her bir sorusundan elde edilen bilgiler incelenerek anlamlı bir bütün oluşturan bölümlere ayrılmış ve her bölümün kavramsal olarak ne ifade ettiğine dikkat edilmiştir. Bu bölümler araştırmacı tarafından kodlanmıştır. Tüm veriler bu şekilde kodlandıktan sonra bir kod listesi oluşturulmuş ve bu liste verilerin düzenlenmesinde temel görevi görmüştür. Araştırmada öğrenci,

öğretmen ve veli görüşme formlarından elde edilen verilerin analizinde içerik analizi tekniğinden faydalanılmıştır. İçerik analizinin ilk aşamasında öğrenci, öğretmen ve veli görüşme formları kendi gruplarında tek tek incelenerek verilerin kodlamaları gerçekleştirilmiştir.

2. Aşama: Temaların bulunması: Elde edilen kodlar bir araya getirilerek incelenmiştir. Bu kodlar arasındaki ortak yönler bulunmaya çalışılmıştır. Yani toplanan veriler kodlar aracılığı ile kategorize edilmiştir, bir diğer deyişle tematik bir kodlama işlemi yapılmıştır. Ortaya çıkan temalar daha genel bir olguyu oluşturmuştur. Toplanan verilerin kapsam ve derinliğine göre ortak ilişkilerden ortaya çıkan daha üst düzey kod ve temalara göre düzenlemeler yapılmıştır.

3. Aşama: Verilerin kodlara ve temalara göre düzenlenmesi: Okuyucunun anlayabileceği şekilde veriler ilişkili bir şekilde düzenlenmiş ve böylece belirli olgulara göre verilerin tanımlanması ve yorumlanması daha kolaylaşmıştır. Bu tanımlamalara bulgularda yer verilmiştir.

4. Aşama: Bulguların yorumlanması: Verilerden yola çıkılarak tanımlanan bulgular olduğu gibi yüzdeleri ile sunulduktan sonra, kodlara göre her paydaştan alıntı alınarak bulgularda yer verilip her bulgunun sonunda araştırmacının yorum ve görüşlerine yer verilmiştir.

Şekil 3. 5. 1. Verilerin Çözülmesi Süreci (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

4. BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersi ev ödevlerine yönelik öğrenci, öğretmen ve velilere uygulanan görüşme formu sorularına ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

4.1. Öğrencilerin Ev Ödevlerine Yönelik Görüşleri

Öğrencilerin ev ödevlerine yönelik görüşlerini almak için sorulan “*Size göre ev ödevi nedir?*” sorusuna araştırmaya katılan öğrencilerin; öğrenmeyi takip etme ve pekiştirme aracı (f=12), zorunlu olduğunu hissettiğim (f=6) ve bazen eğlenceli bazen sıkıcı (f=2) şeklinde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Görüşlerin dağılımı Tablo 4.1’de gösterilmiştir.

Tablo 4. 1. Öğrencilerin Ev Ödevlerine Yönelik Görüşleri

	f	%	Katılımcılar
Öğrenmeyi takip etme ve pekiştirme aracı	12	60,00	Ö ₃ ,Ö ₅ ,Ö ₇ ,Ö ₈ ,Ö ₉ ,Ö ₁₀ ,Ö ₁₁ ,Ö ₁₂ ,Ö ₁₃ ,Ö ₁₆ ,Ö ₁₇ ,Ö ₁₈
Zorunlu olduğunu hissettiğim	6	30,00	Ö ₂ ,Ö ₄ ,Ö ₆ ,Ö ₁₄ ,Ö ₁₅ ,Ö ₁₉
Bazen eğlenceli bazen sıkıcı	2	10,00	Ö ₁ ,Ö ₂₀
Toplam	20	100,00	

Tablo 4.1. incelendiğinde öğrencilerin ev ödevlerine yönelik, en çok öğrenmeyi takip etme ve pekiştirme aracı olarak görüş bildirdikleri ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin öğrenmeyi takip etme ve pekiştirme aracı ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

Ö3: “*Öğretmenlerin konuları öğrenip öğrenmediğimizi takip edebilmek için verdiği çalışmalardır.*”

Ö5: “*Öğretmenlerin evde çalışmamız için verdiği çalışma.*”

Ö7: “*Okulda öğrendiklerimizi daha iyi pekiştirmek için öğretmenlerimizin verdiği ödev.*”

Ö12: “*Bana göre ev ödevi, öğrenmem için bana yardımcı olan bir kaynak.*”

Ö16: “Öğrenmeme yardımcı olur.”

Ö17: “Ev ödevi bence çok güzel bir şey çünkü tekrar yapmasak bile o gün ne işlediysen onunla ilgili ödev verilse bile konuyu ödevle pekiştirmiş oluyoruz.”

Ö18: “Konu tekrarı.”

Öğrencilerin ev ödevlerine yönelik görüşleri incelendiğinde, zorunlu olduğunu hissettiğim görüşünün altı öğrenci tarafından dile getirildiği görülmektedir. Öğrencilerin zorunlu olduğunu hissettiğim ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

Ö2: “Zorunlu yaptığım görev.”

Ö4: “Her öğrencinin yapması istenilen, öğrencinin üzerine düşen gereksiz sorumluluk.”

Ö6: “Kâğıt üzerinde doldurulması zorunlu çalışma.”

Ö14: “Okulda ders işliyoruz birde evde bir sürü ödev oluyor test çözmemizde gerekiyor hangisini yapacağız.”

Öğrencilerin ev ödevlerine yönelik görüşleri incelendiğinde, bazen eğlenceli bazen sıkıcı görüşünün iki öğrenci tarafından dile getirildiği görülmektedir. Öğrencilerin bazen eğlenceli bazen sıkıcı ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

Ö1: “Bazen eğlenceli bazen sıkıcı aktivite.”

Ö20: “Eğlence can sıkıntısını gideriyor .”

Soruyu yanıtlayan öğrenciler, ev ödevlerini öğretmenlerinin kendi öğrenmelerini takip etme ve öğrendiklerini pekiştirme amacıyla verdiklerini ifade etmişlerdir. Ev ödevlerine yönelik olumlu ifadelerin yanında öğrencilerin bir bölümü bu ev ödevlerin zorunlu ve gereksiz olduğuna yönelik olumsuz görüşler de belirtmişler, iki öğrenci ise ev ödevlerini sıkıcı bulduğunu ifade etmiştir.

4.2. Covid-19 Pandemisi Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerine Yönelik Öğrenci Görüşleri

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerine yönelik öğrenci görüşlerini almak için sorulan “Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevleriyle ilgili düşünceleriniz nelerdir? Açıklar mısınız?” sorusuna araştırmaya katılan öğrencilerin; olumlu (f=9), olumsuz (f=8) ve yok (f=3) şeklinde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Görüşlerin dağılımı Tablo 4.2’de gösterilmiştir.

Tablo 4. 2. Öğrencilerin Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerine Yönelik Görüşleri

	f	%	Katılımcılar
Olumlu	9	45,00	Ö ₅ ,Ö ₆ ,Ö ₁₀ ,Ö ₁₁ ,Ö ₁₂ ,Ö ₁₅ ,Ö ₁₆ ,Ö ₁₈ ,Ö ₂₀
Olumsuz	8	40,00	Ö ₃ ,Ö ₄ ,Ö ₇ ,Ö ₈ ,Ö ₉ ,Ö ₁₃ ,Ö ₁₇ ,Ö ₁₉
Yok	3	15,00	Ö ₁ ,Ö ₂ ,Ö ₁₄
Toplam	20	100,00	

Tablo 4.2. incelendiğinde öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerine yönelik görüşleri incelendiğinde en çok olumlu görüş bildirdikleri ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin olumlu görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

Ö5: “Güzel”

Ö11: “ Genelde sunum şeklinde olduğu için güzel ve hoş geçti. ”

Ö12: “Yeterli olduğunu düşünüyorum bana yardımcı oldu.”

Ö15: “ Çok güzel ve eğlenceli bir ders olarak görüyorum.”

Ö18: “Çok verimli olduğu düşünüyorum.”

Öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerine yönelik görüşleri incelendiğinde, sekiz öğrencinin olumsuz görüş bildirdiği görülmektedir. Öğrencilerin olumsuz görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

Ö3: “Yüz yüze eğitim kadar faydalı olmadı ev ödevlerinin bizi geliştirdiğini düşünmüyorum.”

Ö4: “Derslerin bile tam anlamadığı bir süreçte ödev verilmesi gereksiz.”

Ö7: “Bence yetersizdi ve herhangi bir katkısı yoktu.”

Ö9: “Ödev verilmiyordu verilse de ben yapamıyordum çünkü bazen derslere giremiyordum giremediğim için de yapamıyordum.”

Ö19: “Ezber ağırlıklı bir ödevdi bu yüzden biraz zorlandım.”

Öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerine yönelik görüşleri incelendiğinde, üç öğrencinin yok şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğrencilerin yok görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

Ö2: “Bir düşüncem yok .”

Ö14: “Yok.”

Soruya cevap veren öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersinden ev ödevi verilmesini dokuz öğrenci olumlu karşılarken, sekiz öğrenci ev ödevi verilmesini olumsuz karşılamış olup, üç öğrencinin ev ödevleri konusunda sadece yok diyerek görüş belirttiği görülmektedir.

4.3. Covid-19 Pandemisi Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerine Öğrencilerin Ayırdıkları Süre İle İlgili Öğrenci Görüşleri

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerine öğrencilerin ayırdıkları süre ile ilgili öğrenci görüşlerini almak için sorulan “*Uzaktan eğitimde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerine ne kadar vakit ayırıyorsun? Neden?*” sorusuna araştırmaya katılan öğrenciler; 1 saat ve altı (f=10), 1 saat üzeri (f=3), ödev kadar (f=3), vakit ayırmadı (f=3) ve kısıtlı vakit (f=1) şeklinde görüş belirtmiştir.

Görüşlerin dağılımı Tablo 4.3’te gösterilmiştir.

Tablo 4. 3. Öğrencilerin Uzaktan Eğitim Sürecinde Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerine Ayırdıkları Süre İle İlgili Görüşleri

	f	%	Katılımcılar
1 saat ve altı	10	50,00	Ö ₂ ,Ö ₆ ,Ö ₇ ,Ö ₈ ,Ö ₁₀ ,Ö ₁₁ ,Ö ₁₃ ,Ö ₁₆ ,Ö ₁₈ ,Ö ₁₉
1 saat üzeri	3	15,00	Ö ₃ ,Ö ₁₅ ,Ö ₁₇
Ödev kadar	3	15,00	Ö ₄ ,Ö ₁₄ ,Ö ₂₀
Vakit ayırmadı	3	15,00	Ö ₅ ,Ö ₉ ,Ö ₁₂
Kısıtlı vakit	1	5,00	Ö ₁
Toplam	20	100,00	

Tablo 4.3. incelendiğinde uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerine öğrencilerin ayırdıkları süre ile ilgili görüşleri incelendiğinde, en çok 1 saat ve altı şeklinde görüş bildirdikleri görülmektedir. Öğrencilerin 1 saat ve altı süre ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

Ö2: “*Yarım saat.*”

Ö11: “*30 dakika ya da 1 saat. Çünkü cevapları düşünmem ve ne anlatacağımı iyi bilmem gerek.*”

Ö16: “*20 dakika.*”

Ö18: “*1 saat yeterli oluyor. Ödevimi yapıp diğer ödevlere geçiyorum.*”

Ö19: *“1 saat çünkü bana zor gelmiyordu.”*

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerine öğrencilerin ayırdıkları süre ile ilgili görüşleri incelendiğinde üç öğrencinin 1 saat üzeri şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğrencilerin 1 saat üzeri süre ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

Ö3: *“1,5 saat vakit ayırıyordum. Çünkü sadece yazı yazdırma ödevleri veriliyor bu da zamanımızı alıyor.”*

Ö15: *“4 saat.”*

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerine öğrencilerin ayırdıkları süre ile ilgili görüşleri incelendiğinde üç öğrencinin ödev kadar süre şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğrencilerin ödev kadar ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

Ö4: *“Ödev verildiği gün sosyal bilgilere bakıyorum. Ödevim bitince bırakıyorum. Çünkü sıkılıyorum.”*

Ö14: *“Ne kadar olduğuna bağlı.”*

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerine öğrencilerin ayırdıkları süre ile ilgili görüşleri incelendiğinde üç öğrencinin ev ödevlerine vakit ayırmadığı şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğrencilerin vakit ayırmadığı ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

Ö5: *“Hiç vakit ayırmadım. Çünkü uzaktan eğitimde bu dersten ödev vermediler.”*

Ö12: *“Herhangi bir zaman ayırmadım .”*

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerine öğrencilerin ayırdıkları süre ile ilgili görüşleri incelendiğinde, bir öğrencinin kısıtlı vakit şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğrencilerin kısıtlı vakit ile ilgili görüşüne dair alıntı şu şekildedir:

Ö1: *“Çok ayırmıyorum. Çünkü çok önem vermiyorum.”*

Öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersi ev ödevlerine ne kadar süre ayırıyorsunuz sorusuna verdikleri yanıtlar incelendiğinde; 10 öğrencinin 1 saat ve altı kadar, üç öğrenci 1 saat üzeri, üç öğrencinin ödev ne kadar sürüyorsa o kadar, bir öğrencinin kısıtlı vakit ayırdığı, üç öğrencinin ise ödevlere vakit ayırmadığı ortaya çıkmıştır.

4.4. Covid-19 Pandemisi Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevleriyle İlgili Sosyal Bilgiler Öğretmenine Yönelik Öğrenci Önerileri

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevleriyle ilgili sosyal bilgiler öğretmenine yönelik öğrenci önerilerini almak için sorulan “*Öğrenci olarak uzaktan eğitimde sana verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerine yönelik öğretmenine önerilerin var mı? Açıklar mısın?*” sorusuna araştırmaya katılan öğrenciler; yok şeklinde cevap veren (f=15), etkinlik tarzı (f=2), eğlenceli ödevler (f=2) ve hayvan içerikli ödev (f=1) şeklinde görüş belirtmiştir.

Görüşlerin dağılımı Tablo 4.4’te gösterilmiştir.

Tablo 4. 4. Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevleriyle İlgili Sosyal Bilgiler Öğretmenine Yönelik Öğrenci Önerileri

	f	%	Katılımcılar
Yok	15	75,00	Ö ₁ , Ö ₂ , Ö ₃ , Ö ₄ , Ö ₅ , Ö ₆ , Ö ₇ , Ö ₈ , Ö ₁₀ , Ö ₁₁ , Ö ₁₂ , Ö ₁₃ , Ö ₁₄ , Ö ₁₇ , Ö ₁₉
Etkinlik tarzı	2	10,00	Ö ₁₈ , Ö ₂₀
Eğlenceli ödevler	2	10,00	Ö ₉ , Ö ₁₆
Hayvan içerikli ödevler	1	5,00	Ö ₁₅
Toplam	20	100,00	

Tablo 4.4. incelendiğinde uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevleriyle ilgili sosyal bilgiler öğretmenine yönelik öğrenci önerileri incelendiğinde en çok yok şeklinde görüş bildirdikleri görülmektedir. Öğrencilerin yok ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

Ö5: “*Öğretmenimiz genelde konu çalıştırıyordu bize. Açıkçası ben memnundum.*”

Ö6: “*Bir önerim yok.*”

Ö8: “*Yok.*”

Ö11: “*Hayır yok.*”

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevleriyle ilgili sosyal bilgiler öğretmenine yönelik öğrenci önerileri incelendiğinde, iki öğrencinin etkinlik

tarzı şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğrencilerin etkinlik tarzı ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

Ö18: *“Bazen dikkatim dağılabiliyor. İşlenen konuda dikkat çekici aktiviteler olursa daha iyi olacağını düşünüyorum.”*

Ö20: *“Etkinlik tarzında isterdim.”*

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevleriyle ilgili sosyal bilgiler öğretmenine yönelik öğrenci önerileri incelendiğinde, iki öğrencinin eğlenceli ödevler şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğrencilerin eğlenceli ödevler ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

Ö9: *“Daha disiplinli olup, eğlenceli de olursa dersini daha çok severim.”*

Ö16: *“Eğlenceli ödevler versinler.”*

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevleriyle ilgili sosyal bilgiler öğretmenine yönelik öğrenci önerileri incelendiğinde, bir öğrencinin hayvan içerikli ödevler şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğrencinin hayvan içerikli ödevler ile ilgili görüşüne dair alıntılar şu şekildedir:

Ö15: *“Hayvanlarla alakalı daha çok bilgi isterdim.”*

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevleriyle ilgili sosyal bilgiler öğretmenine yönelik öğrenci önerilerine bakıldığında; 15 öğrencinin öğretmenine önerisi olmadığı, iki öğrencinin verilen ödevlerin etkinlik tarzında yani kendilerinin ödev yaparken daha çok aktif olabileceği şekilde ödevler istediği, iki öğrencinin eğlenceli tarzda ödev verilmesi ve bir öğrencinin de hayvanlar ile ilgili ödevler verilmesi gerektiği düşüncesini ortaya koymuştur.

4.5. Covid-19 Pandemisi Uzaktan Eğitimde Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerinin Öğrencilerin Notlarını Yükseltmesi İle İlgili Öğrenci Görüşleri

Uzaktan eğitimde sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinin öğrencilerin notlarını yükseltmesi ile ilgili öğrenci görüşlerini almak için sorulan *“Uzaktan eğitimde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinin notlarını yükseltmesine bir katkısı olduğunu düşünüyor musun? Açıklar mısın?”* sorusuna araştırmaya katılan öğrenciler; yükseltti (f=12) ve yükseltmedi (f=8) şeklinde görüş belirtmiştir.

Görüşlerin dağılımı Tablo 4.5’te gösterilmiştir.

Tablo 4. 5. Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerinin Öğrencilerin Notlarını Yükseltmesi İle İlgili Öğrenci Görüşleri

	f	%	Katılımcılar
Yükseltir	12	60,00	Ö ₂ , Ö ₃ , Ö ₄ , Ö ₆ , Ö ₈ , Ö ₁₁ , Ö ₁₂ , Ö ₁₆ , Ö ₁₇ , Ö ₁₈ , Ö ₁₉ , Ö ₂₀
Yükseltmez	8	40,00	Ö ₁ , Ö ₅ , Ö ₇ , Ö ₉ , Ö ₁₀ , Ö ₁₃ , Ö ₁₄ , Ö ₁₅
Toplam	20	100,00	

Tablo 4.5. incelendiğinde uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinin öğrencilerin notlarını yükseltmesi ile ilgili öğrenci görüşleri incelendiğinde en çok yükseltir şeklinde görüş bildirdikleri görülmektedir. Öğrencilerin notlarını yükseltmesi ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

Ö2: “Evet yazılılarımı yükseltiyor.”

Ö3: “Düşünüyorum çünkü hep dersi tekrar edici ödevler veriliyordu.”

Ö4: “Evet oluyor. Ödevimi yaparken dersi tekrar etmiş oluyorum. Böylece aklımda daha iyi kalıyor.”

Ö12: “Evet düşünüyorum.”

Ö18: “Evet katkısı olduğunu düşünüyorum. Çünkü sınav da benzer sorular çıkıyor.”

Uzaktan eğitimde sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinin öğrencilerin notlarını yükseltmesi ile ilgili öğrenci görüşleri incelendiğinde, sekiz öğrencinin yükseltmez şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğrencilerin notlarını yükseltmez ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

Ö5: “Hayır. Çünkü bu dersten ödev vermediler.”

Ö7: “Hayır düşünmüyorum. Çünkü uzaktan eğitimle anlamadığım bir dersin notlarımı yükseltebileceğini düşünmüyorum.”

Ö10: “Çok olmadı, öğretmenimiz bize çok ödev vermedi.”

Ö13: “Düşünmüyorum okulda daha güzel oluyordu. Derse yüz yüze gelerek katılmak daha güzel.”

Uzaktan eğitimde sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinin öğrencilerin notlarını yükseltmesi ile ilgili öğrenci görüşleri incelendiğinde; 12 öğrenci notlarının yükseltmesine bir katkısı olduğunu düşünüp, sekiz öğrenci notlarını yükseltmesine bir katkısı olmadığını ileri sürmüştür.

4.6. Covid-19 Pandemisi Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerini Yaparken Öğrencilerin Karşılaştığı Sorunlar İle İlgili Öğrenci Görüşleri

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerini yaparken öğrencilerin karşılaştığı sorunlar ile ilgili öğrenci görüşlerini almak için sorulan “Uzaktan eğitimde verilen sosyal bilgiler ev ödevlerini yaparken karşılaştığın sorunlar var mı? Açıklar mısın?” sorusuna araştırmaya katılan öğrenciler; sorun yok (f=13), dikkat eksikliği (f=3), sorun var (f=2) ve fazla yazı yazma (f=2) şeklinde görüş belirtmiştir.

Görüşlerin dağılımını Tablo 4.6’da gösterilmiştir.

Tablo 4. 6. Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerini Yaparken Öğrencilerin Karşılaştığı Sorunlar İle İlgili Öğrenci Görüşleri

	f	%	Katılımcılar
Sorun yok	13	65,00	Ö ₂ , Ö ₃ , Ö ₄ , Ö ₅ , Ö ₇ , Ö ₈ , Ö ₁₁ , Ö ₁₂ , Ö ₁₃ , Ö ₁₄ , Ö ₁₅ , Ö ₁₆ , Ö ₁₉
Dikkat eksikliği	3	15,00	Ö ₉ , Ö ₁₀ , Ö ₂₀
Sorun var	2	10,00	Ö ₁₇ , Ö ₁₈
Fazla yazı yazma	2	10,00	Ö ₁ , Ö ₆
Toplam	20	100,00	

Tablo 4.6. incelendiğinde uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerini yaparken öğrencilerin karşılaştığı sorunlar ile ilgili öğrenci görüşleri incelendiğinde en çok sorun yok şeklinde görüş bildirdikleri görülmektedir. Öğrencilerin sorun yok ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

Ö3: “Karşılaştığım sorunlar yoktu.”

Ö4: “Hayır. Zorlandığım yerde internetten araştırıp ödevimi tamamliyorum.”

Ö5: “Hayır. Çünkü bu dersten ödev vermediler.”

Ö7: “Hayır yok.”

Ö12: “Karşılaştığım sorunlar yok.”

Ö16: “Zorlukla karşılaşmadım.”

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerini yaparken öğrencilerin karşılaştığı sorunlar ile ilgili öğrenci görüşleri incelendiğinde, üç

öğrencinin dikkat eksikliği şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğrencilerin dikkat eksikliği ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

Ö9: *“Evet var anlayamıyorum. Bir süre sonra dikkatim dağılıyor telefonda oyun varken ders yapasım gelmiyor.”*

Ö10: *“Sıkılıyordum ve yapmak istemiyordum.”*

Ö20: *“Var kafam karışıyor tam odaklanamıyorum bazen.”*

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerini yaparken öğrencilerin karşılaştığı sorunlar ile ilgili öğrenci görüşleri incelendiğinde, iki öğrencinin sorun var şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğrencilerin sorun var ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

Ö17: *“Yani genel olarak bazılarında oluyor ama büyüklerimden yardım alıyorum.”*

Ö18: *“Bazen zor oluyor. Uzaktan eğitim olduğu için hemen öğretmenimize soramıyoruz.”*

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerini yaparken öğrencilerin karşılaştığı sorunlar ile ilgili öğrenci görüşleri incelendiğinde, iki öğrencinin fazla yazı yazma şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğrencilerin fazla yazı yazma ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

Ö6: *“Bana göre çok yazı yazıyorduk. Beni biraz yoruyordu.”*

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerini yaparken öğrencilerin karşılaştığı sorunlar ile ilgili öğrencilerin görüşlerine bakıldığında; 13 öğrencinin ödev yaparken bir sorunla karşılaşmadığı, üç öğrencinin yeterince dikkatini veremediği, iki öğrencinin ödev yaparken sorunlar ile karşılaştığı ve iki öğrencinin ise fazla yazı yazmaya dayalı sorun ile karşılaştığı görülmektedir.

4.7. Covid-19 Pandemisi Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerini Velilerin Nasıl Kontrol Ettiği İle İlgili Öğrenci Görüşleri

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerini velilerin nasıl kontrol ettiğini tespit etmek amacıyla öğrenci görüşlerini almak için sorulan *“Uzaktan eğitimde verilen sosyal bilgiler ev ödevlerini velin nasıl kontrol ediyor? Açıklar mısın?”* sorusuna araştırmaya katılan öğrenciler; kontrol ediyor (f=13), sorarak (f=3), kontrol etmiyor (f=3) ve velisine dönüt vererek (f=1) şeklinde görüş belirtmiştir.

Görüşlerin dağılımı Tablo 4.7’de gösterilmiştir.

Tablo 4. 7. Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerini Velilerin Nasıl Kontrol Ettiği İle İlgili Öğrenci Görüşleri

	f	%	Katılımcılar
Kontrol ediyor	13	65,00	Ö ₃ ,Ö ₆ ,Ö ₈ ,Ö ₉ ,Ö ₁₀ ,Ö ₁₁ ,Ö ₁₂ ,Ö ₁₄ ,Ö ₁₅ ,Ö ₁₆ ,Ö ₁₇ ,Ö ₁₉ ,Ö ₂₀
Sorarak	3	15,00	Ö ₂ ,Ö ₄ ,Ö ₇
Kontrol etmiyor	3	15,00	Ö ₁ ,Ö ₅ ,Ö ₁₃
Velisine dönüt vererek	1	5,00	Ö ₁₈
Toplam	20	100,00	

Tablo 4.7. incelendiğinde uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerini velilerin nasıl kontrol ettiğini tespit etmek amacıyla ilgili öğrenci görüşleri incelendiğinde en çok kontrol ediyor şeklinde görüş bildirdikleri görülmektedir. Öğrencilerin kontrol ediyor ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

Ö6: “*Yanıma gelip bakıyordu.*”

Ö8: “*Doğru ve yanlış mı kontrol ediyor.*”

Ö11: “*Kitabıma bakardı.*”

Ö12: “*Bana açıklayarak kontrol ediyorlar.*”

Ö16: “*Annem kontrol ediyor.*”

Ö17: “*Ödevimi yaptıktan sonra kontrol ediyorlar.*”

Ö19: “*Yapamadığım sorular da yardımcı olup doğru yanlış kontrolü yapıyordu.*”

Ö20: “*Soruları bana soruyor kâğıdı kapattırarak.*”

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerini velilerin nasıl kontrol ettiğini tespit etmek amacıyla ilgili öğrenci görüşleri incelendiğinde, üç öğrencinin sorarak şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğrencilerin sorarak ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

Ö2: “*Yaptın mı diyor.*”

Ö4: “*Öncelikle yapıp yapmadığımı soruyor. Yapmadıysam yapmamı söylüyor, yaptıysam bildiklerini kontrol ediyor bilmediklerini internette bakıyor. Ve bana oradan sözlü olarak soruyu sorup aynı cevabı verip vermediğimi kontrol ediyor.*”

Ö7: “*Yapıp yapmadığımı sorar.*”

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerini velilerin nasıl kontrol ettiğini tespit etmek amacıyla ilgili öğrenci görüşleri incelendiğinde, üç öğrencinin kontrol etmiyor şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğrencilerin kontrol etmiyor ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

Ö1: *“Kontrol etmiyordu.”*

Ö5: *“Kontrol etmiyor. Çünkü bu dersten ödev vermediler.”*

Ö13: *“Pek bakmıyordu.”*

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerini velilerin nasıl kontrol ettiğini tespit etmek amacıyla ilgili öğrenci görüşleri incelendiğinde, bir öğrencinin velisine dönüt vererek şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğrencinin velisine dönüt vererek ile ilgili görüşüne dair alıntılar şu şekildedir:

Ö18: *“Yaptıktan sonra ben söylüyorum ödevim bitti diye.”*

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerini velilerin nasıl kontrol ettiğini tespit etmek amacıyla ilgili öğrenci görüşleri incelendiğinde; 13 öğrenci velisinin ödevleri kontrol ettiği, üç öğrenci velisinin kontrol etmediği, üç velinin öğrenciye sorarak ödev kontrolü yaptığı ve bir öğrencinin ise velisine geri dönüt vererek kontrol işlemi yaptığı görülmüştür.

4.8. Covid-19 Pandemisi Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerini Öğretmenin Nasıl Kontrol Ettiği İle İlgili Öğrenci Görüşleri

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerini öğretmenin nasıl kontrol ettiğini tespit etmek amacıyla öğrenci görüşlerini almak için sorulan *“Uzaktan eğitimde verilen sosyal bilgiler ev ödevlerini öğretmenin nasıl kontrol ediyor? Açıklar mısın?”* sorusuna araştırmaya katılan öğrenciler; Whatsapp (f=5), fotoğrafını çekerek (f=5), kontrol edilmedi (f=4), canlı ders (f=2), soru sorarak (f=2), diğer yöntemler (f=2), Zoom (f=1) ve internet (f=1) şeklinde görüş belirtmiştir.

Görüşlerin dağılımı Tablo 4.8’de gösterilmiştir.

Tablo 4. 8. Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerini Öğretmenin Nasıl Kontrol Ettiği İle İlgili Öğrenci Görüşleri

	f	%	Katılımcılar
Whatsapp	5	22,7	Ö ₁ ,Ö ₆ ,Ö ₈ ,Ö ₁₄ ,Ö ₁₉
Fotoğrafını çekerek	5	22,7	Ö ₇ ,Ö ₉ ,Ö ₁₀ ,Ö ₁₁ ,Ö ₁₃
Kontrol edilmedi	4	18,2	Ö ₄ ,Ö ₅ ,Ö ₁₂ ,Ö ₁₅
Canlı ders	2	9,1	Ö ₁ ,Ö ₁₀
Soru sorarak	2	9,1	Ö ₁₈ ,Ö ₂₀
Diğer yöntemler	2	9,1	Ö ₂ ,Ö ₃ ,
Zoom	1	4,5	Ö ₁₆
İnternet	1	4,5	Ö ₁₇
Toplam	22	100,00	

Tablo 4.8. incelendiğinde uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerini öğretmenin nasıl kontrol ettiğini tespit etmek amacıyla ilgili öğrenci görüşleri incelendiğinde, beş öğrencinin Whatsapp şeklinde görüş bildirdikleri görülmektedir. Öğrencilerin Whatsapp ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

Ö6: “Whatsapp üzerinden yazdığımız yazıları göndermemizi istiyordu.”

Ö14: “Whatsapp’dan.”

Ö19: “Whatsapp üzerinden.”

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerini öğretmenin nasıl kontrol ettiğini tespit etmek amacıyla ilgili öğrenci görüşleri incelendiğinde, beş öğrencinin fotoğrafını çekerek şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğrencilerin fotoğrafını çekme ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

Ö7: “Ödevin fotoğrafını internet üzerinden öğretmenime yolluyordum.”

Ö10: “Fotoğrafını çekip atıyordum bir de canlı dersteyken gösteriyorduk.”

Ö11: “Mesaj olarak fotoğrafını çekip gönderirdim.”

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerini öğretmenin nasıl kontrol ettiğini tespit etmek amacıyla ilgili öğrenci görüşleri incelendiğinde, dört öğrencinin kontrol edilmedi şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğrencilerin kontrol edilmedi ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

Ö4: *“Sosyal bilgiler öğretmenim uzaktan eğitimde ödevleri kontrol etmedi.”*

Ö5: *“Kontrol etmiyor. Çünkü bu dersten ödev vermediler.”*

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerini öğretmenin nasıl kontrol ettiğini tespit etmek amacıyla ilgili öğrenci görüşleri incelendiğinde, iki öğrencinin canlı ders şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğrencilerin canlı ders ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

Ö1: *“Canlı derste oku dediğinde çok düşünürsek yapmadığımızı anlıyor ve whatsapp yoluyla da iletiyoruz.”*

Ö10: *“Fotoğrafını çekip atıyordum bir de canlı dersteyken gösteriyorduk.”*

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerini öğretmenin nasıl kontrol ettiğini tespit etmek amacıyla ilgili öğrenci görüşleri incelendiğinde, iki öğrencinin soru sorarak şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğrencilerin soru sorarak ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

Ö18: *“Verdiği soruları bize soruyor teker teker, sonra birlikte kontrol ediyoruz.”*

Ö20: *“Herkes soruyor, cevaplandırıyor, internetten baktın mı diye kontrol ediyor.”*

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerini öğretmenin nasıl kontrol ettiğini tespit etmek amacıyla ilgili öğrenci görüşleri incelendiğinde, iki öğrencinin diğer yöntemler şeklinde görüş bildirdiği bu görüşlerin aile aracılığı ile ve öğretmenin ders esnasında yaptığı görülmektedir. Öğrencilerin diğer yöntemler ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

Ö3: *“Ödevleri ailemiz kontrol etti. Ailemiz öğretmenimizi bilgilendirdi .”*

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerini öğretmenin nasıl kontrol ettiğini tespit etmek amacıyla ilgili öğrenci görüşleri incelendiğinde, bir öğrencinin Zoom şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğrencilerin Zoom ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

Ö16: *“Zoomdan.”*

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerini öğretmenin nasıl kontrol ettiğini tespit etmek amacıyla ilgili öğrenci görüşleri incelendiğinde, bir öğrencinin internet şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğrencinin internet ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

Ö17: “Velilerimiz yaptığımız ödevi internet üzerinden gönderiyordum.”

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerini öğretmenin nasıl kontrol ettiğini tespit etmek amacıyla ilgili öğrenci görüşleri incelendiğinde; beş öğretmenin ödevleri Whatsapp aracılığıyla, beş öğretmenin öğrenciden yaptığı ödevin fotoğrafını istediği, dört öğretmenin ödev kontrolü yapmadığı, iki öğretmenin canlı ders, iki öğretmenin soru sorarak, iki öğretmenin diğer yöntemler, bir öğretmenin Zoom üzerinden, bir öğretmenin ise internet üzerinden öğrencilerin ödev kontrolünü gerçekleştirdiği ortaya çıkmıştır. Ö1 adlı öğrenci hem canlı derste hem de Whatsapp, Ö10 adlı öğrenci ise fotoğrafını çekip ve canlı derste göstererek öğretmenlerinin ödev takibi yaptıklarını söylemişlerdir.

4.9. Covid-19 Pandemisi Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerinin Öğretmene Nasıl Ulaştırıldığı İle İlgili Öğrenci Görüşleri

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinin öğretmene nasıl ulaştırıldığını tespit etmek amacıyla öğrenci görüşlerini almak için sorulan “*Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler ev ödevlerini öğretmeninize nasıl ulaştırıyorsunuz?*” sorusuna araştırmaya katılan öğrenciler; Whatsapp (f=18), Zoom (f=3) ve Eba (f=1) şeklinde görüş belirtmiştir.

Görüşlerin dağılımı Tablo 4. 9’da gösterilmiştir.

Tablo 4. 9. Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerinin Öğretmene Nasıl Ulaştırıldığı İle İlgili Öğrenci Görüşleri

	f	%	Katılımcılar
Whatsapp	18	81,82	Ö ₁ , Ö ₂ , Ö ₃ , Ö ₄ , Ö ₅ , Ö ₆ , Ö ₇ , Ö ₈ , Ö ₁₀ , Ö ₁₁ , Ö ₁₂ , Ö ₁₃ , Ö ₁₄ , Ö ₁₆ , Ö ₁₇ , Ö ₁₈ , Ö ₁₉ , Ö ₂₀
Zoom	3	13,64	Ö ₉ , Ö ₁₅ , Ö ₁₆
Eba	1	4,55	Ö ₁
Toplam	22	100,00	

Tablo 4. 9. incelendiğinde uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinin öğretmene nasıl ulaştırıldığını tespit etmek amacıyla ilgili öğrenci görüşleri incelendiğinde en çok Whatsapp şeklinde görüş bildirdikleri görülmektedir. Öğrencilerin Whatsapp ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

Ö4: “Çoğu zaman ödevleri yollamıyoruz. Eğer yollarsak Whatsapp üzerinden yolluyoruz.”

Ö6: “Whatsapp üzerinden ulaştırıyordum.”

Ö7: “Whatsapp’dan ulaştırıyorum. Genellikle ödevin fotoğrafını yolluyorum.”

Ö10: “Whatsapp üzerinden fotoğrafını çekiyorduk.”

Ö12: “Whatsapp yoluyla ulaştırıyorum.”

Ö13: “Whatsapp üzerinden.”

Ö17: “Whatsapp üzerinden ulaştırıyoruz.”

Ö18: “Whatsapp üzerinden ulaştırıyoruz.”

Ö20: “Whatsapp.”

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinin öğretmene nasıl ulaştırıldığını tespit etmek amacıyla ilgili öğrenci görüşleri incelendiğinde, üç öğrencinin Zoom şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğrencilerin Zoom ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

Ö9: “Zoom da görüntüyü açarak bakıyor.”

Ö15: “Zoom.”

Ö16: “Whatsapp ve zoom.”

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinin öğretmene nasıl ulaştırıldığını tespit etmek amacıyla ilgili öğrenci görüşleri incelendiğinde, bir öğrencinin Eba şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğrencinin Eba ile ilgili görüşüne dair alıntılar şu şekildedir:

Ö1: “Whatsapta annemin telefonundan, Eba da abimin bilgisayarından.”

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinin öğretmene nasıl ulaştırıldığı ile ilgili öğrenci görüşlerine bakıldığında; 18 öğrencinin ödevlerini öğretmenine Whatsapp yolu ile, üç öğrencinin Zoom ve bir öğrencinin ise Eba üzerinden ödevlerini ulaştırdığı görülmektedir. Ayrıca Ö16 kodlu öğrenci hem Whatsapp hem de Zoom üzerinden, Ö1 kodlu öğrenci ise hem Whatsapp hem Eba ile birden fazla aracı ödev ulaştırırken kullanmıştır.

4.10. Covid-19 Pandemisi Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerinde Hangi Tür Ödevlerin Daha Çok Sevildiğiyle İlgili Öğrenci Görüşleri

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinde hangi tür ödevlerin daha çok sevildiğiyle ilgili öğrenci görüşlerini almak için sorulan “Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinde hangi tür ödevleri daha çok seviyorsun?” sorusuna araştırmaya katılan öğrenciler; test çözme (f=8), boşluk doldurma (f=6), etkinlik (f=4), araştırma (f=4) ve okul kitabından (f=1) şeklinde görüş belirtmiştir.

Görüşlerin dağılımı Tablo 4.10’da gösterilmiştir.

Tablo 4. 10. Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerinde Hangi Tür Ödevlerin Daha Çok Sevildiğiyle İlgili Öğrenci Görüşleri

	f	%	Katılımcılar
Test çözme	8	34,8	Ö ₄ ,Ö ₅ ,Ö ₈ ,Ö ₁₂ ,Ö ₁₄ ,Ö ₁₅ ,Ö ₁₆ ,Ö ₁₉
Boşluk doldurma	6	26,1	Ö ₁ ,Ö ₂ ,Ö ₇ ,Ö ₁₀ ,Ö ₁₆ ,Ö ₁₇
Etkinlik	4	17,04	Ö ₆ ,Ö ₁₇ ,Ö ₁₈ ,Ö ₂₀
Araştırma	4	17,04	Ö ₃ ,Ö ₈ ,Ö ₁₁ ,Ö ₁₃
Okul kitabından	1	4,3	Ö ₉
Toplam	23	100,00	

Tablo 4.10. incelendiğinde uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinde hangi tür ödevlerin daha çok sevildiğiyle ilgili öğrenci görüşleri incelendiğinde en çok test çözme şeklinde görüş bildirdikleri görülmektedir. Öğrencilerin test çözme ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

Ö4: “Test ödevlerini çok seviyorum. Çünkü bilip unuttuğum şeyler şıkları okurken aklıma geliyor.”

Ö5: “Öğretmenim ödev vermemişti ama test çözmeyi seviyorum.”

Ö15: “Test çözme.”

Ö16: “Test, boşluk doldurma.”

Ö19: “Test çözmeyi daha çok seviyorum.”

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinde hangi tür ödevlerin daha çok sevildiğiyle ilgili öğrenci görüşleri incelendiğinde, altı öğrencinin boşluk doldurma şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğrencilerin boşluk doldurma ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

Ö1: *“Boşluk doldurma.”*

Ö7: *“Boşluk doldurma. Çünkü bana daha kolay geliyor.”*

Ö10: *“Boşluk doldurma.”*

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinde hangi tür ödevlerin daha çok sevildiğiyle ilgili öğrenci görüşleri incelendiğinde, dört öğrencinin etkinlik şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğrencilerin etkinlik ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

Ö6: *“Etkinlik yapmayı seviyordum. Hoşuma gidiyordu.”*

Ö17: *“Etkinlik ödevlerini ve boşluk doldurma ödevlerimi daha çok seviyorum.”*

Ö20: *“Etkinlik tarzında.”*

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinde hangi tür ödevlerin daha çok sevildiğiyle ilgili öğrenci görüşleri incelendiğinde, dört öğrencinin araştırma şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğrencilerin araştırma ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

Ö3: *“Araştırma çünkü bir bilgiyi öğrenmenin en güzel yöntemi yoğun araştırmalar yapmaktır.”*

Ö8: *“Araştırma ve test çözme.”*

Ö11: *“Araştırma çünkü daha eğlenceli.”*

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinde hangi tür ödevlerin daha çok sevildiğiyle ilgili öğrenci görüşleri incelendiğinde, bir öğrencinin okul kitabından şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğrencinin okul kitabından ile ilgili görüşüne dair alıntılar şu şekildedir:

Ö9: *“Sadece okul kitabından.”*

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinde hangi tür ödevlerin daha çok sevildiğiyle ilgili öğrenci görüşleri incelendiğinde; sekiz öğrenci test çözme, altı öğrenci boşluk doldurma, dört öğrenci etkinlik tarzı, dört öğrenci araştırmaya yönelik ve bir öğrenci okul kitabından olmak üzere ödevleri daha çok sevdiğini ifade etmiştir. Ayrıca Ö16 kodlu öğrenci test ve boşluk doldurma, Ö17

kodlu öğrenci etkinlik ve boşluk doldurma, Ö8 kodlu öğrenci araştırma ve test çözme şeklinde ki ödevleri de sevdiklerini belirterek birden fazla görüş ortaya koymuştur.

4.11. Velilerin Ev Ödevlerine Yönelik Görüşleri

Velilerin ev ödevlerine yönelik görüşlerini almak için sorulan “Size göre ev ödevi nedir?” sorusuna araştırmaya katılan velilerin; konuları pekiştirme (f=13), yapılması gereken sorumluluk (f=6) ve yeterli ölçüde ödev verme (f=1) şeklinde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Görüşlerin dağılımı Tablo 4.11’de gösterilmiştir.

Tablo 4. 11. Velilerin Ev Ödevlerine Yönelik Görüşleri

	f	%	Katılımcılar
Konuları pekiştirme	13	65,00	V ₁ ,V ₂ ,V ₃ ,V ₆ ,V ₈ ,V ₉ ,V ₁₀ ,V ₁₂ ,V ₁₃ ,V ₁₄ , V ₁₆ ,V ₁₇ ,V ₁₉
Yapılması gereken sorumluluk	6	30,00	V ₅ ,V ₇ ,V ₁₁ ,V ₁₅ ,V ₁₈ ,V ₂₀ ,
Yeterli ölçüde ödev verme	1	5,00	V ₄
Toplam	20	100,00	

Tablo 4.11. incelendiğinde velilerin ev ödevlerine yönelik, en çok konuları pekiştirme olarak görüş bildirdikleri ortaya çıkmıştır. Velilerin konuları pekiştirme ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

V2: “Okulda öğrendiklerini pekiştirmek için bir yoldur.”

V3: “Öğretmenlerin öğrencilere işledikleri konuyu pekiştirmek ve öğrencileri değerlendirmek için verdiği ödevlere denir.”

V8: “Okulda görülen dersi pekiştirme.”

V14: “Okulda öğretilen konuların pekişmesi adına verilen görev.”

V16: “Çocuğumun derslerini anlayıp kavramasına yardımcı olan çalışma.”

Velilerin ev ödevlerine yönelik görüşleri incelendiğinde, yapılması gereken sorumluluk görüşünün altı veli tarafından dile getirildiği görülmektedir. Velilerin yapılması gereken sorumluluk ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

V7: “Sorumlulukların yerine getirilmesi.”

V15: “Öğrencinin yapması gereken sorumluluklar.”

V20: “Çocuklarıma verilen evde tamamlaması gereken çalışma.”

Velilerin ev ödevlerine yönelik görüşleri incelendiğinde, yeterli ölçüde ödev verme görüşünün bir veli tarafından dile getirildiği görülmektedir. Velinin yeterli ölçüde ödev verme ile ilgili görüşüne dair alıntılar şu şekildedir:

V4: “Makul olduğunda faydalı fakat çok fazla olunca eziyetten başka bir şey değil.”

Soruyu yanıtlayan veliler, çoğu öğretmen ve öğrenciler gibi ev ödevlerini pekiştirme olarak değerlendirirken bir kısmı sorumluluk ve yeterli ölçüde ödev verilirse amacına ulaşılma olarak nitelendirmiştir.

4.12. Covid-19 Pandemisi Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerine Yönelik Veli Görüşleri

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerine yönelik veli görüşlerini almak için sorulan “Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevleriyle ilgili düşünceleriniz nelerdir? Açıklar mısınız?” sorusuna araştırmaya katılan velilerin; verimli (f=8), yeterli değil (f=4), verimli değil (f=4), eğlenceli (f=2), hoşlanılan araştırma ödevleri (f=1) ve yok (f=1) şeklinde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Görüşlerin dağılımı Tablo 4.12’de gösterilmiştir.

Tablo 4. 12. Velilerin Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerine Yönelik Görüşleri

	f	%	Katılımcılar
Verimli	8	40,0	V ₂ ,V ₅ ,V ₆ ,V ₁₂ ,V ₁₃ ,V ₁₇ ,V ₁₉ ,V ₂₀
Yeterli değil	4	20,0	V ₃ ,V ₁₄ ,V ₁₅ ,V ₁₈
Verimli değil	4	20,0	V ₄ ,V ₇ ,V ₉ ,V ₁₁
Eğlenceli	2	10,0	V ₁₀ ,V ₁₆
Araştırma ödevi	1	5,0	V ₈
Yok	1	5,0	V ₁
Toplam	20	100,00	

Tablo 4.12. incelendiğinde velilerin uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerine yönelik görüşleri incelendiğinde, en çok verimli olarak

nitelendirdiği görülmektedir. Velilerin verimli ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

V2: *“Kendisine katkısı olduğunu düşünüyorum.”*

V12: *“Ev ödevleri verimlidir.”*

V13: *“Konuları daha iyi anlamalarını sağladı.”*

V17: *“Sürekli bilgi tazelemiş oluyorlar buda onların daha kolay öğrenmelerini sağlıyor.”*

Velilerin uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerine yönelik görüşleri incelendiğinde, dört velinin ev ödevlerini yeterli değil olarak nitelendirdiği görülmektedir. Velilerin yeterli değil ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

V3: *“Bence çocuklar için yetersizdi herhangi bir katkısı yoktu.”*

V15: *“Yeterli olmuyordu.”*

V18: *“Az ve yetersizdi .”*

Velilerin uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerine yönelik görüşleri incelendiğinde, dört velinin ev ödevlerini verimli değil olarak nitelendirdiği görülmektedir. Velilerin verimli değil ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

V4: *“Uzaktan eğitimin çok verimli olduğunu düşünmüyorum.”*

V7: *“Uzaktan eğitim çocuklar açısından iyi olduğunu düşünmüyorum. Arkadaş ortamları içinde olması, çocuğumu daha çok sosyalleştirip özgüvenli olmasını sağlıyor”*

V11: *“Çok verimli olduğunu düşünmüyorum.”*

Velilerin uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerine yönelik görüşleri incelendiğinde, iki veli eğlenceli olması gerektiğine dair görüş belirtmiştir. Velilerin eğlenceli olması ile ilgili görüşüne dair alıntılar şu şekildedir:

V10: *“Ezber konuları olduğu için biraz daha akılda kalıcı öğretirken eğlendirecek ödevler olmalı.”*

V16: *“Eğlenceli tarzda oluyordu ve çocuğum zevk alarak yapıyordu.”*

Velilerin uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerine yönelik görüşleri incelendiğinde, bir veli ev ödevleri türünden olan araştırma ödevlerinin hoşuna gittiğine dair görüş belirtmiştir. Velinin araştırma ödevi ile ilgili görüşüne dair alıntı şu şekildedir:

V8: *“Araştırma ödevleri hoşuma gidiyor.”*

Velilerin uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerine yönelik görüşleri incelendiğinde, bir veli görüşünün olmadığını belirtmiştir. Velinin görüşüne dair alıntılar şu şekildedir:

V1: “*Yok.*”

Velilerin uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerine yönelik görüşleri incelendiğinde; sekiz veli verilen ödevleri verimli bulurken, dört veli verimli değil ve yine dört veli yeterli değil şeklinde görüş belirtmiştir. İki veli ödevlerin eğlenceli olması gerektiğine, bir veli araştırma ödevleri verilmesinin hoşuna gittiğine ve bir veli uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersi ev ödevlerine yönelik düşüncesinin olmadığını dair görüş belirtmiştir.

4.13. Covid-19 Pandemisi Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerine Öğrencilerin Ayırdıkları Süre İle İlgili Veli Görüşleri

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerine öğrencilerin ayırdıkları süre ile ilgili veli görüşlerini almak için sorulan “*Çocuğunuz uzaktan eğitimde verilen sosyal bilgiler ödevlerine ne kadar süre ayırıyor?*” sorusuna araştırmaya katılan veliler; ne kadar olursa (f=7), 1 saat (f=6), 30 dakika (f=5) ve 1-2 saat kadar (f=2) şeklinde görüş belirtmiştir.

Görüşlerin dağılımı Tablo 4.13’te gösterilmiştir.

Tablo 4. 13. Öğrencilerin Uzaktan Eğitim Sürecinde Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerine Ayırdıkları Süre İle İlgili Veli Görüşleri

	f	%	Katılımcılar
Ne kadar olursa	7	35,00	V ₁ ,V ₄ ,V ₇ ,V ₁₁ ,V ₁₂ ,V ₁₈ ,V ₁₉
1 saat	6	30,00	V ₅ ,V ₈ ,V ₉ ,V ₁₀ ,V ₁₃ ,V ₁₄
30 dakika	5	25,00	V ₂ ,V ₃ ,V ₆ ,V ₁₅ ,V ₁₇
1-2 saat kadar	2	10,00	V ₁₆ , V ₂₀
Toplam	20	100,00	

Tablo 4.13. incelendiğinde uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerine öğrencilerin ayırdıkları süre ile ilgili veli görüşleri incelendiğinde, en çok ne kadar olursa şeklinde görüş bildirdikleri görülmektedir. Velilerin ne kadar olursa ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

V1: *“Ne kadar olursa.”*

V12: *“Zamanına göre.”*

V18: *“Yeteri kadar süre ayırıyor ekstra konu tekrarı yapmıyordu.”*

V19: *“Çok az süre ayırıyor çünkü sosyal bilgileri önemsemiyor.”*

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerine öğrencilerin ayırdıkları süre ile ilgili veli görüşleri incelendiğinde altı velinin 1 saat şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Velilerin bir saat süre ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

V5: *“Bir saat kadar.”*

V8: *“1 saat.”*

V10: *“1 saat gibi bir süre ayırıyor.”*

V14: *“1 saat.”*

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerine öğrencilerin ayırdıkları süre ile ilgili veli görüşleri incelendiğinde, beş velinin 30 dakika süre şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Velilerin 30 dakika süre ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

V2: *“Yarım saatini ayırıyor.”*

V6: *“30 dakika.”*

V15: *“30 dakika.”*

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerine öğrencilerin ayırdıkları süre ile ilgili veli görüşleri incelendiğinde, iki velinin 1-2 saat kadar şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Velilerin 1-2 saat kadar süre ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

V16: *“2 saat ayırırdı.”*

V20: *“Hafta da 1-2 saat ayırırlar.”*

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerine öğrencilerin ayırdıkları süre ile ilgili veli görüşleri incelendiğinde; yedi velinin öğrencilerin ödevlere ne kadar ödev verildiyse o kadar süre ayırdığını, altı velinin öğrencilerin ödevlere 1 saat süre ayırdığını, beş velinin öğrencilerin ödevlere 30 dakika kadar bir süre ayırdığını ve sadece iki velinin öğrencilerinin ödevlere 1-2 saat kadar süre ayırdığını belirttikleri görülmektedir.

4.14. Covid-19 Pandemisi Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevleriyle İlgili Sosyal Bilgiler Öğretmenine Yönelik Veli Önerileri

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevleriyle ilgili sosyal bilgiler öğretmenine yönelik veli önerilerini almak için sorulan “*Veli olarak uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersi ev ödevlerine yönelik sosyal bilgiler öğretmenine önerileriniz nelerdir? Açıklar mısınız?*” sorusuna araştırmaya katılan veliler; öneri yok (f=7), eğlenceli hale getirme (f=4), daha fazla ilgilenilmeli (f=3), ödev verilmeli (f=3), görsel anlatım (f=1), paylaşım yapılmalı (f=1) ve örnek olay yöntemi (f=1) şeklinde görüş belirtmiştir.

Görüşlerin dağılımı Tablo 4.14’te gösterilmiştir.

Tablo 4. 14. Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevleriyle İlgili Sosyal Bilgiler Öğretmenine Yönelik Veli Önerileri

	f	%	Katılımcılar
Öneri yok	7	35,0	V ₁ , V ₂ , V ₁₁ , V ₁₃ , V ₁₅ , V ₁₆ , V ₂₀
Eğlenceli hale getirmeli	4	20,0	V ₄ , V ₅ , V ₉ , V ₁₀
Daha fazla ilgilenilmeli	3	15,0	V ₆ , V ₇ , V ₁₄
Ödev verilmeli	3	15,0	V ₃ , V ₁₇ , V ₁₉
Görsel anlatım olmalı	1	5,0	V ₈
Paylaşım yapılmalı	1	5,0	V ₁₂
Örnek olay yöntemi	1	5,0	V ₁₈
Toplam	20	100,00	

Tablo 4.14. incelendiğinde uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevleriyle ilgili sosyal bilgiler öğretmenine yönelik veli önerileri incelendiğinde en çok öneri yok şeklinde görüş bildirdikleri görülmektedir. Velilerin öneri yok ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

V2: “*Herhangi bir önerim veya şikâyetim yok.*”

V11: “*Önerim yoktur.*”

V16: “*Yok, teşekkürler.*”

V20: “*Benim her hangi bir önerim yok.*”

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevleriyle ilgili sosyal bilgiler öğretmenine yönelik veli önerileri incelendiğinde, dört velinin eğlenceli hale

getirmeli şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Velilerin eğlenceli hale getirmeli ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

V4: *“Dersleri ve ödevleri motivasyon açısından daha eğlenceli hale getirilebilir.”*

V5: *“Dersleri eğlenceli hale getirip, çocukların sıkılmadan dinlemesini sağlamalı.”*

V10: *“Konuları öğretirken eğlendirerek öğretilmelerini tavsiye ederim. Çocuklar yaşamalı anlatılanları ki akılda kalıcılığı artsın.”*

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevleriyle ilgili sosyal bilgiler öğretmenine yönelik veli önerileri incelendiğinde, üç velinin daha fazla ilgilenilmeli şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Velilerin daha fazla ilgilenilmeli ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

V7: *“Çocuklarla daha çok iletişime geçmeliler.”*

V14: *“Çocuklarla daha fazla ilgilenilmesini isterim.”*

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevleriyle ilgili sosyal bilgiler öğretmenine yönelik veli önerileri incelendiğinde, üç velinin ödev verilmeli şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Velilerin ödev verilmeli ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

V17: *“Ödev verilmediği takdirde çocuklar tekrar yapmıyorlar o yüzden ödev verilmesi, çocuklara öğretilenlerin kalıcı olması için önemli olduğunu düşünüyorum.”*

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevleriyle ilgili sosyal bilgiler öğretmenine yönelik veli önerileri incelendiğinde, bir velinin görsel anlatım olmalı şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Velinin görsel anlatım ile ilgili görüşüne dair alıntılar şu şekildedir:

V8: *“Bence görsele dayalı anlatması gerekiyor.”*

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevleriyle ilgili sosyal bilgiler öğretmenine yönelik veli önerileri incelendiğinde, bir velinin paylaşım yapılmalı şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Velinin paylaşım yapılmalı ile ilgili görüşüne dair alıntılar şu şekildedir:

V12: *“Paylaşım.”*

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevleriyle ilgili sosyal bilgiler öğretmenine yönelik veli önerileri incelendiğinde, bir velinin örnek olay

yöntemi şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Velinin örnek olay yöntemi ile ilgili görüşüne dair alıntılar şu şekildedir:

V18: “Konular işlenirken günlük hayattan örneklerle ya da belirli bilgilerle desteklenmesini isterim.”

Uzaktan eğitimde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevleriyle ilgili sosyal bilgiler öğretmenine yönelik veli önerilerine bakıldığında; yedi velinin herhangi bir önerisinin olmadığı, dört velinin eğlenceli hale getirerek ödev verilmesi gerektiği, üç velinin öğrenci ile daha fazla ilgilenilmesi gerektiği, üç velinin ödev verilmesinin gerekli olduğu, bir velinin ödev verilirken görsel anlatıma dayalı olması gerektiği, bir velinin paylaşım yaparak olması gerektiği ve bir velinin ise günlük hayattan desteklenerek örnek olay yöntemi ile ödev verilmesi gerektiği şeklinde görüş bildirdikleri görülmektedir.

4.15. Covid-19 Pandemisi Uzaktan Eğitimde Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerinin Öğrencilerin Notlarını Yükseltmesi İle İlgili Veli Görüşleri

Uzaktan eğitimde sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinin öğrencilerin notlarını yükseltmesi ile ilgili veli görüşlerini almak için sorulan “Uzaktan eğitimde verilen sosyal bilgiler ev ödevlerinin çocuğunuzun notlarını yükseltmesine bir katkısı olduğunu düşünüyor musunuz? Açıklar mısınız?” sorusuna araştırmaya katılan veliler; hayır düşünmüyorum (f=11) ve evet düşünüyorum (f=9) şeklinde görüş belirtmiştir.

Görüşlerin dağılımı Tablo 4.15’te gösterilmiştir.

Tablo 4. 15. Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerinin Öğrencilerin Notlarını Yükseltmesi İle İlgili Veli Görüşleri

	f	%	Katılımcılar
Hayır, düşünmüyorum	11	55,00	V ₂ , V ₃ , V ₄ , V ₇ , V ₈ , V ₉ , V ₁₁ , V ₁₂ , V ₁₄ , V ₁₅ , V ₁₈
Evet, düşünüyorum	9	45,00	V ₁ , V ₅ , V ₆ , V ₁₀ , V ₁₃ , V ₁₆ , V ₁₇ , V ₁₉ , V ₂₀
Toplam	20	100,00	

Tablo 4.15. incelendiğinde uzaktan eğitimde sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinin öğrencilerin notlarını yükseltmesi ile ilgili veli görüşleri incelendiğinde

en çok hayır, düşünmüyorum şeklinde görüş bildirdikleri görülmektedir. Velilerin hayır, düşünmüyorum ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

V3: *“Düşünmüyorum. Uzaktan eğitimin katkısı olmadığı için çocuğumun notu düşük geldi.”*

V9: *“Hayır düşünmüyorum.”*

V11: *“Hayır düşünmüyorum.”*

V12: *“Uzaktan eğitim de katkısı olacağını düşünmüyorum.”*

V14: *“Düşünmüyorum, verimli bulmuyorum .”*

Uzaktan eğitimde sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinin öğrencilerin notlarını yükseltmesi ile ilgili veli görüşleri incelendiğinde; dokuz velinin evet, düşünüyorum şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Velilerin evet, düşünüyorum ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

V10: *“Tekrar etmesine fırsat sunduğu için ev ödevleri sınavlarına olumlu katkıda bulunduğunu düşünüyorum.”*

V13: *“Evet düşünüyorum. Ödevleri mecburi bir şekilde yaparken konularıda öğrendiği için sınava katkısı oldu.”*

V16: *“Evet düşünüyorum çünkü kontrol ederdi. Whatsapptan ve canlı derslerde.”*

V17: *“Evet çünkü bilgi tazelemiş oluyorlar.”*

V19: *“Evet. Biz kitap alıyoruz ama öğretmenlerin verdiği ödevde önemli. Çünkü sınavı da onlar hazırlıyorlar. Çocuklar soruları görünce sınav hakkında yorum yapabilir ve ona göre hazırlanabilir.”*

Uzaktan eğitimde sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinin öğrencilerin notlarını yükseltmesi ile ilgili 11 veli öğrenci notlarına bir katkısı olmadığını belirtip, dokuz velinin ise uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinin öğrencilerin notlarını yükseltmesine katkısı olduğunu belirtmiştir.

4.16. Covid-19 Pandemisi Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerini Yaparken Öğrencilerin Karşılaştığı Sorunlar İle İlgili Veli Görüşleri

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerini yaparken öğrencilerin karşılaştığı sorunlar ile ilgili veli görüşlerini almak için sorulan *“Uzaktan eğitimde verilen sosyal bilgiler ödevlerini çocuğunuz yaparken hangi sorunlarla karşılaşıyor? Açıklar mısınız?”* sorusuna araştırmaya katılan veliler;

anlaşılmayan kitap bilgileri (f=8), sorun yok (f=5), dikkat eksikliği (f=4), düşük motivasyon (f=2) ve önemsiz görme (f=1) şeklinde görüş belirtmiştir.

Görüşlerin dağılımı Tablo 4.16’da gösterilmiştir.

Tablo 4. 16. Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerini Yaparken Öğrencilerin Karşılaştığı Sorunlar İle İlgili Veli Görüşleri

	f	%	Katılımcılar
Anlaşılmayan kitap bilgileri	8	40,00	V ₃ ,V ₇ ,V ₁₁ ,V ₁₂ ,V ₁₅ ,V ₁₆ ,V ₁₇ ,V ₂₀
Sorun yok	5	25,00	V ₂ ,V ₆ ,V ₈ ,V ₁₄ ,V ₁₈
Dikkat eksikliği	4	20,0	V ₅ ,V ₉ ,V ₁₀ ,V ₁₉
Düşük motivasyon	2	10,0	V ₁ ,V ₁₃
Önemsiz görme	1	5,00	V ₄
Toplam	20	100,00	

Tablo 4.16. incelendiğinde uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerini yaparken öğrencilerin karşılaştığı sorunlar ile ilgili veli görüşleri incelendiğinde en çok anlaşılmayan kitap bilgileri şeklinde görüş bildirdikleri görülmektedir. Velilerin anlaşılmayan kitap bilgileri ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

V3: “Anlamını bilmediği sözcüklerle karşılaşıyor.”

V7: “Yapamadığı çok şey oluyor ve yardım almak zorunda kalabiliyor.”

V15: “Anlamadığı şeyler oluyor.”

V16: “Bazen anlayamıyordu ve bizden yardım alarak yapmaya çalışırdı.”

V17: “Okuduğunu anlamadığı için sorun yaşıyor tekrar okumak zorunda kalıyor.”

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerini yaparken öğrencilerin karşılaştığı sorunlar ile ilgili veli görüşleri incelendiğinde, beş velinin sorun yok şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Velilerin sorun yok ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

V2: “Şu zamana kadar sorun yaşamadı.”

V14: “Herhangi bir sorunla karşılaştığını düşünmüyorum.”

V18: “Şu zamana kadar hiç bir sorunla karşılaştığını görmedim.”

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerini yaparken öğrencilerin karşılaştığı sorunlar ile ilgili veli görüşleri incelendiğinde, dört velinin dikkat eksikliği şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Velilerin dikkat eksikliği ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

V9: *“Derse odaklanamıyordu.”*

V19: *“Dersi dikkatli dinlemediği için konular da eksik kalıyor.”*

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerini yaparken öğrencilerin karşılaştığı sorunlar ile ilgili veli görüşleri incelendiğinde, iki velinin düşük motivasyon şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Velilerin düşük motivasyon ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

V1: *“Bazen başka derslerden de ödevlerde veriliyor çok olunca biraz sıkılıyor.”*

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerini yaparken öğrencilerin karşılaştığı sorunlar ile ilgili veli görüşleri incelendiğinde, bir velinin önemsiz görme şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Velinin önemsiz görme ile ilgili görüşüne dair alıntılar şu şekildedir:

V4: *“Uzaktan eğitimde çocuk verilen ödevi çok ciddiye almıyor.”*

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerini yaparken öğrencilerin karşılaştığı sorunları veli gözünden değerlendirdiğimizde; sekiz veli verilen ödevlerin anlamadığını ya da anlamını bilmedikleri kelimelerle karşılaştıklarını, beş veli herhangi bir sorun yaşamadıklarını, dört veli öğrenci ödevini yaparken dikkatini yeterince veremediğini, iki veli öğrenci ödevini yaparken, sıkıldığını, bir veli ise uzaktan eğitimde verilen ödevlerin önemsiz görüldüğü için öğrenci tarafından yapılmak istemediğini ileri sürmüştür.

4.17. Covid-19 Pandemisi Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerinin Öğretmen Tarafından Takibi İle İlgili Veli Görüşleri

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinin öğretmen tarafından takibi ile ilgili veli görüşlerini almak için sorulan *“Uzaktan eğitimde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinin öğretmen tarafından takibi hakkında ne düşünüyorsunuz? Açıklar mısınız?”* sorusuna araştırmaya katılan veliler; takip yeterli (f=15) ve takip yeterli değil (f=5) şeklinde görüş belirtmiştir.

Görüşlerin dağılımı Tablo 4.17’de gösterilmiştir.

Tablo 4. 17. Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerinin Öğretmen Tarafından Takibi İle İlgili Veli Görüşleri

	f	%	Katılımcılar
Takip yeterli	15	75,00	V ₂ ,V ₅ ,V ₆ ,V ₈ ,V ₉ ,V ₁₀ ,V ₁₁ ,V ₁₂ ,V ₁₃ , V ₁₅ ,V ₁₆ ,V ₁₇ ,V ₁₈ , V ₁₉ , V ₂₀
Takip yeterli değil	5	25,00	V ₁ ,V ₃ ,V ₄ ,V ₇ ,V ₁₄
Toplam	20	100,00	

Tablo 4.17. incelendiğinde uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinin öğretmen tarafından takibi ile ilgili veli görüşleri incelendiğinde en çok takip yeterli şeklinde görüş bildirdikleri görülmektedir. Velilerin takip yeterli ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

V2: “Kontrolünü yapıyor.”

V9: “Öğretmenimiz çok sıkı bir şekilde takip ediyordu.”

V10: “Bu konuda düşüncelerim olumlu. Hocalar çok ilgili .”

V13: “Düzenli bir takip olduğu için memnunum.”

V18: “Süper takip ediyordu çünkü öğretmen komşumuzdu.”

V19: “Aslında şartlara göre iyi bir tutum sergiliyor.”

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinin öğretmen tarafından takibi ile ilgili veli görüşleri incelendiğinde, beş velinin takip yeterli değil şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Velilerin takip yeterli değil ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

V3: “Çok özenli ve düzgün bir kontrol olmadığını düşünüyorum.”

V7: “Pek takip edilmiyordu daha çok online ders içi katılım önemliydi.”

V14: “Yeteri kadar takip edildiğini düşünmüyorum.”

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinin öğretmen tarafından takibi ile ilgili veli görüşleri incelendiğinde; 15 veli uzaktan eğitim sürecinde takibin yeterli olduğunu, beş veli ise ödev takibini yeterli bulmadığını ifade etmiştir.

4.18. Covid-19 Pandemisi Uzaktan Eğitim Sürecinde Çocuğunuza Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ödevleri Hakkında Bilgi Sahibi Olmakla İlgili Veli Görüşleri

Uzaktan eğitim sürecinde çocuğunuza verilen sosyal bilgiler dersi ödevleri hakkında bilgi sahibi olmakla ilgili veli görüşlerini almak için sorulan “*Uzaktan eğitimde çocuğunuza verilen sosyal bilgiler dersi ödevleri hakkında nasıl bilgi sahibi oluyorsunuz?*” sorusuna araştırmaya katılan veliler; Whatsapp (f=16), Zoom (f=3) ve Eba (f=2) şeklinde görüş belirtmiştir.

Görüşlerin dağılımı Tablo 4.18’de gösterilmiştir.

Tablo 4. 18. Uzaktan Eğitim Sürecinde Çocuğunuza Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ödevleri Hakkında Bilgi Sahibi Olmakla İlgili Veli Görüşleri

	f	%	Katılımcılar
Whatsapp	16	76,19	V ₁ ,V ₂ ,V ₃ ,V ₅ ,V ₆ ,V ₇ ,V ₉ ,V ₁₀ ,V ₁₁ ,V ₁₃ , V ₁₄ ,V ₁₅ ,V ₁₇ ,V ₁₈ ,V ₁₉ ,V ₂₀
Zoom	3	14,29	V ₄ ,V ₈ ,V ₁₆
Eba	2	9,52	V ₁₂ ,V ₁₆
Toplam	21	100,00	

Tablo 4.18. incelendiğinde uzaktan eğitim sürecinde çocuğunuza verilen sosyal bilgiler dersi ödevleri hakkında bilgi sahibi olmakla ilgili veli görüşleri incelendiğinde en çok Whatsapp şeklinde görüş bildirdikleri görülmektedir. Velilerin Whatsapp ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

V1: “*Whatsapp.*”

V2: “*Whatsapp üzerinden bilgi sahibi oluyorum.*”

V10: “*Whatsapp’tan bilgi veriliyor.*”

V13: “*Whatsapp üzerinden.*”

V19: “*Whatsapp üzerinden veli grubunda bilgilendirme yapılıyor.*”

V20: “*Whatsapp üzerinden bilgi sahibi oluyordum.*”

Uzaktan eğitim sürecinde çocuğunuza verilen sosyal bilgiler dersi ödevleri hakkında bilgi sahibi olmakla ilgili veli görüşleri incelendiğinde, üç velinin Zoom şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Velilerin Zoom ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

V4: “Zoom.”

V16: “Eba, zoom.”

Uzaktan eğitim sürecinde çocuğunuza verilen sosyal bilgiler dersi ödevleri hakkında bilgi sahibi olmakla ilgili veli görüşleri incelendiğinde, iki velinin Eba şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Velilerin Eba ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

V12: “Eba’dan alıyorduk.”

V16: “Eba, zoom.”

Uzaktan eğitim sürecinde çocuğunuza verilen sosyal bilgiler dersi ödevleri hakkında bilgi sahibi olmakla ilgili veli görüşleri incelendiğinde; 16 velinin Whatsapp, üç velinin Zoom ve iki velinin Eba ile ödevlendirmelere ulaştığı görülmüştür. Ayrıca, V16 kodlu veli hem Eba hem Zoom ile ödev bilgilendirmesine ulaştığını ifade etmiştir.

4.19. Covid-19 Pandemisi Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerinde Velilerin Karşılaştığı Sorunlar İle İlgili Görüşleri

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinde velilerin karşılaştığı sorunlar ile ilgili görüşlerini almak için sorulan “Uzaktan eğitimde çocuğunuza verilen sosyal bilgiler ev ödevleri ile ilgili sizin karşılaştığınız sorunlar nelerdir? Açıklar mısınız?” sorusuna araştırmaya katılan veliler; sorun var (f=12) ve sorun yok (f=8) şeklinde görüş belirtmiştir.

Görüşlerin dağılımı Tablo 4.19’da gösterilmiştir.

Tablo 4. 19. Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerinde Velilerin Karşılaştığı Sorunlar İle İlgili Görüşleri

	f	%	Katılımcılar
Sorun var (Anlayamama, fazla yazı yazma, sıkıcılık, ödev gönderememe, uygun olmayan ortam)	12	60,00	V ₂ ,V ₃ ,V ₄ ,V ₅ ,V ₆ ,V ₇ ,V ₉ ,V ₁₀ ,V ₁₂ ,V ₁₅ ,V ₁₆ ,V ₁₇
Sorun yok	8	40,00	V ₁ ,V ₈ ,V ₁₁ , V ₁₃ ,V ₁₄ ,V ₁₈ , V ₁₉ ,V ₂₀
Toplam	20	100,00	

Tablo 4.19. incelendiğinde uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinde velilerin karşılaştığı sorunlar ile ilgili görüşleri incelendiğinde en çok sorun var şeklinde görüş bildirdikleri görülmektedir. Velilerin sorun var ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

V3: “Ödevleri öğretmene yollarken ve vb. konularda bazı sorunlarla karşılaştım.”

V4: “Okula giderken daha verimli oluyor. Çocuğuma uygun ortamı sağlamakta zorluk çekiyorum.”

V7: “Benim de anlamadığım konular oluyor. Çocuğum da okulda öğretmenleriyle konuşamadığı içi eksikleri ortaya çıkıyor.”

V9: “Sürekli ders yapmak istemiyordu sıkıyordu zorla ders yaptırıyorduk.”

V10: “Çok yazma ödevi olunca çocuk diğer ödevleri yapmak istemiyor. Bence eğlenirken öğreten ödevler olmalı.”

V15: “Anlayamıyor.”

V16: “Bazen çocuğumun yapamadığı tarzda olurdu ve biz yapmak zorunda kalırdık.”

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinde velilerin karşılaştığı sorunlar ile ilgili görüşleri incelendiğinde, sekiz velinin sorun yok şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Velilerin sorun yok ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

V8: “Sorunla karşılaşmıyoruz.”

V11: “Sorun yoktu.”

V14: “Sorunla karşılaşmıyorum.”

V18: “Bu zamana kadar hiç bir sorunla karşılaşmadım.”

V20: “Benim için bir sorun yoktu.”

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinde velilerin karşılaştığı sorunlar ile ilgili düşüncelerine bakıldığında; 12 velinin sorunla karşılaştığı, sekiz velinin ise herhangi bir sorun ile karşılaşmadığı tespit edilmiştir.

4.20. Öğretmenlerin Ev Ödevlerine Yönelik Görüşleri

Öğretmenlerin ev ödevlerine yönelik görüşlerini almak için sorulan “Size göre ev ödevi nedir?” sorusuna araştırmaya katılan öğretmenlerin; pekiştirme (f=16), bilgiye ulaşılan araç (f=2), eksikleri tamamlama (f=2) şeklinde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Görüşlerin dağılımı Tablo 4.20’de gösterilmiştir.

Tablo 4. 20. Öğretmenlerin Ev Ödevlerine Yönelik Görüşleri

	f	%	Katılımcılar
Pekiştirme	16	80,00	E ₁ ,E ₂ ,E ₃ ,E ₄ ,E ₅ ,E ₈ ,E ₉ ,E ₁₀ ,E ₁₁ ,E ₁₂ ,E ₁₃ ,E ₁₄ , E ₁₆ , E ₁₇ ,E ₁₈ ,E ₂₀
Bilgiye ulaşılan araç	2	10,00	E ₆ ,E ₁₉
Eksikleri tamamlama	2	10,00	E ₇ , E ₁₅
Toplam	20	100,00	

Tablo 4.20. incelendiğinde öğretmenlerin ev ödevlerine yönelik, en çok pekiştirme olarak görüş bildirdikleri ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin pekiştirme ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

E1: *“Okulda işlenen konuların akılda kalması için verilen ödevdir.”*

E4: *“Öğrenilenlerin kavranıp pekiştirilmesi durumu.”*

E5: *“Öğrenmeyi tekrarlarla kalıcı hale getirmeyi amaçlamaktır.”*

E9: *“Derste işlenen konuları öğrencilerin tekrar ederek daha iyi kavramasını sağlayan bir öğrenci sorumluluğudur.”*

E12: *“Öğrencilerin Okulda ve derste öğrendikleri kazanımları ve deneyimleri bilgi ve becerileri kalıcı hale getirmek için verilen etkinliklerdir.”*

Öğretmenlerin ev ödevlerine yönelik görüşleri incelendiğinde, bilgiye ulaşılan araç görüşünün iki öğretmen tarafından dile getirildiği görülmektedir. Öğretmenlerin bilgiye ulaşılan araç ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

E6: *“Öğrencinin dersten kopmaması ve bireysel çalışma ve araştırma becerileri kazanması için bir araç.”*

E19: *“Öğrenciyi bilgiye yönlendiren aktivite, sorumluluk ve bir nevi bilgiye ulaşırken yararlanılan araçtır.”*

Öğretmenlerin ev ödevlerine yönelik görüşleri incelendiğinde, eksikleri tamamlama görüşünün iki öğretmen tarafından dile getirildiği görülmektedir. Öğretmenlerin eksikleri tamamlama ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

E7: *“Eksik öğrenmeleri belirlemek, gidermek ve kişiye özel verilmesi gereken bu eksik öğrenmeleri geri dönütlerle besleyip öğrenmeyi tamamlamak adına yapılan çalışmalar.”*

E15: “Öğrencinin eksikliklerini tamamlama.”

Soruyu yanıtlayan öğretmenlerin çoğu, ev ödevlerini pekiştirme olarak değerlendirirken çok az kısmı bilgiye ulaşılan araç ve eksikleri tamamlama olarak nitelendirmişlerdir.

4.21. Covid-19 Pandemisi Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerine Yönelik Öğretmen Görüşleri

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerine yönelik öğretmen görüşlerini almak için sorulan “Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevleriyle ilgili düşünceleriniz nelerdir? Açıklar mısınız?” sorusuna araştırmaya katılan öğretmenlerin; amacına ulaşmayan ödevler (f=10), öğrencileri geliştiren ödevler (f=5), pekiştirme amaçlı (f=4) ve yüz yüze eğitim ile aynı (f=1) şeklinde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Görüşlerin dağılımı Tablo 4.21’de gösterilmiştir.

Tablo 4. 21. Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerine Yönelik Görüşleri

	f	%	Katılımcılar
Amacına ulaşmayan ödevler	10	50,00	E ₁ ,E ₃ ,E ₅ ,E ₇ ,E ₈ ,E ₉ ,E ₁₀ ,E ₁₁ ,E ₁₅ ,E ₁₆
Öğrencileri geliştiren ödevler	5	25,00	E ₁₂ ,E ₁₃ ,E ₁₄ , E ₁₈ ,E ₁₉
Pekiştirme amaçlı	4	20,00	E ₂ ,E ₄ ,E ₆ , E ₁₇
Yüz yüze eğitim ile aynı	1	5,00	E ₂₀
Toplam	20	100,00	

Tablo 4.21. incelendiğinde öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerine yönelik görüşleri incelendiğinde, ev ödevlerini en çok amacına ulaşmayan ödevler olarak nitelendirdiği görülmektedir. Öğretmenlerin amacına ulaşmayan ödevler ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

E1: “Derslerin verimli olmadığını düşünüyorum ki ev ödevi hak getire. ”

E3: “Yeterli olduğunu düşünmüyorum. Okuldaki kadar etkili değil.”

E10: “Bu süreçte dersler gibi ödevler de hava da kalmış ve anlaşılamamıştır. Öğrenciler geri dönüt alamadıkları ödevleri yapmak zorunda kalmıştır.”

E15: *“Uzaktan eğitimle öğrenciye verilen sosyal bilgiler ödevinin çok da öğrenci tarafından kabul gördüğüne inanmıyorum.”*

Öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerine yönelik görüşleri incelendiğinde, beş öğretmenin ödevleri öğrencileri geliştiren olarak nitelendirdiği görülmektedir. Öğretmenlerin öğrencileri geliştiren ödevler ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

E12: *“Öğrencilerin araştırma, sorgulama görsel, işitsel, bilişsel ve teknoloji kullanımı açısından geliştirdiğini düşünüyorum.”*

E13: *“Ödevler görsel açısından daha verimli oluyor.”*

E19: *“Uzaktan eğitim süresi boyunca öğrencileri eğitim öğretim döneminin içerisinde aktif tutmak amacıyla birçok yol izlenmektedir. Hangi ders olduğundan ziyade bu safhada öğrencilerin ne kadar bu ödevleri gerçekleştirdiği ya da bunlardan ne derecede faydalandığı sorun teşkil etmektedir. Sosyal bilgilerde ise uzaktan eğitimde verilen ödevler dijital vatandaşlık becerileri kapsamında etkili olmaktadır diye düşünüyorum.”*

Öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerine yönelik görüşleri incelendiğinde, dört öğretmenin ödevleri pekiştirme amaçlı olarak nitelendirdiği görülmektedir. Öğretmenlerin pekiştirme amaçlı ödevler ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

E2: *“Daha çok konu tekrarlı, konunun özünü kavratmaya yönelik.”*

E4: *“Öğrenilenlerin pekiştirilmesini sağlamıştır.”*

Öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerine yönelik görüşleri incelendiğinde bir öğretmenin ödevleri yüz yüze eğitim ile aynı olarak nitelendirdiği görülmektedir. Öğretmenin yüz yüze eğitim ile aynı bulduğu ile ilgili görüşüne dair alıntılar şu şekildedir:

E20: *“Yüz yüze eğitimle eş değer.”*

Öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerine yönelik görüşleri incelendiğinde yarısı amacına ulaşmayan ödevler olarak nitelendirip bir kısmı ev ödevlerinin öğrencileri geliştirdiğini düşünüp yine bir kısmı pekiştirme sağladığını düşünerek olumlu bulmuş olup, bir öğretmen ise yüz yüze eğitim ile bir fark olmadığını belirtmiştir.

4.22. Covid-19 Pandemisi Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerinde Öğretmenlerin Ödev Düzeniyle İle İlgili Görüşleri

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinde öğretmenlerin ödev düzeniyle ilgili görüşlerini almak için sorulan “*Uzaktan eğitimde sosyal bilgiler dersinde düzenli (sürekli) olarak ev ödevi verir misiniz? Neden?*” sorusuna araştırmaya katılan öğretmenler; düzensiz ödev (f=12) ve düzenli ödev (f=8) şeklinde görüş belirtmiştir.

Görüşlerin dağılımı Tablo 4.22’de gösterilmiştir.

Tablo 4. 22. Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerinde Öğretmenlerin Ödev Düzeniyle İle İlgili Görüşleri

	f	%	Katılımcılar
Düzensiz ödev	12	60,00	E ₃ ,E ₅ ,E ₆ ,E ₇ ,E ₉ ,E ₁₀ ,E ₁₁ ,E ₁₃ ,E ₁₅ ,E ₁₈ ,E ₁₉ ,E ₂₀
Düzenli ödev	8	40,00	E ₁ ,E ₂ ,E ₄ ,E ₈ ,E ₁₂ ,E ₁₄ ,E ₁₆ ,E ₁₇
Toplam	20	100,00	

Tablo 4.22. incelendiğinde uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinde öğretmenlerin ödev düzeniyle ilgili görüşleri incelendiğinde en çok düzensiz ödev şeklinde görüş bildirdikleri görülmektedir. Öğretmenlerin düzensiz ödev ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

E3: “*Düzenli olarak vermedim. Çünkü ödev kontrolü çok mümkün olmuyor katılımda az olduğu için kopukluk oluyor.*”

E5: “*Hayır, ödev sürekli verilmesi gereken bir şey değildir.*”

E6: “*Ödevi, öğrencinin kişisel eğitimini devam ettirmesi olarak görmek lazım ve ödev tanımı iyi yapılmalı. Eğer öğrencinin sosyal bilgiler dersine yönelik becerileri artıyorsa o ödevdir. Verdiğim ödevler öğrencilerin yeni bir şeyler öğrenmesine yönelik olsun isterim ve hafif ödevler vermeye çalışırım. Maksat öğrencinin kendi merakı içinde öğrenmesini sağlamaktır. Ömür boyu ödev veremeyeceğimiz için öğrencinin doğal eğilimlerini ödevleştirmek daha doğru olabilir.*”

E10: “*Hayır vermedim. Çünkü geri dönüt sağlayamayacaktım. Öğrencilerimin boş yere sosyal bilgiler dersinden soğumasından korktum. Çok dikkatlerini çeken konularda pekiştirme ödevleri verdim.*”

E11: “*Hayır. Çünkü çalıştığım bölgede çocukların imkânları yeterli değil.*”

E15: “*Vermiyorum. Çünkü öğrenci uzaktan eğitimle verilen ödevi dikkate almıyor.*”

E19: “*Düzenli olarak ödev vermem, çünkü çocuklar hali hazırda bilgisayar başında fazlaca vakit geçirmekteler. Bu yüzden vereceğim etkinliklerin bir ödev oluşundan ziyade aile ile kaynaştırılmış fiziksel aktiviteler olmasına dikkat ederim.*”

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinde öğretmenlerin ödev düzeniyle ilgili görüşleri incelendiğinde, sekiz öğretmenin düzenli ödev şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğretmenlerin düzenli ödev ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

E1: “*Evet vermeye çalıştım.*”

E12: “*Evet veririm. İçinde bulunduğumuz pandemi şartlarından dolayı öğrenciler yüz yüze eğitimde aldığı verimi uzaktan eğitimde tam anlamıyla alamıyor. Bu sebepten dolayı anlatılan konuları pekiştirmek, tekrar etmek ve kalıcı hale getirmek için düzenli olarak ödev veririm.*”

E17: “*Evet veririm. Öğretilen konunun unutulmaması pekiştirmesi ve öğrenme eksikliğini belirlemek için veririm.*”

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinde öğretmenlerin ödev düzeniyle ilgili görüşleri incelendiğinde; 12 öğretmen bazen ödev verip bazen ödev vermediğini, sekiz öğretmen ise işlenen konuları pekiştirme adı altında düzenli ödev verdiğini belirtmiştir.

4.23. Covid-19 Pandemisi Uzaktan Eğitim Sürecinde Sosyal Bilgiler Dersinde Hangi Tür Ödevlerin Daha Çok Verildiğiyle İlgili Öğretmen Görüşleri

Uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersinde hangi tür ödevlerin daha çok verildiğiyle ilgili öğretmen görüşlerini almak için sorulan “*Uzaktan eğitimde sosyal bilgiler dersinde genellikle hangi tür (araştırma, test çözme, etkinlik, boşluk doldurma vb.) ödevler verirsiniz? Açıklar mısınız?*” sorusuna araştırmaya katılan öğretmenler; geliştirme ödevleri (f=13), hazırlık ödevleri (f=10) ve konuya göre hepsini verme (f=3) şeklinde görüş belirtmiştir.

Görüşlerin dağılımı Tablo 4.23’te gösterilmiştir.

Tablo 4. 23. Uzaktan Eğitim Sürecinde Sosyal Bilgiler Dersinde Hangi Tür Ödevlerin Daha Çok Verildiğiyle İlgili Öğretmen Görüşleri

	f	%	Katılımcılar
Geliştirme ödevleri	13	50,00	E ₁ ,E ₃ ,E ₈ ,E ₉ ,E ₁₀ ,E ₁₁ ,E ₁₂ ,E ₁₃ ,E ₁₄ ,E ₁₅ ,E ₁₇ ,E ₁₈ ,E ₁₉
Hazırlık ödevleri	10	38,46	E ₅ ,E ₇ ,E ₁₀ ,E ₁₁ ,E ₁₂ ,E ₁₃ ,E ₁₄ ,E ₁₆ ,E ₁₈ ,E ₂₀
Konuya göre hepsini verme	3	11,54	E ₂ , E ₄ , E ₁₆
Toplam	26	100,00	

Tablo 4.23. incelendiğinde uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersinde hangi tür ödevlerin daha çok verildiğiyle ilgili öğretmen görüşleri incelendiğinde en çok geliştirme ödevleri şeklinde görüş bildirdikleri görülmektedir. Öğretmenlerin geliştirme ödevleri ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

E1: “Özet ve etkinlik ağırlıklı ödevler vermeye çalıştım.”

E3: “Genel olarak ünite sonu alıştırmalar test, boşluk doldurma etkinlikleri verip sınıfta kontrol ederim ve yanlışları birlikte düzeltiriz.”

E9: “Test, etkinlik, boşluk doldurma.”

E10: “Araştırma, etkinlik kâğıdı(eşleştirme boşluk doldurma soruları), derse konuyla ilgili eşya hazır bulundurma.”

E11: “Test çözme. Araştırma .”

E12: “Her öğrencinin bireysel farklılıkları ve bireysel olarak farklı öğrenme biçimlerinin olduğunu düşündüğümüzde ödev verirken araştırma, test çözme, etkinlik, boşluk doldurma vb. farklı ödevler veriyorum.”

E15: “Uzaktan test çözme etkinlikleri veriyorum.”

E19: “Etkinlik tarzı ödevler vermekteyim. Bir önceki soruda belirttiğim gibi, çocukların halihazırdaki durumlarını göz önünde bulundurduğumdan onları daha çok hayata dahil ederek öğretimi gerçekleştirmek için.”

Uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersinde hangi tür ödevlerin daha çok verildiğiyle ilgili öğretmen görüşleri incelendiğinde, 10 öğretmenin hazırlık ödevleri şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğretmenlerin hazırlık ödevleri ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

E5: “Araştırma ve röportaj veririm.”

E7: “Araştırma ödevi veriyorum diğerlerini çok faydalı bulmuyorum.”

E10: “Araştırma, etkinlik kâğıdı (eşleştirme boşluk doldurma soruları), derse konuyla ilgili eşya hazır bulundurma.”

E11: “Test çözme. Araştırma.”

E13: “Öncelikle araştırma ve görsellerle destekleme daha kalıcı oluyor.”

E14: “Araştırma, test çözme etkinlik ödevleri verdik amaç öğrenciyi sürece dâhil etmek internet ortamında araştırmasını bulabileceğini düşündüğüm için verilmiştir.”

E18: “Araştırma, etkinlik gibi ödevler veririm yaşantıdan kesitler olmasını istediğim için.”

E20: “Araştırma. Öğrencinin bilgiye ulaşması için.”

Uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersinde hangi tür ödevlerin daha çok verildiğiyle ilgili öğretmen görüşleri incelendiğinde, üç öğretmenin konuya göre hepsini verme şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğretmenlerin konuya göre hepsini verme ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

E2: “Konunun durumuna göre hepsinde veriyorum genellikle öğrenciyi zorlamayacak düzeyde.”

E4: “Tümü.”

E16: “Her çeşit ödev veriyorum. Çünkü sosyal bilgiler dersi pek çok bilim dalını içermektedir. Bu da hemen her konuda ödev verebilmek konusunda uygun ortam yaratmaktadır.”

Uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersinde hangi tür ödevlerin daha çok verildiğiyle ilgili öğretmen görüşleri incelendiğinde; yedi öğretmen geliştirme ödevleri, dört öğretmen hazırlık ödevleri, üç öğretmen ise konuya göre ödev verdiğini belirtmiştir. Bunlardan E12, E11, E18, E14, E13 ve E10 kodlu öğretmenler olmak üzere altı öğretmenin ise hem geliştirme hem de hazırlık ödevleri verdiği sonucu ortaya çıkmıştır.

4.24. Covid-19 Pandemisi Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerini Öğretmenlerin Öğrencilere Hangi Araç Ve Gereçleri Kullanarak Ulaştırdığı İle İlgili Öğretmen Görüşleri

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerini öğretmenlerin öğrencilere hangi araç ve gereçleri kullanarak ulaştırdığı ile ilgili öğretmen görüşlerini tespit etmek amacıyla sorulan “Uzaktan eğitimde sosyal bilgiler dersinde verdiğiniz ev ödevlerini öğrencilere hangi araç ve gereçleri (Whatsapp, Eba, Zoom, Google Classroom vb.) kullanarak ulaştırıyorsunuz? Açıklar mısınız?” sorusuna

araştırmaya katılan öğretmenler; Whatsapp (f=16), Zoom (f=13), Eba (f=10), Bip (f=1), Google (f=1) ve Google Classroom (f=1) şeklinde görüş belirtmiştir.

Görüşlerin dağılımı Tablo 4.24'te gösterilmiştir.

Tablo 4. 24. Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerini Öğretmenlerin Öğrencilere Hangi Araç ve Gereçleri Kullanarak Ulaştırdığı İle İlgili Öğretmen Görüşleri

	f	%	Katılımcılar
Whatsapp	16	38,10	E ₁ ,E ₂ ,E ₃ ,E ₄ ,E ₅ ,E ₆ ,E ₈ ,E ₁₀ ,E ₁₁ ,E ₁₂ ,E ₁₄ , E ₁₅ ,E ₁₆ ,E ₁₇ ,E ₁₈ ,E ₁₉
Zoom	13	30,95	E ₁ ,E ₂ ,E ₃ ,E ₆ ,E ₇ ,E ₈ ,E ₉ ,E ₁₀ ,E ₁₂ ,E ₁₃ ,E ₁₇ ,E ₁₈ , E ₁₉
Eba	10	23,81	E ₁ ,E ₄ ,E ₆ , E ₈ ,E ₉ , E ₁₀ ,E ₁₂ E ₁₆ ,E ₁₉ ,E ₂₀
Bip	1	2,38	E ₁₂
Google	1	2,38	E ₁₈
Google Classroom	1	2,38	E ₁₉
Toplam	42	100,00	

Tablo 4.24. incelendiğinde uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerini öğretmenlerin öğrencilere hangi araç ve gereçleri kullanarak ulaştırdığı ile ilgili öğretmen görüşleri incelendiğinde, en çok Whatsapp şeklinde görüş bildirdikleri görülmektedir. Öğretmenlerin Whatsapp ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

E2: “Whatsapp'dan ulaşıyorum bazen Zoom'da ders işlerken ödev veriyorum.”

E3: “Genel olarak Whatsapp üzerinden ulaştırıyorum. Zoom üzerinden de eğer ödev vereceksem sözlü olarak veriyorum.”

E4: “WhatsApp Eba.”

E6: “Whatsapp, Eba ve Zoom aktif kullandığımız platformlardı.”

E10: “Whatsapp, Eba, Zoom.”

E12: “Genelde Whatsapp, Bip, Eba ve Zoom programları aracılığı ile ödev veriyorum.”

E14: “Whatsapp üzerinden ödevlerimi verdim ulaşması daha kolay ve her öğrencide ve velide bu uygulama olduğu için.”

E15: “Genellikle Whatsapp'ı kullanıyorum. Çünkü Whatsapp'tan öğrencilere ulaşmak daha kolay oluyor.”

E16: “Eba ve WhatsApp ağırlıklı olarak. Kullanımı kolay herkesin anlayabileceği bir sosyal yazılım olduğu için.”

E17: “Whatsapp’tan PDF ve Zoom’dan deneme sınavı.”

E18: “Google, Zoom, Whatsapp.”

E19: “Whatsapp, Eba, Zoom ve Google Classroom araçlarını kullanmaktayım. Whatsapp hızlı ve etkili bir iletişim için, EBA kurumun imkânlarından faydalanmak için, Zoom uzaktan eğitimi sağlıklı şekilde gerçekleştirebilmek için ve Google Classroom ise öğrencilerin gelişimini hızlı ve sağlıklı şekilde takip edebilmek için.”

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerini öğretmenlerin öğrencilere hangi araç ve gereçleri kullanarak ulaştırdığı ile ilgili öğretmen görüşleri incelendiğinde, 13 öğretmenin Zoom şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğretmenlerin Zoom ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

E1: “Zoom, Whatsapp, Eba.”

E2: “Whatsapp’tan ulaşıyorum bazen Zoom’da ders işlerken ödev veriyorum.”

E3: “Genel olarak WhatsApp üzerinden ulaştırıyorum. Zoom üzerinden de eğer ödev vereceksem sözlü olarak veriyorum.”

E6: “Whatsapp, Eba ve Zoom aktif kullandığımız platformlardı.”

E7: “Zoom.”

E8: “Whatsapp, Eba, Zoom.”

E9: “Eba ve Zoom üzerinden.”

E12: “Genelde Whatsapp, Bip, Eba ve Zoom programlarını aracılığı ile ödev veriyor.”

E13: “Zoom üzerinden daha faydalı olduğundan.”

E19: “Whatsapp, Eba, Zoom ve Google Classroom araçlarını kullanmaktayım. Whatsapp hızlı ve etkili bir iletişim için, Eba kurumun imkânlarından faydalanmak için, Zoom uzaktan eğitimi sağlıklı şekilde gerçekleştirebilmek için ve Google Classroom ise öğrencilerin gelişimini hızlı ve sağlıklı şekilde takip edebilmek için.”

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerini öğretmenlerin öğrencilere hangi araç ve gereçleri kullanarak ulaştırdığı ile ilgili öğretmen görüşleri incelendiğinde, 10 öğretmenin Eba şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğretmenlerin Eba ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

E1: “Zoom, Whatsapp, Eba.”

E4: “Whatsapp, Eba .”

E6: “Whatsapp, Eba ve Zoom aktif kullandığımız platformlardı.”

E8: *Whatsapp, Eba, Zoom.*”

E9: *“Eba ve Zoom üzerinden.”*

E10: *Whatsapp, Eba, Zoom.*”

E16: *“Eba ve Whatsapp ağırlıklı olarak. Kullanımı kolay herkesin anlayabileceği bir sosyal yazılım olduğu için.”*

E19: *“Whatsapp, Eba, Zoom ve Google Classroom araçlarını kullanmaktayım. Whatsapp hızlı ve etkili bir iletişim için, EBA kurumun imkânlarından faydalanmak için, Zoom uzaktan eğitimi sağlıklı şekilde gerçekleştirebilmek için ve Google Classroom ise öğrencilerin gelişimini hızlı ve sağlıklı şekilde takip edebilmek için.”*

E20: *“Eba.”*

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerini öğretmenlerin öğrencilere hangi araç ve gereçleri kullanarak ulaştırdığı ile ilgili öğretmen görüşleri incelendiğinde, bir öğretmenin Bip şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğretmenin Bip ile ilgili görüşüne dair alıntılar şu şekildedir:

E12: *“Genelde Whatsapp. Bip, Eba ve Zoom programları aracılığı ile de ödev veriyorum.”*

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerini öğretmenlerin öğrencilere hangi araç ve gereçleri kullanarak ulaştırdığı ile ilgili öğretmen görüşleri incelendiğinde, bir öğretmenin Google şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğretmenin Google ile ilgili görüşüne dair alıntılar şu şekildedir:

E18: *“Google, Zoom, Whatsapp.”*

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerini öğretmenlerin öğrencilere hangi araç ve gereçleri kullanarak ulaştırdığı ile ilgili öğretmen görüşleri incelendiğinde, bir öğretmenin Google Classroom şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğretmenin Google Classroom ile ilgili görüşüne dair alıntılar şu şekildedir:

E19: *“Whatsapp, Eba, Zoom ve Google Classroom araçlarını kullanmaktayım. Whatsapp hızlı ve etkili bir iletişim için, Eba kurumun imkânlarından faydalanmak için, Zoom uzaktan eğitimi sağlıklı şekilde gerçekleştirebilmek için ve Google Classroom ise öğrencilerin gelişimini hızlı ve sağlıklı şekilde takip edebilmek için.”*

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerini öğretmenlerin öğrencilere hangi araç ve gereçleri kullanarak ulaştırdığı ile ilgili öğretmen görüşleri incelendiğinde; 20 öğretmenden sadece dört öğretmenin (E5,E11,E14,E15) Whatsapp kullandığı, geri kalan 13 öğretmenin ise Whatsapp, Eba, Bip, Zoom,

Google ve Google Classroom kullandığı E7 ve E13 kodlu öğretmenlerin Zoom ve E20 kodlu öğretmenin ise sadece Eba kullandığı sonucu ortaya çıkmıştır.

4.25. Covid-19 Pandemisi Uzaktan Eğitim Sürecinde Sosyal Bilgiler Dersinde Verilen Ev Ödevlerinin Takibini Öğretmenlerin Hangi Araç Ve Gereçleri Kullanarak Yaptığı İle İlgili Öğretmen Görüşleri

Uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersinde verilen ev ödevlerinin takibini öğretmenlerin hangi araç ve gereçleri kullanarak yaptığı ile ilgili öğretmen görüşlerini tespit etmek amacıyla sorulan “*Uzaktan eğitimde sosyal bilgiler dersinde verdiğiniz ev ödevlerinin takibini hangi araç ve gereçleri (Whatsapp, Eba, Zoom, Google Classroom vb.) kullanarak ulaştırıyorsunuz? Açıklar mısınız?*” sorusuna araştırmaya katılan öğretmenler; Whatsapp (f=16), Eba (f=9), Zoom (f=7), Mail (f=1) ve Google Classroom (f=1) şeklinde görüş belirtmiştir.

Görüşlerin dağılımı Tablo 4.25’te gösterilmiştir.

Tablo 4. 25. Uzaktan Eğitim Sürecinde Sosyal Bilgiler Dersinde Verilen Ev Ödevlerinin Takibini Öğretmenlerin Hangi Araç ve Gereçleri Kullanarak Yaptığı İle İlgili Öğretmen Görüşleri

	f	%	Katılımcılar
Whatsapp	16	47,06	E ₁ ,E ₂ ,E ₃ ,E ₄ ,E ₅ ,E ₈ ,E ₁₀ ,E ₁₁ ,E ₁₂ ,E ₁₃ ,E ₁₄ , E ₁₅ ,E ₁₆ ,E ₁₇ ,E ₁₈ ,E ₁₉
Eba	9	26,47	E ₁ ,E ₄ ,E ₆ ,E ₈ ,E ₉ ,E ₁₀ , E ₁₁ ,E ₁₆ ,E ₂₀
Zoom	7	20,59	E ₁ ,E ₆ ,E ₇ ,E ₉ ,E ₁₀ ,E ₁₇ ,E ₁₈
Mail	1	2,94	E ₁₂
Google Classroom	1	2,94	E ₁₉
Toplam	34	100,00	

Tablo 4.25. incelendiğinde uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersinde verilen ev ödevlerinin takibini öğretmenlerin hangi araç ve gereçleri kullanarak yaptığı ile ilgili öğretmen görüşleri incelendiğinde en çok Whatsapp şeklinde görüş bildirdikleri görülmektedir. Öğretmenlerin Whatsapp ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

- E1: *“Zoom, Whatsapp, Eba.”*
- E2: *“Whatsaapp’tan takip ediyorum yaptıkları ödevlerin fotoğraflarını istiyorum.”*
- E3: *“Whatsapp üzerinden yaptım yapamadım diye yazmalarını isteyerek kontrol etmeye çalışıyorum. Birde zaman zaman yaptıkları ödevlerin görüntülerini çekip atmalarını istiyorum.”*
- E4: *“Whatsapp, Eba.”*
- E5: *“Whatsapp.”*
- E8: *“Whatsapp, Eba.”*
- E10: *“Whatsapp, Eba ve Zoom.”*
- E11: *“Whatsapp.”*
- E12: *“Ödev takiplerini Whatsapp, Eba ve Mail aracılığı ile de takibini yapıyorum.”*
- E13: *“Whatsapp buradan dönüt daha kolay oluyor.”*
- E14: *“Takibi yine Whatsapp’la yaptım hem benim incelemem hem de öğrencinin atması kolay olsun diye.”*
- E15: *“Whatsapp’ı kullanıyorum çünkü öğrencilerimin ödevi yapıp yapmadığını velilerimden de teyit etmiş oluyorum.”*
- E16: *“Eba ve Whatsapp ağırlıklı olarak. Kullanımı kolay herkesin anlayabileceği bir sosyal yazılım olduğu için ayrıca takibi de kolay oluyor.”*
- E17: *“Whatsapp ve Zoom.”*
- E18: *“Zoom, Whatsapp .”*
- E19: *“Genellikle Google Classroom üzerinden bunu yapmaya çalışırım, kimi zaman ise Whatsapp kullanırım.”*

Uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersinde verilen ev ödevlerinin takibini öğretmenlerin hangi araç ve gereçleri kullanarak yaptığı ile ilgili öğretmen görüşleri incelendiğinde, dokuz öğretmenin Eba şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğretmenlerin Eba ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

- E1: *“Zoom, Whatsapp, Eba.”*
- E4: *“Whatsapp, Eba .”*
- E6: *“Özellikle takibini yapmak için bir platform kullanmadım fakat araştırmalar üzerine konuşurken Eba ve Zoom üzerinden devam ettik.”*
- E8: *“Whatsapp, Eba.”*
- E9: *“Eba ve Zoom.”*
- E10: *“Whatsapp, Eba ve Zoom.”*

E12: “Ödev takiplerini Whatsapp, Eba ve Mail aracılığı ile de takibini yapıyorum.”

E16: “Eba ve Whatsapp ağırlıklı olarak. Kullanımı kolay herkesin anlayabileceği bir sosyal yazılım olduğu için ayrıca takibi de kolay oluyor.”

E20: “Eba .”

Uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersinde verilen ev ödevlerinin takibini öğretmenlerin hangi araç ve gereçleri kullanarak yaptığı ile ilgili öğretmen görüşleri incelendiğinde, yedi öğretmenin Zoom şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğretmenlerin Zoom ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

E1: “Zoom, Whatsapp, Eba.”

E6: “Özellikle takibini yapmak için bir platform kullanmadım fakat araştırmalar üzerine konuşurken Eba ve Zoom üzerinden devam ettik.”

E7: “Zoom.”

E9: “Eba ve Zoom .”

E10: “Whatsapp, Eba ve Zoom.”

E17: “Whatsapp ve Zoom.”

E18: “Zoom, Whatsapp .”

Uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersinde verilen ev ödevlerinin takibini öğretmenlerin hangi araç ve gereçleri kullanarak yaptığı ile ilgili öğretmen görüşleri incelendiğinde, bir öğretmenin Mail şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğretmenin Mail ile ilgili görüşüne dair alıntılar şu şekildedir:

E12: “Ödev takiplerini Whatsapp, Eba ve Mail aracılığı ile de takibini yapıyorum.”

Uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersinde verilen ev ödevlerinin takibini öğretmenlerin hangi araç ve gereçleri kullanarak yaptığı ile ilgili öğretmen görüşleri incelendiğinde, bir öğretmenin Google Classroom şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğretmenin Google Classroom ile ilgili görüşüne dair alıntılar şu şekildedir:

E19: “Genellikle Google Classroom üzerinden bunu yapmaya çalışırım, kimi zaman ise Whatsapp kullanırım.”

Uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersinde verilen ev ödevlerinin takibini öğretmenlerin hangi araç ve gereçleri kullanarak yaptığı ile ilgili öğretmen görüşleri incelendiğinde; yedi öğretmenin sadece Whatsapp üzerinden ödevleri takip ettiği (E15,E2,E3,E5,E11,E13,E14), birer öğretmenin Eba (E20) ve Zoom (E7), diğer

öğretmenlerin ise Whatsapp, Eba, Mail, Zoom ve Google Classroom üzerinden ödev takibi yaptıkları tespit edilmiştir.

4.26. Covid-19 Pandemisi Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerinin Ölçme Değerlendirmesini Öğretmenlerin Nasıl Yaptığı İle İlgili Öğretmen Görüşleri

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinin ölçme değerlendirilmesini öğretmenlerin nasıl yaptığı ile ilgili öğretmen görüşlerini tespit etmek amacıyla sorulan “*Uzaktan eğitimde sosyal bilgiler dersinde verdiğiniz ev ödevlerinin ölçme değerlendirilmesini nasıl yapıyorsunuz? Açıklar mısınız?*” sorusuna araştırmaya katılan öğretmenler; interaktif kanallar (f=8), geleneksel ölçme yöntemleri (f=7), alternatif ölçme yöntemleri (f=6), ölçme ve değerlendirmenin yapılmaması (f=1) şeklinde görüş belirtmiştir.

Görüşlerin dağılımı Tablo 4.26’da gösterilmiştir.

Tablo 4. 26. Uzaktan Eğitim Sürecinde Verilen Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerinin Ölçme Değerlendirmesini Öğretmenlerin Nasıl Yaptığı İle İlgili Öğretmen Görüşleri

	f	%	Katılımcılar
İnteraktif kanallar	8	36,36	E ₃ ,E ₄ ,E ₁₀ ,E ₁₁ ,E ₁₄ ,E ₁₅ ,E ₁₈ ,E ₂₀
Geleneksel ölçme yöntemleri	7	31,82	E ₁ ,E ₅ ,E ₇ , E ₉ ,E ₁₂ ,E ₁₆ ,E ₁₇
Alternatif ölçme yöntemleri	6	27,27	E ₂ ,E ₅ ,E ₈ , E ₁₂ ,E ₁₃ , E ₁₉
Ölçme ve değerlendirmenin yapılmaması	1	4,55	E ₆
Toplam	22	100,00	

Tablo 4.26. incelendiğinde uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinin ölçme değerlendirilmesini öğretmenlerin nasıl yaptığı ile ilgili öğretmen görüşleri incelendiğinde, en çok interaktif kanallar şeklinde görüş bildirdikleri görülmektedir. Öğretmenlerin interaktif kanallar ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

E3: “*Dersime sürekli katılım sağlayan öğrencilerime Whatsapp ve Zoom üzerinden görüntülü ders esnasında, yaptıkları ödev paylaşımlarının*

görsellerini paylaşmasını istiyorum ve bu şekilde ölçme değerlendirme yapıyorum.”

E10: *“Bu konu en çok zorlandığım konuydu. Etkinlik kâğıtlarını Zoom’dan yapmaya çalışmak telefona Whatsapp’tan atmak gibi yollar denedim.”*

E11: *“Çocuklar Whatsapp’tan görüntü attı.”*

E14: *“Ölçme ve değerlendirme elimizden geldiğince yapmaya çalıştım yine bunu Whatsapp üzerinden dönütü aldım ve oradan gelen belgeler üzerinden belli bir değerlendirme yaptım.”*

E15: *“Öğrencilerin yapmış oldukları ödevleri Whatsapp’tan dönüt olarak yapıyordum.”*

E18: *“Görsellerini ve video kayıtlarını bazen de Zoom üzerinden görerek.”*

E20: *“Google form aracılığı ile.”*

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinin ölçme değerlendirmesini öğretmenlerin nasıl yaptığı ile ilgili öğretmen görüşleri incelendiğinde, yedi öğretmenin geleneksel ölçme yöntemleri şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğretmenlerin geleneksel ölçme yöntemleri ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

E1: *“Öğrencinin dönüş sağladığı kadarıyla.”*

E7: *“Ödevle ilgili açıklama yaptırıyorum.”*

E9: *“Testleri kontrol ederek doğru yanlışlarını hesaplayarak netlerini karşılaştırarak.”*

E12: *“Verdiğim ödevlerle ilgili derecelendirme ölçekleri hazırlıyorum ya da cevap anahtarı hazırlıyorum. Kontrolleri bu şekilde yapıyorum.”*

E16: *“Katılım bazında öğrencilerin en çok hangi sorularda zorlandıklarını tespit ediyorum sonra bu sorular üzerinde bir kaç tekrar yapıyorum. Sonrasında verdiğim ödevlerde öğrencilerin bu sorunu aşım aşamadıklarını takip ediyorum.”*

E17: *“Yapılan yanlış ve doğruları değerlendirerek eksiklikleri belirledim.”*

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinin ölçme değerlendirmesini öğretmenlerin nasıl yaptığı ile ilgili öğretmen görüşleri incelendiğinde, altı öğretmenin alternatif ölçme yöntemleri şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğretmenlerin alternatif ölçme yöntemleri ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

E2: *“Ödevlere dışardan bakıldığında ne kadar emek verildiğini anlıyorum. Kontrol rubrik kullanıyorum bazen.”*

E5: “Sözlü ve görsel .”

E8: “Takip çizelgesi .”

E13: “Görsel açıdan değerlendirerek.”

E19: “Çocukların verilen ödevi kazanıma ne kadar yaklaştığını göz önüne alarak değerlendirme yaparım.”

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinin ölçme değerlendirmesini öğretmenlerin nasıl yaptığı ile ilgili öğretmen görüşleri incelendiğinde, bir öğretmenin ölçme ve değerlendirme yapmadığı şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğretmenin ölçme ve değerlendirme yapmadığı ile ilgili görüşüne dair alıntılar şu şekildedir:

E6: “Ödevler için bir ölçme ve değerlendirme uygulamasında bulunmadım. Ödev doğal olarak, yapana beceriler sağlayan bir gelişim aracıdır.”

Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinin ölçme değerlendirmesini öğretmenlerin nasıl yaptığı ile ilgili öğretmen görüşleri incelendiğinde; sekiz öğretmenin interaktif kanallar yani Google Form, Zoom, Whatsapp vb. üzerinden, yedi öğretmenin geleneksel ölçme yöntemleri yani cevap anahtarını hazırlama, doğru ve yanlış değerlendirme, testleri kontrol etme vb. şeklinde, altı öğretmenin ise alternatif ölçme yöntemleri yani takip çizelgesi, görsel açıdan, kontrol rubrik, sözlü ve görsel vb. şeklinde, bir öğretmenin ise ölçme ve değerlendirme uygulamasında bulunmadığı tespit edilmiştir.

4.27. Covid-19 Pandemisi Uzaktan Eğitim Sürecinde Sosyal Bilgiler Dersinde Verilen Ev Ödevlerinin Ölçme Değerlendirme Sonuçlarını Öğretmenler Öğrencilere Nasıl Bildiriyor İle İlgili Öğretmen Görüşleri

Uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersinde verilen ev ödevlerinin ölçme değerlendirme sonuçlarını öğretmenler öğrencilere nasıl bildiriyor ile ilgili öğretmen görüşlerini tespit etmek amacıyla sorulan “Uzaktan eğitimde sosyal bilgiler dersinde verdiğiniz ev ödevlerinin ölçme değerlendirme sonuçlarını öğrenciye nasıl (Whatsapp, Eba, Zoom, Google Classroom vb.) bildiriyorsunuz? Açıklar mısınız?” sorusuna araştırmaya katılan öğretmenler; Whatsapp (f=13), Zoom (f=7), Eba (f=7), Google Classroom (1), ders esnasında (f=1), Bip (f=1), E-okul (f=1) şeklinde görüş belirtmiştir.

Görüşlerin dağılımını Tablo 4.27’de gösterilmiştir.

Tablo 4. 27. Uzaktan Eğitim Sürecinde Sosyal Bilgiler Dersinde Verilen Ev Ödevlerinin Ölçme Değerlendirme Sonuçlarını Öğretmenler Öğrencilere Nasıl Bildiriyor İle İlgili Öğretmen Görüşleri

	f	%	Katılımcılar
Whatsapp	13	41,94	E ₁ ,E ₂ ,E ₄ ,E ₅ ,E ₁₀ ,E ₁₁ ,E ₁₂ ,E ₁₃ ,E ₁₄ ,E ₁₅ ,E ₁₆ ,E ₁₇ ,E ₁₈
Zoom	7	22,58	E ₃ ,E ₆ ,E ₇ ,E ₈ ,E ₉ ,E ₁₀ ,E ₁₈
Eba	7	22,58	E ₁ ,E ₄ ,E ₆ ,E ₉ ,E ₁₂ ,E ₁₆ ,E ₂₀
Google Classroom	1	3,23	E ₁₉
Ders esnasında	1	3,23	E ₂
Bip	1	3,23	E ₁₂
E-okul	1	3,23	E ₃
Toplam	31	100,00	

Tablo 4.27. incelendiğinde uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersinde verilen ev ödevlerinin ölçme değerlendirme sonuçlarını öğretmenler öğrencilere nasıl bildiriyor ile ilgili öğretmen görüşleri incelendiğinde, en çok Whatsapp şeklinde görüş bildirdikleri görülmektedir. Öğretmenlerin Whatsapp ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

E1: “*Whatsapp, Eba.*”

E2: “*Whatsapp’tan veya derste bildiriyorum.*”

E4: “*Whatsapp, Eba.*”

E5: “*Whatsapp.*”

E10: “*Ders esnasında Zoom’dan, Whatsapp’tan atanlara ise Whatsapp’tan sesli mesaj, kısa mesaj şeklinde.*”

E11: “*Whatsapp.*”

E12: “*Ev ödevlerinin ölçme değerlendirme sonuçlarını genelde Whatsapp, Eba, Bip aracılığı ile bildiriyorum.*”

E13: “*Whatsapp daha kolay olduğundan.*”

E14: “*Değerlendirme sonuçlarını yine Whatsapp üzerinden yaptım toplumsal olarak daha etkin kullandığımız ve bildiğimiz bir araç olduğu için.*”

E15: “*Whatsapp’tan bilgilendiriyorum. Çünkü diğer Eba ve Zoom gibi araç ve gereçleri kullanmıyorum.*”

E16: “*Eba ve Whatsapp üzerinden soruların ve ödevlerin anlatımlı videolarını paylaşarak bildiririm.*”

E17: “*Whatsapp.*”

E18: “*Bireysel telefon, Zoom ya da Whatsapp.*”

Uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersinde verilen ev ödevlerinin ölçme değerlendirme sonuçlarını öğretmenler öğrencilere nasıl bildiriyor ile ilgili öğretmen görüşleri incelendiğinde, yedi öğretmenin Zoom şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğretmenlerin Zoom ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

E3: *“E okul üzerinden kanaat notu ile ve yine Zoom üzerinden sesli olarak öğrenciye aktarıyorum.”*

E6: *“Bildirmedim, fakat geri bildirimler için Eba ve Zoom yeterli oldu.”*

E7: *“Zoom.”*

E9: *“Zoom ve Eba.”*

E10: *“Ders esnasında Zoom’dan, Whatsapp’tan atanlara ise Whatsapp’tan sesli mesaj kısa mesaj şeklinde.”*

E18: *“Bireysel telefon, Zoom ya da Whatsapp.”*

Uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersinde verilen ev ödevlerinin ölçme değerlendirme sonuçlarını öğretmenler öğrencilere nasıl bildiriyor ile ilgili öğretmen görüşleri incelendiğinde, yedi öğretmenin Eba şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğretmenlerin Eba ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

E4: *“Whatsapp, Eba.”*

E6: *“Bildirmedim, fakat geri bildirimler için Eba ve Zoom yeterli oldu.”*

E9: *“Zoom ve Eba.”*

E12: *“Ev ödevlerinin ölçme değerlendirme sonuçlarını genelde Whatsapp, Eba, Bip aracılığı ile bildiriyorum.”*

E16: *“Eba ve Whatsapp üzerinden soruların ve ödevlerin anlatımlı videolarını paylaşarak bildiririm.”*

E20: *“Eba.”*

Uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersinde verilen ev ödevlerinin ölçme değerlendirme sonuçlarını öğretmenler öğrencilere nasıl bildiriyor ile ilgili öğretmen görüşleri incelendiğinde, bir öğretmenin Google Classroom şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğretmenin Google Classroom ile ilgili görüşüne dair alıntılar şu şekildedir:

E19: *“Google Classroom üzerinden geri dönüşler yapmaya çalışırım.”*

Uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersinde verilen ev ödevlerinin ölçme değerlendirme sonuçlarını öğretmenler öğrencilere nasıl bildiriyor ile ilgili öğretmen görüşleri incelendiğinde, bir öğretmenin ders esnasında şeklinde görüş bildirdiği

görülmektedir. Öğretmenin ders esnasında ile ilgili görüşüne dair alıntılar şu şekildedir:

E2: “ *Whatsapp'tan veya derste bildiriyorum.*”

Uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersinde verilen ev ödevlerinin ölçme değerlendirme sonuçlarını öğretmenler öğrencilere nasıl bildiriyor ile ilgili öğretmen görüşleri incelendiğinde, bir öğretmenin Bip şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğretmenin Bip ile ilgili görüşüne dair alıntılar şu şekildedir:

E12: “*Ev ödevlerinin ölçme değerlendirme sonuçlarını genelde Whatsapp, Eba, Bip aracılığı ile bildiriyorum.*”

Uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersinde verilen ev ödevlerinin ölçme değerlendirme sonuçlarını öğretmenler öğrencilere nasıl bildiriyor ile ilgili öğretmen görüşleri incelendiğinde, bir öğretmenin E-okul şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğretmenin E okul ile ilgili görüşüne dair alıntılar şu şekildedir:

E3: “*E okul üzerinden kanaat notu ile ve yine Zoom üzerinden sesli olarak öğrenciye aktarıyorum.*”

Uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersinde verilen ev ödevlerinin ölçme değerlendirme sonuçlarını öğretmenler öğrencilere nasıl bildiriyor ile ilgili öğretmen görüşleri incelendiğinde; altı öğretmenin (E17,E5,E11,E13,E14,E15) ödevleri öğrenciye bildirirken Whatsapp kullandığı, iki öğretmenin (E7,E8) Zoom kullandığı, bir öğretmenin (E20) Eba kullandığı, bir öğretmenin (E19) Google Classroom kullandığı, diğer öğretmenlerin ise Whatsapp, Zoom, Eba, Bip, Google Clasroom gibi birden fazla araçla öğrenciye geri dönüş yaptıkları tespit edilmiştir.

4.28. Covid-19 Pandemisi Uzaktan Eğitim Sürecinde Öğretmenlerin Sosyal Bilgiler Dersinde Verilen Ev Ödevlerine Yönelik Öğrenci Ve Velilere Tavsiyeleri

Öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersinde verilen ev ödevlerine yönelik öğrenci ve velilere tavsiyelerini tespit etmek amacıyla sorulan “*Öğretmen olarak uzaktan eğitimde sosyal bilgiler dersinde ev ödevlerine yönelik öğrenci ve velilere tavsiyeleriniz nelerdir? Açıklar mısınız?*” sorusuna araştırmaya katılan öğretmenler; veli desteği (f=11), öğrencinin aktif öğrenmesi (f=5), diğerleri (f=3) ve ek yöntemler (f=2) şeklinde görüş belirtmiştir.

Görüşlerin dağılımını Tablo 4.28’de gösterilmiştir.

Tablo 4. 28. Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim Sürecinde Sosyal Bilgiler Dersinde Verilen Ev Ödevlerine Yönelik Öğrenci ve Velilere Tavsiyeleri

	f	%	Katılımcılar
Veli desteği	11	52,38	E ₂ ,E ₃ ,E ₄ ,E ₈ ,E ₉ ,E ₁₀ ,E ₁₁ ,E ₁₂ , E ₁₃ ,E ₁₆ ,E ₁₇
Öğrencinin aktif öğrenmesi	5	23,81	E ₆ ,E ₇ ,E ₁₈ ,E ₁₉ ,E ₂₀
Diğerleri	3	14,29	E ₅ ,E ₁₄ ,E ₁₅
Ek yöntemler	2	9,52	E ₁ ,E ₆
Toplam	21	100,00	

Tablo 4.28. incelendiğinde öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersinde verilen ev ödevlerine yönelik öğrenci ve velilere tavsiyeleri incelendiğinde, en çok veli desteği şeklinde görüş bildirdikleri görülmektedir. Öğretmenlerin veli desteği ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

E2: “Öğrencilerin zamanı planlı kullanmalarını velilerin öğrenciye takip edildiğinin hissettirilmesi gerektiğini düşünüyorum.”

E3: “İşlenen ve işlenecek konuların tekrarı yapılarak konu sonu ve ünite sonu etkinliklerin veli tarafından takip edilerek yaptırılması büyük ölçüde yeterli olacaktır.”

E4: “Titizlikle takibinin yapılması gerekli.”

E8: “Takip etmelerini.”

E9: “Velilerin bu konuda öğretmenlere yardımcı olmalarını öğrencilerini takip etmelerini istiyorum.”

E10: “Telefonları bilgisayarları aracına uygun olarak kullanarak araştırma odaklı olmak gerektiğini düşünüyorum. Veliler çocuklarının kullanımlarını takip etmelilerdi.”

E11: “Ellerinden geldiği kadar düzenli bir şekilde dersi takip edip ödevlerini işlenen konulara göre yapmalarını tavsiye ediyorum.”

E12: “Bir öğretmen olarak velilere tavsiyem çocuklarının ödevleri yapıp yapmadıklarını takip etmek ve çocukları ödev yaparken onlara destek olmak. Öğrencilere tavsiyem sadece öğretmenlerinin verdikleri ödevlerle yetinmeyip kendilerinin de ek olarak araştırma ve öğrendiklerine yönelik ek çalışmalar yapmak.”

E13: “Haritalarla desteklenip birlikte çocuklarla bu konuları daha eğlenceli hale getirebilirler.”

E16: “Öğrencilerin katılımı uzaktan eğitim sürecinde sıkıntılı olabiliyor. Bu sebeple velilere tavsiyem internet bağlantısı olmayan evlere internet bağlatılmasıdır. Öğrencilere uzaktan eğitim sürecine katılabilmeleri için gerekli araç ve gereçleri cihazları sağlamaları. Öğrencilere tavsiyem de

uzaktan eğitim sürecinde ev ödevlerinde aile yardımının minimum seviyede tutmaları ödevlerini öncelikli olarak kendilerinin yapmaları tavsiyemdir.”

E17: “Ev ödevi öğrenilen konuyu pekiştirmede ve öğrenme eksikliği giderilmede önemlidir. Ödevlerin zamanında ve eksiksiz yapılması önemlidir. Veliler ödevden haberdar edilip takibi yapılmalıdır.”

Öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersinde verilen ev ödevlerine yönelik öğrenci ve velilere tavsiyeleri incelendiğinde, beş öğretmenin öğrencinin aktif öğrenmesi şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğretmenlerin öğrencinin aktif öğrenmesi ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

E6: “Çocukların konularla ilgili kitaplar okumalarını sağlamak, bir şekilde ilgisini çekerek dersle ilgilenmesini sağlamak önemli. Kitaplar, geziler, sohbetler vs. bunun için bir vesile olabilir. Çocukların hangi kanaldan beslenebildiğini öğretmen ile birlikte tespit edip ona uygun çalışma yapmak gerekir.”

E7: “Sosyal bilgiler de ödev vermeyeceğimi araştırma inceleme çalışmaları yaptıracağımı söylüyorum ardından konu ile ilgili açıklama bekliyorum öğrencilerin ifade ve yorum becerilerinin gelişmesi için çalışıyorum sosyal bilgiler dersinde bireysel amaçsız ödevleri faydalı bulmuyorum ekip çalışmalarını ve ortak öğrenmelerin daha kalıcı olduğunu düşünüyorum.”

E18: “ Olabildiğince yaşamla ilişkilendirip kendilerini de bu işin bir parçası olmasını tavsiye ederim bazı unsurları eğitim öğretim ortamından uzaklaştırmalı.”

E19: “Öğrencilere tavsiyem ertelemekten ziyade ödevlerin olabildiğince kısa sürede gerçekleştirilmesine odaklanmaları. Çünkü uzaktan eğitimde dikkat dağınıklığı hatsafada olmakta. Ailelerde bu konuda çocukların dikkatini dağıtacak ekstra.”

E20: “Öğrenci bilgiye kendisi ulaşmalı.”

Öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersinde verilen ev ödevlerine yönelik öğrenci ve velilere tavsiyeleri incelendiğinde, üç öğretmenin diğer yöntemler şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğretmenlerin diğer yöntemler ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

E5: “Öğrencilerin ödevini yapmasını.”

E14: “Bu süreç evet zor ancak unutulmamalı ki bu durum sadece Türkiye değil tüm dünyada böyle olduğu ve öğrenmek isteyen için her yerde bilgiye ulaşılabileceğidir. Öğrenmek sadece okulda değil elimizdeki bir telefonla da olabileceğidir.”

E15: “Genel olarak öğrencilerime ve velilerime uzaktan eğitimi tavsiye etmiyorum eğitim-öğretimde her zaman yüz yüze eğitim ve öğretimi öneriyorum.”

Öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersinde verilen ev ödevlerine yönelik öğrenci ve velilere tavsiyeleri incelendiğinde, iki öğretmenin ek yöntemler şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğretmenlerin ek yöntemler ile ilgili görüşlerine dair alıntılar şu şekildedir:

E1: *“Bol test kitabı ve okuma kitabı.”*

E6: *“Çocukların konularla ilgili kitaplar okumalarını sağlamak, bir şekilde ilgisini çekerek dersle ilgilenmesini sağlamak önemli. Kitaplar, geziler, sohbetler vs. bunun için bir vesile olabilir. Çocukların hangi kanaldan beslenebildiğini öğretmen ile birlikte tespit edip ona uygun çalışma yapmak gerekir.”*

Öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersinde verilen ev ödevlerine yönelik öğrenci ve velilere tavsiyeleri incelendiğinde; 11 öğretmenin öğrencilere yardım amaçlı veli desteğini, beş öğretmenin ev ödevlerinde öğrencilerin aktif öğrenmesi gerektiğini, üç öğretmenin diğer yöntemleri, iki öğretmenin ise ek yöntem çalışmalar yapmasını, bir öğretmen ise (E6) hem ek yöntemler hem de öğrencinin aktif öğrenmesi önerisinde bulunmuştur.

5. SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu araştırmada Covid-19 pandemisi uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersinde ev ödevlerine yönelik paydaş görüşleri tespit edilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda ulaşılan sonuçlar tartışılmış ve öneriler sunulmuştur.

Öğrencilerin Covid-19 pandemisi uzaktan eğitim sürecinde ev ödevlerine yönelik görüşleri ile ilgili görüşme formu sorularından hareketle; “Ev ödevi nedir?” sorusu sorulduğunda 20 öğrenciden 12’sinin ev ödevlerini öğrenmeyi takip etme ve pekiştirme olarak nitelendirdiği sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanı sıra altı öğrenci ev ödevini zorunlu olduğunu hissettiğim bir faaliyet olarak tanımlarken, iki öğrenci ev ödevini bazen eğlenceli bazen sıkıcı olarak tanımlamıştır. Buradaki tanımlardan anlaşılıyor ki ev ödevlerinin yarar sağladığı, öğrenci tarafından öğrenmeyi kolaylaştırmada bir pekiştirici olarak görülmektedir. Araştırmanın bulgularını destekler nitelikte; Yuladir ve Doğan’ın (2009) yaptıkları araştırmada “Ev ödevi sizin için ne anlam ifade ediyor?” sorusuna öğrencilerin cevapları ‘konuyu tekrarlama, sıkıcı bir aktivite, mutluluk veren bir aktivite, sorumluluk’ şeklinde olduğu görülmektedir. Ok ve Çalışkan’ın (2019) yaptıkları araştırmada öğrencilere “Ödev denince aklınıza neler geliyor? Resmini çiziniz?” sorusuna öğrencilerin çizdikleri resimler sırasıyla en fazla sıklığa sahip kodlara göre ‘çocuk, kitap, defter, masa ve sandalye figürleri’ şeklinde sonuçlara ulaşarak bu araştırmadan farklı sonuçlara ulaşmıştır.

Öğretmenlerin Covid-19 pandemisi uzaktan eğitim sürecinde ev ödevlerine yönelik görüşleri ile ilgili görüşme formu sorularından hareketle; “Ev ödevi nedir?” sorusu sorulduğunda 20 öğretmenden 16’sı ev ödevlerini pekiştirme olarak nitelendirdiği sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanı sıra iki öğretmen ev ödevini bilgiye ulaşılan bir araç olarak görürken, iki öğretmen ev ödevini eksikleri tamamlama olarak tanımlamıştır. Öğretmenler ev ödevlerini pekiştirici nitelikte olduğunu, ödevlerin her iki taraf için de faydalı olduğunu düşünmektedirler. Öğretmenler ödevi derse hazırlık olarak gördüklerini belirtmemişlerdir. Bu sonuç yapılan diğer çalışmalar ile benzerlik göstermektedir. Can ve Gelbal’ın (2022) ev ödevleriyle ilgili paydaş görüşlerine başvurduğu araştırmada öğretmenlerin ev ödevlerini; konuyu pekiştirme, tekrar etme ve soru çözümü şeklinde algıladıkları sonucuna ulaşmıştır. Kalyoncu’da (2020)

yapmış olduğu çalışmada ev ödevine ilişkin öğretmenlerin çoğu ev ödevini pekiştirme olarak algılamıştır. Yapılan çalışmalarda gösteriyor ki öğretmenlerin çoğu ev ödevlerini pekiştirme olarak görmüştür.

Velilerin Covid-19 pandemisi uzaktan eğitim sürecinde ev ödevlerine yönelik görüşleri ile ilgili görüşme formu sorularından hareketle; “Ev ödevi nedir?” sorusu sorulduğunda 20 veliden 13’ü ev ödevlerini konuları pekiştirme, altı veli yapılması gereken sorumluluk, bir veli ise yeterli ölçüde ödev verilmesi olarak tanımlamıştır. Buradan anlaşılıyor ki velilerde ev ödevinin verilmesini faydalı bulmuş olup, büyük çoğunluk pekiştirme olarak görmüştür. Öğretmenlerde olduğu gibi, veli tarafından da ev ödevleri derse hazırlık olarak görülmemiştir. Eğitimin parçası olan bu üç paydaşın cevapları karşılaştırıldığında ev ödevini pekiştirme olarak görmeleri ortak tanımlamada yer bulmuştur. Veli görüşlerine bakıldığında alan yazında da ödev verme amacıyla çoğunluk pekiştirme olarak değerlendirmiştir. Örneğin; Can ve Gelbal’ın (2022) araştırmasında da veliler ev ödevlerini konunun pekişmesi, tekrar edilmesi ve soru çözümü şeklinde gördüğü sonucuna ulaşmıştır. Ok ve Çalışkan’ın (2019) velilerle yaptığı çalışmada da benzer sonuçlara ulaşmıştır; veliler ev ödevlerini sırasıyla “tekrar, görev, sorumluluk, derse hazırlık, stres ve sıkıntı kaynağı, disiplin” olarak tanımlamaktadır.

Öğrencilerin Covid-19 pandemisi uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersi ev ödevlerine yönelik görüşleri ile ilgili görüşme formu sorularından hareketle; ev ödevlerine yönelik öğrenci görüşlerini olumlu, olumsuz ve yok şeklinde alt kodlara ayırdığımızda dokuz öğrenci ev ödevine yönelik olumlu görüş bildirirken, sekiz öğrenci olumsuz olarak görüş bildirmiş olup, üç öğrenci görüş bildirmemiştir. Demirbaş’a (2011) göre ödevlerin öğrencilerin boş vakitlerinde öğrenmelerine destek vermesi, okula karşı olumlu tutum geliştirmelerini sağlaması beklenirken ayrıca ödevler aracılığıyla öğrencilerden çalışma alışkanlıkları ve becerilerini geliştirmesi beklenir. Özer ve Öcal’ın (2012) ilköğretimde yaptıkları bir çalışmada da öğrencilerin ev ödevlerine yönelik tutumlarının olumlu yönde olduğu sonucuna varılmıştır. Alanyazın incelendiğinde ve bu çalışma neticesinde öğrencilerin ev ödevinin gerekliliğine ve faydalılığına inandıklarını gösteren olumlu düşünceleri benimsediği tespit edilmiştir.

Öğretmenlerin Covid-19 pandemisi uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersi ev ödevlerine yönelik görüşleri ile ilgili görüşme formu sorularından hareketle; 10 öğretmen ev ödevini amacına ulaşmayan ödevler, beş öğretmen öğrencileri geliştiren ödevler, dört öğretmen pekiştirme amaçlı, bir öğretmen ise yüz yüze eğitimle aynı diye görüş bildirmiştir. Burada ki sonuçlardan hareketle 10 öğretmenin verilen ev ödevlerinin amacına ulaşmadığını ve amacı dışına çıktığını belirterek, ev ödevlerinin verilme maksadının tekrar gözden geçirilmesi gerektiği sonucunu ortaya çıkarmıştır. Kemertaş'a (2003) göre öğrencileri başarılı ödevler yapmaya ve çalışmaya teşvik etmek için öğrencilerin düşünceleri ve ortaya koyduğu ürünler sözlü takdir ile değerlendirilmelidir. Büyüktokatlı'ya (2009) göre ilköğretimde ev ödevi uygulamalarına ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi konulu araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğu ortaya konulan konuyu pekiştirmek, tekrar etmek amaçlı olarak ödev verdiklerini belirtmişlerdir. Araştırmanın bulgularından ve ilgili araştırmalardan hareketle öğretmenlerin görüşlerinde farklılıklar ortaya çıkmıştır.

Velilerin Covid-19 pandemisi uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersi ev ödevlerine yönelik görüşleri ile ilgili görüşme formu sorularından hareketle; sekiz velinin ev ödevlerini verimli bulduğu, dört velinin verimli bulmadığı, dört velinin yeterli görmediği, iki velinin eğlenceli bulduğu, bir velinin araştırma ödevinin hoşuna gittiği, bir velinin ise ev ödevleri ile ilgili görüş bildirmediği sonucuna ulaşılmıştır. Uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersi ev ödevlerine yönelik paydaş görüşleri incelendiğinde veli ve öğrencinin ev ödevleri ile ilgili görüşleri daha çok olumlu iken, ödevi veren taraf yani öğretmenin ev ödevleri ile ilgili görüşleri amacına ulaşmayan ödevler olarak gördüğü sonucu ortaya çıkmıştır.

Öğrencilerin Covid-19 pandemisi uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersi ev ödevlerine ayırdıkları süre ile ilgili görüşme formu sorularından hareketle; 10 öğrencinin 1 saat ve altı, üç öğrencinin ödev kadar, üç öğrencinin 1 saat ve üzeri vakit ayırdığı, bir öğrencinin kısıtlı vakit, üç öğrencinin ise ödevlerine vakit ayırmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Buradan çıkan sonuca göre çoğu öğrencinin ev ödevlerine en fazla 1 saat kadar vakit ayırdığı sonucu ortaya çıkmış olup, istekleri doğrultusunda ev ödevlerine vakit ayırmadıkları da ortaya çıkmıştır. Veli görüşleri ile ilgili görüşme formu sorularından hareketle ise; yedi veli ne kadar olursa, altı veli 1 saat, beş veli 30 dakika, iki veli ise 1-2 saat kadar öğrencilerinin vakit ayırdıklarını söylemiş olup, yine öğrencilerin kendi istekleri doğrultusunda ev ödevlerine vakit

ayırmadıkları sonucu ortaya çıkmıştır. Demirbaş'ın (2011) ev ödevi konulu çalışmasının bulgularına bakıldığında; “öğrencilerin günlük ödevleri yapmak için harcadıkları süre 30-59 dakika, hafta sonu ödevlerini yapmak için harcadıkları süre ise 60-89 dakikadır.” Araştırma bulgusundan hareketle; uzaktan eğitim süreci ile normal eğitim süreci karşılaştırıldığında hemen hemen aynı sonuçların ortaya çıktığı görülmüştür.

Covid-19 pandemisi uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerine dair sosyal bilgiler öğretmenine yönelik öğrenci önerileriyle ilgili görüşme formu sorularından hareketle; 15 öğrencinin sosyal bilgiler öğretmenine önerisinin olmadığını, iki öğrencinin etkinlik tarzı, iki öğrencinin eğlenceli tarzda, bir öğrencinin ise hayvanları içeren tarzda ödev vermeleri gerektiği konusunda öneride bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Veli önerileri ile ilgili sorulardan hareketle; yedi velinin sosyal bilgiler öğretmenine önerisinin olmadığını, dört velinin öğretmen ödev verirken eğlenceli hale getirerek ödev vermesi gerektiğinin, üç velinin öğretmenlerin öğrenci ile daha fazla ilgilenmesi gerektiğinin, üç velinin ödev verilmeli, bir velinin görsel anlatım, bir velinin paylaşım yapılmalı, bir velinin ise örnek olay yöntemi tercih edilerek ev ödevi verilmesi yönünde öneride bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kapıkıran ve Kıran'a (1999) göre öğrencilere ev ödevi verilmemesi biçimindeki kökten yaklaşımdan çok, verilecek ev ödevlerinin öğrencinin yaş ve sınıf düzeyleri göz önünde bulundurularak verilmelidir. Velilerin bazıları öğretmenden öğrencinin ilgi ve ihtiyaçlarını dikkate alan eğlenceli ödevler vermesini beklemektedir. Velilerin bazılarıysa öğretmenden ödevin miktarının fazla olmamasını ve ödev yapıldığında çocukların ödüllendirilmesini beklemektedir. Aksu'ya (2018) göre öğretmenler ödevleri öğrencilerin farklılıklarına, ilgilerine ve günlük yaşantılarına uygun, yaşam boyu öğrenme ve düşünme becerilerini geliştirecek nitelikte, tekdüze olmayan farklı türlerde ve uygun miktarda vermelidir. Başaran ve Vural'ın (2022) yaptıkları araştırmada “velilere ödevlerin nasıl olması gerektiği” sorusuna veliler öğretmenin öğrenci tarafından sevilmesi, ödevlerin eğlenceli, oyunlaştırarak, günlük yaşamdan, çocukların ilgi ve ihtiyacına uygun olması yönünde sonuçlara ulaşmıştır. Alanyazına bakıldığında ve bu araştırma neticesinde ev ödevlerine yönelik veli önerileri incelendiğinde; öğretmenlerin ev ödevi verirken öğrencilerin ilgi, istek ve ihtiyaçlarını dikkate alarak farklı tarzda ödevler vermesi yönündedir.

Covid-19 pandemisi uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinin öğrencilerin notlarını yükseltmesine katkısı ile ilgili öğrenci görüşlerini içeren görüşme formu sorularından hareketle; 12 öğrenci ev ödevlerinin notlarını yükselttiğini, sekiz öğrenci ise ev ödevlerinin notlarının yükselmesine bir katkısı olmadığını belirtmektedir. Öğrencilerin büyük çoğunluğu başarıyı arttırdığını ileri sürüp, diğer çalışmalardaki bulgular ise bu durumu desteklemektedir. Örneğin; Büyüktokatlı (2009) ödevlerin öğrenciyi akademik açıdan başarılı kılması, öğrenmeyi ve okuldaki başarıyı pekiştirmesi gerektiğini belirtmiştir. Çeşitli araştırma sonuçlarına göre; ev ödevleri akademik başarıyı arttırmakta, konuların tekrarlanmasını ve öğrencilerin ders notlarının yükselmesini sağlamaktadır (Atalay Akıl, 2022; Jones, 2021; Elgit, 2019; Özer ve Öcal, 2012; Deveci, 2011). Mevcut çalışmaya katılan ilkök ve ortaokul öğrencileri sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinin notlarını yükseltmesine katkı sağladığını belirtmiştir. Ancak farklı araştırma bulgularına göre ise; özellikle ilkök öğrencileri üzerinde ev ödevlerinin başarıya katkı sunmadığı görülmektedir. Örneğin; Muhlenbruck vd., (1999) yaptıkları çalışmada ev ödevinin ilkök öğrencilerinde olumsuz davranışlar sergilemesine sebep olduğunu tespit etmiştir. Bennett ve Kalish'e (2006) göre ev ödevinin ilkök öğrencilerinin başarısını artırması yönünde katkı sağladığına dair bir bulguya rastlanmamıştır.

Covid-19 pandemisi uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinin öğrencilerin notlarını yükseltmesi ile ilgili veli görüşlerini içeren görüşme formu sorularından hareketle; 11 veli ev ödevlerinin öğrencinin notlarını yükseltmediğini, dokuz veli ise öğrenci notlarını yükselttiğini ifade etmiştir. Alanyazın incelendiğinde veliler ev ödevlerinin öğrencilerin akademik başarılarını arttırdığını, öğrenmeyi pekiştirdiğini, ders çalışma disiplini sağladığını ve sorumluluk bilinci aşıladığını belirtmişlerdir (Başaran ve Vural, 2022; Ok ve Çalışkan, 2019; Şen ve Gülcan, 2012; Cooper vd., 2006; Muhlenbruck vd., 1999; Corno, 2000). Mevcut çalışmada ev ödevi verilmesi gerekliliğini vurgulayan veliler, alanyazından farklı olarak verilen ödevlerin öğrenci notlarına bir katkısı olmadığını ileri sürmüştür.

Covid-19 pandemisi uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerini yaparken öğrencilerin karşılaştığı sorunlar ile ilgili öğrenci görüşlerini içeren görüşme formu sorularından hareketle; 13 öğrencinin uzaktan eğitimde ev

ödevi yaparken bir sorunla karşılaşmadığı, üç öğrencinin dikkat eksikliği yaşadığı, iki öğrencinin ev ödevi yaparken sorun yaşadığı bu sorunların ise yapamadığı soruları hemen öğretmene sormaması ve bazen sorun yaşayıp bu sorunu büyüklerinden yardım alarak aşmaya çalıştığı şeklinde belirtilmiştir, iki öğrencinin ise ev ödevlerinde fazla yazı yazma ile ilgili sıkıntı yaşadığı sonucuna ulaşılmıştır. İşılak'ın (2022) çalışmasında öğrenciler ev ödevlerinin çok zaman aldığını, sosyalleşmelerine ket vurduğunu, başka aktivitelere zaman ayıramadıklarını, aynı anda birden fazla ödev verildiği için zorlandıklarını ve üzüntü duyduklarını ifade etmişlerdir. Mevcut çalışma ile kıyaslandığında öğrencilerin yaşadıkları sorunlarda benzer sonuçlar olmakla birlikte, uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin çoğunluğunun sorun yaşamadığı sonucu ortaya çıkmıştır.

Covid-19 pandemisi uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinde velilerin karşılaştığı sorunlar ile ilgili görüşlerini içeren görüşme formu sorularından hareketle; 12 velinin uzaktan eğitimde ev ödevi verilirken sorunla karşılaştığı, sekiz velinin ise herhangi bir sorunla karşılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Mevcut çalışmamızdan yola çıkarak velilerin çoğu pandemi döneminde ev ödevleriyle ilgili sorunlar yaşadıklarını bu sorunların ise uygun ortam olmaması, verilen ödevleri anlayamaması, yapılan ödevleri ulaştırmada zorluk çekmesi, öğrencinin yapmak istememesi ve çok yazı yazma ile ilgili sorunlar olduğu ortaya çıkmıştır. Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerini yaparken öğrencilerin karşılaştığı sorunlar ile ilgili veli görüşlerini içeren bulgulara bakacak olursak; sekiz veli öğrencisi ödevini yaparken kitaplardaki bazı bilgileri anlamadığını, beş veli sorun yaşamadığını, iki veli öğrencisinin düşük motivasyon yaşadığını, dört veli öğrencisinin dikkat eksikliği yaşadığını, bir veli ise öğrencisinin ev ödevini önemsiz gördüğünü ileri sürmüştür. Dikkat eksikliği problemi hem öğrenci hem de velinin görüşü olarak ortak sorun olarak ortaya çıkmıştır. Ok'un (2018) çalışmasında veliler çocuklarının ödev yaparken karşılaştığı sorunların bazılarını şu şekilde ifade etmişlerdir; ödevde odaklanmakta sıkıntı yaşıyor, ödev yaparken sıkılıyor, ödevi anlamakta güçlük çekiyor ve ödevini sevmeyerek yapıyor. Mevcut çalışma ile kıyaslandığında benzer sonuçlar; özellikle ödev yaparken bazı kısımları anlamamaları ödevi anlamakta güçlük yaşadıklarını, severek ödev yapmamaları motivasyon düşüklüğü yaşadıklarını ve odaklanma sorunları dikkat eksikliği yaşadıklarını göstermektedir. Öcal'a (2009) göre veliler öğrencilerin

araştırma ödevlerini yaparken sorunlar yaşadığını; bu sorunların kaynak yetersizliği ve internetin olmayışı olduğunu söylemiştir. Genç'in (2019) araştırmasında ise velilerin büyük kısmının sorun yaşamadığı sonucu çıkmıştır. Ayrıca velilerin bir kısmı da çocuklarının oyuna ve sosyalleşmelerini sağlayacak etkinliklere zamanlarının olmaması gibi sorunlardan bahsetmiştir. Türkoğlu vd., (2014) ödevleri yaparken ebeveyn ve çocuk arasında tartışmalar ortaya çıktığı, ebeveyn tarafından çocuğun yerine yapılan ödevlerin çocuğun özgüvenini zedelediğini belirtmiştir. Çalışmalar gösteriyor ki pandemi öncesi olsun veya olmasın öğrenciler ve veliler ev ödevi yaparken çeşitli sorunlarla karşılaşmaktadır.

Covid-19 pandemisi uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerini velilerin nasıl kontrol ettiği ile ilgili öğrenci görüşlerini içeren görüşme formu sorularından hareketle; 13 öğrenci velisinin kontrol ettiğini, üç öğrenci velisinin kontrol etmediğini, üç öğrenci velisinin ise sorarak, bir öğrenci ise velisine geri dönüt vererek ödevlerini kontrol edildiğini ifade etmiştir. Araştırma sonucundan hareketle velilerin çoğu çocuklarının ödevleriyle ilgilenmekte ve ödevlerini kontrol etmektedir. Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerini öğretmenin nasıl kontrol ettiği ile ilgili öğrenci görüşlerini içeren bulgulardan hareketle; beş öğretmenin Whatsapp, beş öğretmenin verilen ödevin yapıldığını gösteren fotoğraf ile, iki öğretmen canlı derste, iki öğretmen ders esnasında soru sorarak, iki öğretmenin diğer yöntemleri kullandığını, bir öğretmen Zoom, bir öğretmen ise internet kanalı ile ödevleri kontrol ettiğini, dört öğrenci ise verilen ödevlerin öğretmen tarafından kontrol edilmediğini ifade etmiştir. Araştırma bulgularından hareketle öğretmenlerin çoğunun öğrencilerin ödevlerini farklı yöntem ve araç-gereçlerle de olsa kontrol ettiği sonucu ortaya çıkmıştır. Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinin öğretmen tarafından takibi ile ilgili veli görüşlerini içeren bulgulardan hareketle 15 velinin ödev takibini öğretmen tarafından yeterli bulurken, beş veli ise ödev takibini yeterli bulmamıştır. Araştırma sonucuna göre veli ve öğrencilerin büyük bir çoğunluğu öğretmenlerin ödev takibi yaptığını ifade etmiştir.

Covid-19 pandemisi uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinin öğretmene nasıl ulaştırıldığı ile ilgili öğrenci görüşlerini içeren görüşme formu sorularından hareketle, 18 öğrencinin ev ödevini öğretmene Whatsapp ile, üç öğrencinin Zoom, bir öğrencinin ise Eba ile ulaştırdığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca

öğrencilerin zaman zaman birden fazla platformu kullanarak öğretmenlerine ödevlerini ulaştırdığı sonucu ortaya çıkmıştır. Uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerini öğretmenlerin öğrencilere hangi araç ve gereçleri kullanarak ulaştırdığı ile ilgili öğretmen görüşlerini içeren bulgulardan hareketle; 16 öğretmenin Whatsapp, 13 öğretmenin Zoom, 10 öğretmenin Eba, bir öğretmen Bip, bir öğretmen Google, bir öğretmen ise Google Classroom kullanarak ev ödevlerini öğrencilere ulaştırdığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin zaman zaman birden fazla platformu kullanarak öğrencilerine ödevlerini ulaştırdığı sonucu ortaya çıkmıştır. Ayrıca çıkan sonuca göre öğrenciler ödev ulaştırırken en çok Whatsapp programını kullandığı, yine öğretmenler tarafından da aynı uygulamanın aktif kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Baki ve Çelik'in (2021) çalışmasında COVID-19 pandemi dönemindeki eğitim faaliyetlerinde Whatsapp'ın daha etkin kullanıldığı, aynı zamanda Eba ve interaktif kanallardan da paylaşım yapıldığı ortaya çıkmıştır. Yaşar ve Şimşek'e (2022) göre ise uzaktan eğitim sürecinde Eba, öğrencilerin en çok tercih ettiği uygulama olmuştur. Yapılan çalışmalarla karşılaştırıldığında öğrenci ve öğretmenlerin ödevleri ulaştırma ve kontrol etme durumlarında çalışmamızla benzer sonuçlara varıldığı ortaya çıkmıştır.

Covid-19 pandemisi uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinde hangi tür ödevlerin daha çok verildiğiyle ilgili öğrenci görüşlerini içeren görüşme formu sorularından hareketle; sekiz öğrenci test çözme, altı öğrenci boşluk doldurma, dört öğrenci etkinlik tarzı, dört öğrenci araştırmacı öğrencinin ise okul kitabından olan ödevleri daha çok sevdiği ortaya çıkmıştır. Araştırma bulgularına göre en fazla test çözmeye dayalı ödevlerin daha çok sevildiği sonucu ortaya çıkmış olup, bir öğrenci ise test çözme ve araştırmaya dayalı iki ödev tarzını da sevdiğini söylemiştir. Başka bir çalışmada pandemi sürecinde öğretmenlerin yardımcı kaynaklardan ve ders kitaplarından çalışma kâğıtları ve test şeklinde; Eba ve Whatsapp kullanarak ise online sınavlar, dijital etkinlikler, (Z) kitaplar ile ödevler verdiği görülmüştür (Çakır, 2022). Barlovits vd., (2021) uzaktan eğitim sürecinde öğretmenler eğitim faaliyetlerini yürütürken içerisinde bulunduğu şartlara göre düzenlenme ihtiyacı hissettiklerini belirtmiştir. Mevcut çalışma ve diğer çalışmalar değerlendirildiğinde verilen ödev türlerinin farklılık oluşturduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Covid-19 pandemisi uzaktan eğitim sürecinde çocuğunuza verilen sosyal bilgiler dersi ödevleri hakkında bilgi sahibi olmakla ilgili veli görüşlerini içeren görüşme formu sorularından hareketle; 16 velinin Whatsapp, üç velinin Zoom, iki velinin ise Eba üzerinden ev ödevleri hakkında bilgi sahibi olduklarını, bir veli ise hem Whatsapp hem de Eba üzerinden bilgi verildiğini söylemiştir. Whatsapp programının ödev verilirken ön planda olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Baki ve Çelik'in (2021) çalışmasında COVID-19 pandemi dönemindeki eğitim faaliyetlerinde Whatsapp'ın daha etkin kullanıldığı, aynı zamanda Eba ve interaktif kanallardan da paylaşım yapıldığı ortaya çıkmıştır. Yaşar ve Şimşek'e (2022) göre ise uzaktan eğitim sürecinde Eba, öğrencilerin en çok tercih ettiği uygulama olmuştur. Öğrenci ve velinin verdiği cevaplar değerlendirildiğinde öğretmenin ortaya koyduğu cevaplar ile aynı olduğu görülmüş olup uzaktan eğitim sürecinde Whatsapp'ın daha yoğun kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Covid-19 pandemisi uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinde öğretmenlerin ödev düzeniyle ilgili görüşlerini içeren görüşme formu sorularından hareketle; 12 öğretmenin düzenli ödev verdiği, sekiz öğretmenin ise düzenli ödev vermediği sonucuna ulaşılmıştır. Covid-19 pandemi sürecinde ev ödevi verilme sıklığı Çakır'ın (2022) araştırmasında konu bitince veya ders sonunda, haftada bir kez, haftada iki kez, haftada üç kez, iki haftada bir veya hiç vermeme şeklinde ifade edildiği görülmüştür. İki çalışma karşılaştırıldığında Covid-19 pandemisi uzaktan eğitim sürecinde mümkün olduğunca düzenli ödev verilmeye çalışıldığı sonucu ortaya çıkmıştır.

Covid-19 pandemisi uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersinde hangi tür ödevlerin daha çok verildiğiyle ilgili öğretmen görüşlerini içeren görüşme formu sorularından hareketle; 13 öğretmenin geliştirme ödevleri, 10 öğretmenin hazırlık ödevleri, üç öğretmenin ise ev ödevlerini konuya göre hepsinden verme şeklinde cevaplamış olup, yedi öğretmen hem geliştirme hem de hazırlık tarzı ödevler verdiğini ileri sürmüştür. Araştırmadan çıkan sonuca göre yedi öğretmenin daha çeşitli tarzda ödev verdiğinin, 13 öğretmenin ise sadece öğrenilen bilgiyi geliştirici tarzda ödev verdiği sonucuna ulaşılmıştır. Pandemi öncesi ev ödevi verilme durumuna bakıldığında Çetinkaya (2019) araştırmasında ilkökul öğretmenlerinin hayat bilgisi dersinde sunum, araştırma, not alma, materyal hazırlama şeklinde ödev verdiği sonucunu elde etmiştir. Ok ve Çalışkan (2019) ise yaptığı araştırmada

öğretmenlerin daha çok araştırma, etkinlik, test çözme, okuma, tekrar etme, yazma şeklinde ödev verdikleri sonucunu elde etmiştir. Baynazoğlu (2019) araştırmasında ilkokul öğretmenlerinin araştırma, inceleme ve oyun türünde ev ödevi verdiğini belirtmektedir. Ok'un (2018) çalışmasında öğretmenlere ne tür ödevler verdikleriyle ilgili yönelttiği sorudan aldığı cevaplar sırasıyla şu şekildedir; farklı türlerde etkinlikler, araştırma, etkinlik yapma, özet, planlama, resim yapma, yazma, söyleşi ve güncel konuları yorumlamadır. Pandemi sürecinde ise öğretmenlerin yardımcı kaynaklardan ve ders kitaplarından çalışma kâğıtları ve test şeklinde; Eba ve Whatsapp kullanarak ise online sınavlar, dijital etkinlikler, (Z) kitaplar ile ödevler verdiği görülmüştür (Çakır, 2022).

Covid-19 pandemisi uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersinde verilen ev ödevlerinin takibini öğretmenlerin hangi araç ve gereçleri kullanarak yaptığı ile ilgili öğretmen görüşlerini içeren görüşme formu sorularından hareketle; 16 öğretmen Whattaap, dokuz öğretmen Eba, yedi öğretmen Zoom, bir öğretmen mail, bir öğretmen ise Google Clasroom gibi araçları kullanarak ev ödevlerini takip ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca öğretmenlerin zaman zaman birden fazla platformu kullanarak ev ödevlerinin takibini yaptığı sonucu ortaya çıkmıştır. Pandemi öncesinde takip çizelgesi, görevlendirilen öğrenci, öğrenci-öğretmen takibi, bir sonraki derste yapılamayan sorulara dönüş ile; pandemi sürecinde ise anlaşılmayan sorulara dönüş yapılarak, EBA ve Whatsapp üzerinden, veli ile iletişime geçilerek takiplerin yapıldığı sonucu ortaya çıkmıştır (Çakır, 2022). Yapılan çalışmalar değerlendirildiğinde ödev takibinin pandemi sürecinde farklılaştığı görülmüştür.

Covid-19 pandemisi uzaktan eğitim sürecinde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinin ölçme değerlendirmesini öğretmenlerin nasıl yaptığı ile ilgili öğretmen görüşlerini içeren görüşme formu sorularından hareketle; sekiz öğretmenin interaktif kanalları, yedi öğretmenin geleneksel ölçme yöntemlerini, altı öğretmenin alternatif ölçme yöntemlerini kullanarak verilen ödevlerin değerlendirmesini yaptığı, bir öğretmenin ise ev ödevlerinin değerlendirmesini yapmadığı, iki öğretmenin değerlendirme yaparken hem geleneksel hem de alternatif ölçme yöntemlerini kullanarak değerlendirme yaptığı sonucuna ulaşılmıştır. Uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersinde verilen ev ödevlerinin ölçme değerlendirme sonuçlarını öğretmenler öğrencilere nasıl bildiriyor ile ilgili öğretmen görüşlerini içeren görüşme formu sorularından hareketle; 13 öğretmen Whattaap, yedi öğretmen Zoom, yedi

öğretmen EBA, bir öğretmen Google Classroom, bir öğretmen ders esnasında, bir öğretmen Bip, bir öğretmen ise E-Okul üzerinden değerlendirme sonuçlarını bildirdiği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmaya katılan 20 öğretmenden 10'nun değerlendirmelerini birden fazla araç gereç kullanarak yaptıkları sonucuna ulaşılmıştır. Pandemi öncesinde öğretmenlerin ev ödevlerini değerlendirirken ödev kontrol listeleri hazırladıkları, veli ile iletişime geçtikleri, öğrencilerle yüz yüze görüştikleri, yanlışları tespit ederek geri bildirimde buldukları; pandemi sürecinde ise ödev takip formlarını kullandıkları, EBA, Whatsapp ve interaktif kanallar ile geri bildirim sağladıkları sonucuna ulaşılmıştır (Çakır, 2022). Altuntaş (2017) ev ödevlerinde web teknolojilerinin kullanımının ödevlere hemen dönüt verilmesini sağladığını belirtmiştir. Mevcut çalışma ve diğer çalışmalara bakıldığında pandemi öncesi ve pandemi sonrası ödev değerlendirmelerinin farklılık arz ettiği ve teknoloji bazlı uygulamaların kullanıldığı görülmektedir.

Öğretmenlerin Covid-19 pandemisi uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersinde verilen ev ödevlerine yönelik öğrenci ve velilere tavsiyeleri ile ilgili görüşme formu sorularından hareketle; 11 öğretmen veli desteği, beş öğretmen öğrencinin aktif öğrenmesi, iki öğretmen ek yöntemler kullanılarak, üç öğretmen ise başka tavsiyelerde bulunmuş olup, bir öğretmenin hem ek yöntem hem de öğrencinin aktif öğrenmesi konusunda öneride bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmaya göre öğretmenlerin büyük çoğunluğu velilerin öğrencilere destek olması gerektiğini belirtmiştir. Silinskas ve Kikas (2019) yaptıkları çalışmada veliler çocuklarının ödevlerine yardımcı olmalı fakat velinin sürecin içinde gereğinden fazla olma durumunda çocukların özgüven duygularının zedelendiğini belirtmektedir. Ok (2018) yaptığı çalışmada ödevler üzerinde ailenin ne tür etkisi olduğunu öğretmenlere sorduğunda en fazla; ödevi kontrol etme, öğrenciye maddi ve manevi destek sağlama, araştırmaya yardımcı olma, ödevdeki eksikleri belirtme ve ödevi yorumlamaya yardımcı olma gibi beklentiler içinde oldukları görülmektedir. Genç'in (2019) yaptığı çalışmada öğretmenlerin ev ödevi sürecinde öğrencilerden beklentileri sorusuna öğretmenlerin büyük çoğunluğu öğrencilerin ev ödevlerini amacına uygun, zamanında ve içlerinden gelerek yapmaları gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan çalışmalar ve mevcut çalışma değerlendirildiğinde öğretmenlerin velilerden beklentileri daha çok öğrenci ödevini yaparken aşırıya kaçmadan onlara destek olmaları gerektiği yönündedir.

6. ÖNERİLER

1. Araştırma sonuçları Ordu ilindeki okullara göre yapıldığından genelleme yapmak doğru değildir. Bu tarz çalışma Türkiye geneli temel alınarak çalışılabilir.
2. Araştırmanın sonucunda ev ödevinin verilmesi, takip edilmesi ve değerlendirilmesi sürecinde Whatsapp uygulamasının yoğun olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. Eğitime katkısı olan bu uygulamalar çeşitlendirilebilir ve öğrencilerin bu tarz uygulamalara erişimi kolaylaştırılabilir.
3. Uzaktan eğitimde sosyal bilgiler dersinde düz anlatım tekniğinden çıkılıp daha çeşitli anlatım teknikleri kullanılarak, öğrencinin derse olan dikkati arttırılabilir.
4. Bu tarz çalışma diğer pozitif bilimlere de yapılarak alan yazına kazandırılabilir.
5. Öğretmenlerin test çözme şeklinde ödev vermek yerine konusuna göre daha çeşitli ödev türleri verilebilir.
6. Öğrencilerin ev ödevlerine daha fazla vakit ayırabilmeleri için motivasyonları artırılabilir.
7. Öğretmenler ev ödevi verirken öğrencilerin ilgi, istek ve ihtiyaçlarını dikkate alabilir.

KAYNAKLAR

- Adigüzel, A. (2020). Salgın sürecinde uzaktan eğitim ve öğrenci başarısını değerlendirmeye ilişkin öğretmen görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 253-271. <https://doi.org/10,37669/milliegitim.781998>
- Akca, Ö. (2006). *SAÜ Uzaktan eğitim öğrencilerinin iletişim engelleri ile ilgili öğrenci görüşleri*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi), Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Akçöltekin, A., ve Doğan, S. (2013). İlköğretim 6. sınıf öğrencilerinin fen bilgisi dersine ilişkin kaygılarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *International Journal of Social Science*, 6, 13-29.
- Aksu, D. (2018). Öğrenme-öğretme sürecinde ev ödevi: Hong Kong örneği . *Journal of Multidisciplinary Studies in Education*, 2(4) , 66-79. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/jmse/issue/42029/500019>
- Aktaş, Ö. Büyüktaş, B., Gülle, M., ve Yıldız, M. (2020). Covid-19 virüsünden kaynaklanan izolasyon günlerinde spor bilimleri öğrencilerinin uzaktan eğitime karşı tutumları. *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 1-9.
- Al, U., ve Madran, O. (2004). Web tabanlı uzaktan eğitim sistemleri: Sahip olması gereken özellikler ve standartlar. *Bilgi Dünyası*, 5(2), 259-271. <https://doi.org/10.15612/BD.2004.491>
- Aladağ, C., ve Doğu, S. (2009). Fen ve teknoloji dersinde verilen ödevlerin öğrenci görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21., 15-23.
- Alkan, C. (1987). *Açıköğretim: Uzaktan eğitim sistemlerinin karşılaştırmalı olarak incelenmesi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.
- Altıparmak, M., ve Kurt, İ. D. (2011). *E-Öğrenme ve uzaktan eğitimde açık kaynak kodlu öğrenme yönetim sistemleri*. Akademik Bilişim'11 - XIII. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri Kitabı içinde (319- 327. ss.). Malatya.
- Altuntaş, M. (2017). *Web teknolojilerinin ev ödevi uygulamalarında kullanımının öğrenci ve öğretmen yönüyle değerlendirilmesi: 7. sınıf matematik dersi örneği* [Yayınlanmamış

yüksek lisans tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi], Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
<https://acikbilim.yok.gov.tr/handle/20.500.12812/653825>

Anderson, T., ve Dron, J. (2011). Three generations of distance education pedagogy. *The International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 12(3), 80-97.
<https://doi.org/10.19173/irrodl.v12i3.890>

Arslan, Ö., ve Arseven, İ. (2022). İlkokul ve ortaokul öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecinde ev ödevlerine ilişkin görüşleri. *Eğitim Bilim ve Araştırma Dergisi*, 3(1),196-232. <https://doi.org/10.54637/ebad.1075958>

Aslan, Ş. (2018). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri: Nicel, nitel ve karma tasarımlar için bir rehber*. Eğitim Yayınevi.

Atalay Akıl, M. (2022). *Lise öğrencilerinin biyoloji dersi ile ilgili ödev kavramına ilişkin görüşleri ve metaforik algıları* [Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi], Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
<https://acikerisim.erbakan.edu.tr/xmlui/handle/20.500.12452/8378>

Atlı, S. (2012). *4. Sınıf fen ve teknoloji dersinde ev ödevlerinin öğrencilerin kavram öğrenme düzeylerine, akademik başarılarına ve ev ödevlerine yönelik tutumlarına etkisi* [Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Niğde Üniversitesi], Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
<http://acikerisim.ohu.edu.tr/xmlui/handle/11480/7373>

Aziz, A. (2019). Radyo ve televizyon ile eğitim. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, 8(1). https://doi.org/10.1501/Egifak_0000001444

Bakırcıoğlu, R. (2012). *Ansiklopedik eğitim ve psikoloji sözlüğü (ciltli)*. Anı Yayıncılık.

Baki, G. Ö., ve Çelik, E. (2021). Ortaokul matematik öğretmenlerinin uzaktan eğitimde matematik öğretim deneyimleri. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 12(1),293-320. <https://doi.org/10.51460/baebd.858655>

Balaban, E. (2012). Dünyada ve Türkiye’de uzaktan eğitim ve bir proje önerisi. *İstanbul: Işık Üniversitesi*, 20.

Bang, H. J., Suárez-Orozco, C., Pakes, J., ve O’Connor, E. (2009). The importance of homework in determining immigrant students’ grades in schools in the USA Context. *Educational Research*, 51(1), 1-25.
<https://doi.org/10.1080/00131880802704624>

- Baran, H. (2020). Açık ve uzaktan eğitimde ölçme ve değerlendirme. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 28-40.
- Barlovits, S. Jablonski, S., Lázaro, C., Ludwig, M., ve Recio, T. (2021). Teaching from a distance—math lessons during COVID-19 in Germany and Spain. *Education Sciences*, 11(8). <https://doi.org/10.3390/educsci11080406>
- Barnes, S. E. (2001). *Ladder to learning or stairway to stress: A study of grade 4 homework practices*. (Unpublished master's thesis). Charlottetown, PE: University of Prince Edward Island. Retrieved from; <https://islandscholar.ca/islandora/object/ir:21538/datastream/PDF/download/citation.pdf>.
- Başaran, İ. E. (2006). *Türk Eğitim sistemi ve okul yönetimi*. Ankara: Ekinoks Eğitim Danışmanlık Hiz. Ve Bas. Yay. Dağ. San. Ve Tic. Ltd. Şti.
- Başaran, M., ve Vural, Ö. F. (2022). Uzaktan eğitim sürecinde ilkökul öğrencilerinin ödevle ilgili durumlarının veli görüşleri açısından incelenmesi. *Trakya Eğitim Dergisi*. 12 (1), 248-258. <https://doi.org/10.24315/tred.887203>
- Baynazoğlu, L. (2019). Sınıf öğretmenlerinin ev ödevleri hakkındaki görüşlerinin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 48 (221) , 51-71.
- Bennett, S., ve Kalish, N. (2006). *The case against homework: How homework is hurting our children and what we can do about it* (1st ed). New York: Crown Publishers. <http://catdir.loc.gov/catdir/enhancements/fy0801/2006020586-s.html>
- Boldt, D. J.Gustafson, L. V., ve Johnson, J. E. (1995). The internet: A curriculum warehouse for social studies teachers. *The Social Studies*, 86(3), 105-112. <https://doi.org/10.1080/00377996.1995.9958380>
- Bouffard, T. Boileau, L., ve Vezeau, C. (2001). Students' transition from elementary to high school and changes of the relationship between motivation and academic performance. *European Journal of Psychology of Education*, 16(4), 589-604. <https://doi.org/10.1007/BF03173199>
- Bozkurt, D. A. (2017). Türkiye'de uzaktan eğitimin dünü, bugünü ve yarını. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 85-124.

- Büyükalın, S. F., ve Altınay, Y. B. (2018). Views of primary teachers about homework (a qualitative analysis). *Journal of Education and Training Studies*, 6(9), 152-162.
- Büyüköztürk, Ş. Kılıç-Çakmak, E. Akgün, Ö. Karadeniz, Ş., ve Demirel, F. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Büyüktokatlı, N. (2009). *İlköğretimde ev ödevi uygulamalarına ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi), Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Can, G. K., ve Gelbal, S. (2022). Ortaokul öğrencilerine verilen matematik ev ödevleri hakkında öğrenci ve öğretmen görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(1), 863- 922. <https://doi.org/10.29299/kefad.894138>
- Canbek, O. N. G. (2015). Uzaktan öğretme ve öğrenme: Uzaktan eğitimin temelleri. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 102-111.
- Canerik, H. (2011). *Eğitimci yazar Hüseyin Hüsnü Tekişik'in yaşamı, eğitim yönetimi ve denetimine katkıları*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Chouinard, R.,ve Archambault, J. (2006). Les devoirs, corvée inutile ou élément essentiel de la réussite scolaire? *Revue des sciences de l'éducation*, 32(2),307-324. <https://doi.org/10.7202/014410ar>
- Cool, V. A., ve Keith, T. Z. (1991). Testing a model of school learning: Direct and indirect effects on academic achievement. *Contemporary Educational Psychology*, 16(1), 28-44. [https://doi.org/10.1016/0361-476X\(91\)90004-5](https://doi.org/10.1016/0361-476X(91)90004-5)
- Cooper, H. (1989). *Homework* (ss. xiv, 218). Longman. <https://doi.org/10.1037/11578-000>
- Cooper, H. (2001). Homework for all—in moderation. *Educational Leadership*, 58(7), 34-38.
- Cooper, H. M. (2006). The battle over homework: Common Ground for administrators, teachers, and parents. third edition. İçinde *Corwin Press*. Corwin Press, A SAGE Publications Company.

- Cooper, H., Robinson, J. C., ve Patall, E. A. (2006). Does homework improve academic achievement? a synthesis of research, 1987–2003. *Review of Educational Research*, 76(1), 1-62. <https://doi.org/10.3102/00346543076001001>
- Corno, L. (2000). Looking at homework differently. *The Elementary School Journal*, 100(5), 529-548. <https://doi.org/10.1086/499654>
- Çakır, H. (2005). Bir iletişim dili olarak internet. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(19) , 71-96.
- Çakır, F. Y. (2022). *Matematik öğretmenlerinin pandemi öncesi ve pandemi sürecindeki ev ödevleri yaklaşımları*. [Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi], Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Çakırer, M.A. (2002). Bilgi toplumunda e- öğrenim (e-learning) ve Türkiye’de uygulamasının avantajları. *Dumlupınar Üniversitesi Araştırma Makaleleri*, 3-37. <https://akademiksunum.com/index.jsp?modul=document&folder=bb6df2dbf36725bcbb7a933b69c5de8fd3ea04c9>
- Çetinkaya, K. (2019). *İlkokul öğretmenlerinin hayat bilgisi dersinde ev ödevi uygulamalarına ilişkin görüşleri: Pendik İlçesi örneği*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Çukadar, S., ve Çelik, S. (2003), İnternet üzerinden uzaktan eğitim ve üniversite kütüphaneleri, *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, Cilt:4 Sayı:1, 31-42
- Demirbaş, G. (2011). *T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı*.
- Deveci, İ. (2011). *Fen ve teknoloji dersi kapsamında ilköğretim yedinci ve sekizinci sınıflarda verilen ödevler hakkında öğrenci, öğretmen ve veli görüşleri*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Deveci, I., ve Onder, I. (2013). The students’ views related to the given homeworks in the science and technology courses: A qualitative study. İçinde *Online Submission* (C. 3, Sayı 1, ss. 1-9).
- Doğan, Y. (2011). *Dinleme eğitimi*. Pegem Akademi.

- Dumont, H. Trautwein, U., Lüdtke, O., Neumann, M., Niggli, A., ve Schnyder, I. (2012). Does parental homework involvement mediate the relationship between family background and educational outcomes? *Contemporary Educational Psychology*, 37(1), 55-69. <https://doi.org/10.1016/j.cedpsych.2011.09.004>
- Duru, S., ve Cogmen, S. (2017). İlkokul-ortaokul öğrencileri ve velilerin ev ödevlerine yönelik görüşleri. *İlköğretim Online*, 16. <https://doi.org/10.17051/io.2017.76577>
- Dündar, M. S. (2016). *Akran değerlendirmesinin uzaktan eğitimde kullanımı ve akademik başarıya etkileri* [Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi], Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Edelhauser, E., ve Lupu-Dima, L. (2020). Is Romania prepared for eLearning during the COVID-19 pandemic? *Sustainability*, 12(13). <https://doi.org/10.3390/su12135438>
- Ellie, M. (2008). Çevrimiçi Öğrenme için Eğitim Teorisinin Temelleri. T. Anderson ve F. Elloumi (Ed.), *Çevrimiçi Öğrenmenin Teorisi ve Pratiği* içinde (İkinci Edi, 15–44. ss.). Edmonton: AU Press.
- Ekiz, M. A. (2020). Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin karantina dönemindeki uzaktan eğitim ile ilgili görüşleri (nitel bir araştırma). *Spor ve Rekreasyon Araştırmaları Dergisi*, 2 (Özel Sayı 1), 1-13.
- Elgit, A. (2019). *İlkokul ikinci sınıf matematik dersinde yapılandırılmış ve geleneksel ev ödevlerinin öğrencilerin akademik başarılarına ve ödevle yönelik tutumlarına etkisi* [Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Adnan Menderes Üniversitesi], Sosyal Bilimler Enstitüsü. <http://adudspace.adu.edu.tr:8080/xmlui/handle/11607/3819>
- Epstein, J. L., ve Van Voorhis, F. L. (2001a). More than minutes: Teachers' roles in designing homework. *Educational Psychologist*, 36(3), 181-193. https://doi.org/10.1207/S15326985EP3603_4
- Eren, O., ve Henderson, D. (2011). Are we wasting our children's time by giving them more homework? *Economics of Education Review*, 30(5), 950-961.
- Ertugut, R. (2010). İnternet temelli uzaktan eğitimin örgütsel, sosyal, pedagojik ve teknolojik bileşenleri. *Bilişim Teknolojileri Dergisi*, 1(2), 79-85.
- Farkas, S., Johnson, J., Duffett, A., Aulicino, C., ve Mchugh, J. (1999). *Playing Their Parts: Parents and Teachers Talk about Parental Involvement in Public Schools*.

- Farrow, S. Tymms, P. ve Henderson, B. (1999). Homework and attainment in primary schools. *British Educational Research Journal*, 25(3), 323-341. <https://doi.org/10.1080/0141192990250304>
- Flink, C., Boggiano, A. K., Main, D. S., Barrett, M., ve Katz, P. (1992). Children's achievement-related behaviors: The role of extrinsic and intrinsic motivational orientations. *Achievement and motivation: A social-developmental perspective* (ss. 189-214). Cambridge University Press.
- Garon-Carrier, G., Boivin, M., Guay, F., Kovas, Y., Dionne, G., Lemelin, J.-P., Séguin, J. R., Vitaro, F., ve Tremblay, R. E. (2016). Intrinsic motivation and achievement in mathematics in elementary school: A longitudinal investigation of their association. *Child Development*, 87(1), 165-175. <https://doi.org/10.1111/cdev.12458>
- Gedik, M., ve Orhan, S. (2013). İlköğretim 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin türkçe dersi ödevleri hakkında görüşleri. *Karadeniz Araştırmaları*, 38(38), 135-148. <https://doi.org/10.12787/KARAM608>
- Gedik, N., Altıntaş, E., ve Kaya, H. (2018). Fen ve teknoloji dersinde verilen ev ödevleri hakkındaki öğrenci görüşleri. *Journal of European Education*, 1(1), 6-13.
- Genç, N. (2019). *İlkokulda verilen ev ödevlerinin öğretmen, öğrenci ve veli görüşlerine göre incelenmesi* [Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi], Eğitim Bilimleri Enstitüsü. <https://acikbilim.yok.gov.tr/handle/20.500.12812/56207>
- Gökmen, Ö. F., Duman, İ., ve Horzum, M. B. (2016). Uzaktan eğitimde kuramlar, değişimler ve yeni yönelimler. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 2(3),29-51.
- Grolnick, W. S., ve Slowiaczek, M. L. (1994). Parents' involvement in children's schooling: A multidimensional conceptualization and motivational model. *Child Development*, 65(1), 237-252. <https://doi.org/10.1111/j.1467-8624.1994.tb00747.x>
- Güneş, F. (2014a). Eğitimde ödev tartışmaları. *Bartın University Journal of Faculty of Education*, 3(2), 1-25.
- Güneş, F. (2014b). Konuşma öğretimi yaklaşım ve modelleri. *Bartın University Journal of Faculty of Education*, 3(1), 1-27.

- Gür, B., ve Çelik, Z. (2009). *Türkiye'de millî eğitim sistemi yapısal sorunlar ve öneriler*. Ankara: Siyaset Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı.
- Gürlevik, G. (2006). *Ortaöğretim matematik derslerinde ev ödevlerine yönelik öğretmen ve öğrenci görüşleri (Ankara ili Çankaya ilçesi örneği)* [Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi], Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Hizmetçi, S. (2007). *İlköğretim 5. Sınıf öğrencilerinin ödev stilleri ile akademik başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Hong, E., Milgram, R., ve Rowell, L. (2004). Homework motivation and preference: A learner-centered homework approach. *Theory Into Practice*, 43, 197-204. <https://doi.org/10.1353/tip.2004.0036>
- Hoover-Dempsey, K. V., Bassler, O. C., ve Burow, R. (1995). Parents' reported involvement in students' homework: Strategies and practices. *The Elementary School Journal*, 95(5), 435-450. <https://doi.org/10.1086/461854>
- Hoover-Dempsey, K. V., Battiato, A. C., Walker, J. M. T., Reed, R. P., DeJong, J. M., ve Jones, K. P. (2001). Parental Involvement in homework. *Educational Psychologist*, 36(3), 195-209. https://doi.org/10.1207/S15326985EP3603_5
- Ilgar, Ş. (2012). Ev Ödevlerinin öğrenci eğitimi açısından önemi. *HAYEF Journal of Education*, 2(1), 119-134.
- Ilgaz, H., ve Aşkar, P. (2013). Çevrimiçi uzaktan eğitim ortamında topluluk hissi ölçeği geliştirme çalışması. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education (TURCOMAT)*, 1(1). <https://doi.org/10.16949/turcomat.94199>
- Isman, A., ve Dabaj, F. (2003). Öğrencilerin internete yönelik tutumları. E-Öğrenim: Kurumsal, Devlet, Sağlık Hizmetleri ve Yüksek Öğrenimde E-Öğrenim Dünya Konferansı (s. 1618-1621). Eğitimde Bilgisayar Geliştirme Derneği (AAACE).
- Işık, Ş. (Ed.). (2013). *Eğitim Psikolojisi* (7. bs., s.299). Pegem Akademi Yayıncılık.
- İnal, K. (2004). *Eğitim ve iktidar: Türkiye'de ders kitaplarında demokratik ve milliyetçi değerler*. Ütopya Yayınevi.

- İşcan, A., Sevim, O., ve Varışoğlu, B. (2012). Türkçe eğitimi alanında öğrenim gören lisansüstü öğrenenlerinin bilgi okuryazarlığı düzeyleri. *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 3(6), 205-215.
- İşılak, M.(2022). *Sosyal bilgiler dersinde verilen ev ödevleri hakkında öğretmen, öğrenci ve veli görüşleri* [Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi], Sosyal Bilimler Enstitüsü. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- İşman, A. (2011). *Uzaktan Eğitim*. Pegem Akademi Yayıncılık.
- Jones, A. B. (2021). *Homework with Impact: Why What You Set and How You Set It Matters*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003120513>
- Kalsen, C. , Kaplan, İ., ve Şimşek, M. (2020). İlkokullardaki ev ödevlerine ilişkin yönetici, öğretmen ve veli görüşleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* , 20 (1) , 527-547. DOI: 10.17240/aibuefd.2020.20.52925-622803
- Kapıkıran, Ş., ve Kıran, H. (1999). Ev ödevinin öğrencinin akademik başarısına etkisi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(5), 54-60.
- Kalyoncu, A. (2020). *İlkokul 4. sınıf düzeyinde ev ödevi tekniğine ilişkin öğrenci ve öğretmen görüşlerinin incelenmesi*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi), Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Kavan, N., ve Adıgüzel, A. (2021). Türkçe öğretmenlerinin salgın süreci eğitim faaliyetlerine ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *Elektronik Eğitim Bilimleri Dergisi*, 10(19), 138-155.
- Kaya, Z. (2002). *Uzaktan eğitim* (C. 1). Pegem A Yayıncılık.
- Keegan, D. (1996). *Foundation of Distance Education* (Third Edition). London: Routledge
- Keith, T. Z. (1982). Time spent on homework and high school grades: A large-sample path analysis. *Journal of Educational Psychology*, 74, 248-253. <https://doi.org/10.1037/0022-0663.74.2.248>
- Keith, T. Z., Reimers, T. M., Fehrmann, P. G., Pottebaum, S. M., ve Aubey, L. W. (1986). Parental Involvement, homework, and tv time: Direct and indirect effects on high

- school achievement. *Journal of Educational Psychology*, 78, 373-380.
<https://doi.org/10.1037/0022-0663.78.5.373>
- Kemertaş, İ. (2003). *Öğretimde planlama ve değerlendirme*. İstanbul: Birsen Yayınevi.
- Kırık, A. M. (2014). Uzaktan eğitimin tarihsel gelişimi ve Türkiye'deki durumu. *Marmara İletişim Dergisi*, 21, 73-73. <https://doi.org/10.17829/midr.20142110299>
- Kılıç, S. (2013). Sampling methods. *Journal of Mood Disorders*, 3(1), 44.
<https://doi.org/10.5455/jmood.20130325011730>
- Knollmann, M., ve Wild, E. (2007). Quality of parental support and students' emotions during homework: Moderating effects of students' motivational orientations. *European Journal of Psychology of Education*, 22(1), 63-76.
<https://doi.org/10.1007/BF03173689>
- Koç, A., (2019), E-öğrenme ve Türk Eğitim sistemindeki yeri. *Sosyal Bilimler Dergisi (SOBİDER)*, (3), 44-57.
- Kohn, A. (2020). *Ev ödevi—bir öğretim efsanesi*. Görünmez Adam Yayınları.
- Kouzma, N. M., ve Kennedy, G. A. (2002). Homework, stress, and mood disturbance in senior high school students. *Psychological Reports*, 91(1), 193-198.
<https://doi.org/10.2466/pr0.2002.91.1.193>
- Kralovec, E., ve Buell, J. (2000). *The end of homework: how homework disrupts families, overburdens children, and limits learning*. Beacon Press.
- Kutup, N. (2010). İnternet ve Sanat, Yeni Medya ve net.art. *Akademik Bilişim*. 10(9).
- Lancker, W. V. ve Parolin, Z. (2020). COVID-19, school closures, and child poverty: A social crisis in the making. *The Lancet Public Health*, 5(5), e243-e244.
[https://doi.org/10.1016/S2468-2667\(20\)30084-0](https://doi.org/10.1016/S2468-2667(20)30084-0)
- Liu, Z., ve Huang, X. (2008). Gender differences in the online reading environment. *Journal of Documentation*, 64(4), 616-626. <https://doi.org/10.1108/00220410810884101>
- Mahdy, M. A. A. (2020). The impact of COVID-19 pandemic on the academic performance of veterinary medical students. *Frontiers in Veterinary Science*, 7,732.
<https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fvets.2020.594261>

- Mausbach, B. T. Moore, R., Roesch, S., Cardenas, V., ve Patterson, T. L. (2010). The relationship between homework compliance and therapy outcomes: An updated meta-analysis. *Cognitive Therapy and Research*, 34(5), 429-438. <https://doi.org/10.1007/s10608-010-9297-z>
- McMullen, S. (2007). The Impact of Homework Time on Academic Achievement. *The University of North Carolina at Chapel Hill*, 30.
- Meece, J. L., Anderman, E. M., ve Anderman, L. H. (2006). Classroom goal structure, student motivation, and academic achievement. *Annual Review of Psychology*, 57(1), 487-503. <https://doi.org/10.1146/annurev.psych.56.091103.070258>
- Mora, T., ve Escardíbul, J.-O. (2018). Home environment and parental involvement in homework during adolescence in catalonia (Spain). *Youth & Society*, 50(2), 183-203. <https://doi.org/10.1177/0044118X15626050>
- Muhlenbruck, L. Cooper, H., Nye, B., ve Lindsay, J. J. (1999). Homework and achievement: Explaining the different strengths of relation at the elementary and secondary school levels. *Social Psychology of Education*, 3(4), 295-317. <https://doi.org/10.1023/A:1009680513901>
- Mullis, I. V. S., Martin, M. O., Minnich, C. A., Stanco, G. M., Arora, A., Centurino, V. A. S., ve Castle, C. E. (2012). TIMSS 2011 encyclopedia: Education policy and curriculum in mathematics and science. Volume 1: A-K. İçinde *International Association for the Evaluation of Educational Achievement*.
- Nakos, G. E., Deis, M. H., ve Jourdan, L. (2002). Students' perceptions of on-line courses: An exploratory study. *Turkish Online Journal of Distance Education*, 3(1).
- Odabaş, H. (2003). İnternet tabanlı uzaktan eğitim ve bilgi ve belge yönetimi. *Türk Kütüphaneciliği*, 17(1). 22-36.
- Oğuzkan, A. F. (1974). *Eğitim terimleri sözlüğü*. Türk Dil Kurumu.
- Ok, M. (2018). *Öğretmen, öğrenci ve velilerin ev ödevlerine yükledikleri anlamların incelenmesi* [Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi], Eğitim Bilimleri Enstitüsü. <https://acikerisim.erbakan.edu.tr/xmlui/handle/20.500.12452/3708>

- Ok, M., ve alışkan, M. (2019). Ev devleri: Öğretmen, ğrenci ve veli görüşleri. *OPUS International Journal of Society Researches*, 11(18), 594-620.
<https://doi.org/10.26466/opus.544599>
- Okan, S. ve Arapgirlioglu, H. (2019). The effect of distance learning model on beginners' level violin instruction. *Turkish Online Journal of Distance Education*, 20(1), 1-16.
<https://doi.org/10.17718/tojde.522366>
- O'Rourke-Ferrara, C. (1998). *ERIC - ED425862—"Bu Akşam Bütün devlerini Tamamladın mı Canım?"*, 199.
- Ozur, N. K.. ve şahin, S. (2017). Sosyal bilgiler dersinde sınıf dışı etkinliklerin ğrenci başarısına etkisi. *Kırşehir Eğitim Fakóltesi Dergisi*, 18(3), 324-347.
<https://doi.org/10.29299/kefad.2017.18.3.018>
- Öcal, S. (2009). *İlköğretim 4. ve 5. Sınıf ğrencilerinin ev ödevlerine yönelik tutumlarının oluşmasında ailelerin ve öğretmenlerin rolü* [Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Mustafa Kemal Üniversitesi], Sosyal Bilimler Enstitüsü.
<https://acikbilim.yok.gov.tr/handle/20.500.12812/669827>
- zarıslan, M., Kubat, B. ve Bay, . F. (2007). Uzaktan eğitim için entegre ofis dersi'nin web tabanlı içeriğinin geliştirilmesi ve retilmesi. *Akademik Bilişim*, 07,31.
- zdemir, B., ve Gelbal, S. (2014). PISA 2009 sonuçlarına göre ğrenci başarısını etkileyen faktörlerin kanonik ortak etki analizi ile incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 39(175).
<https://doi.org/10.15390/EB.2014.3025>
- Özer, B., ve cal, S. (2013). Sınıf ğretmenlerinin ev ödevlerine yönelik uygulamalarının ve görüşlerinin değerlendirilmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 2(1), 133-139.
- Özer, B., ve cal, S. (2012). İlköğretim 4. ve 5. sınıf đrencilerinin ev ödevlerine yönelik tutumlarının değerlendirilmesi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakóltesi Dergisi*,(18),1-16,
Retrieved from
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/zgfd/issue/47947/606625>
- zkan, R. (2011). Toplumsal yapı, değerler ve eğitim ilişkisi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19(1), 333-344.

- Özmen, B. (2018). *Sosyal ağ destekli uzaktan eğitim uygulamalarının öğrenci başarısı ve görüşlerine etkisi* [Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Fırat Üniversitesi], Eğitim Bilimleri Enstitüsü. <https://acikbilim.yok.gov.tr/handle/20.500.12812/355674>
- Pajares, F., Britner, S. L., ve Valiante, G. (2000). Relation between achievement goals and self-beliefs of middle school students in writing and science. *Contemporary Educational Psychology*, 25(4), 406-422. <https://doi.org/10.1006/ceps.1999.1027>
- Patton, M. Q. (2014). *Qualitative Research & Evaluation Methods: Integrating Theory and Practice*. SAGE Publications.
- Punch, K. F. (2014). *Sosyal araştırmalara giriş nicel ve nitel yaklaşımlar* (Z. Etöz, Ed.; D. Bayrak, H. B. Arslan, ve Z. Akyüz, Çev.). Siyasal Kitabevi.
- Ramdass, D., ve Zimmerman, B. J. (2011). Developing self-regulation skills: The important role of homework. *Journal of Advanced Academics*, 22(2), 194-218. <https://doi.org/10.1177/1932202X1102200202>
- Richardson, J., ve Swan, K. (2003). An examination of social presence in online courses in relation to students' perceived learning and satisfaction. *JALN Volume*, 7. <https://doi.org/10.24059/olj.v7i1.1864>
- Ryan, R. M., ve Deci, E. L. (2000). Intrinsic and extrinsic motivations: Classic definitions and new directions. *Contemporary Educational Psychology*, 25(1), 54-67. <https://doi.org/10.1006/ceps.1999.1020>
- Sarıbaş, S., ve Babadağ, G. (2015). Temel eğitimin temel sorunları. *AJELI-Anatolian Journal of Educational Leadership and Instruction*, 3(1), 18-34.
- Sarigöz, O. (2011). Ortaöğretim öğrencilerinin kimya derslerinde verilen ev ödevleri hakkındaki düşüncelerinin değerlendirilmesi. *Ejovoc (Electronic Journal of Vocational Colleges)*, 1(1). 80-87.
- Schunk, D. H., ve Ertmer, P. A. (2000). Chapter 19 - Self-Regulation and Academic Learning: Self-Efficacy Enhancing Interventions. İçinde M. Boekaerts, P. R. Pintrich, ve M. Zeidner (Ed.), *Handbook of Self-Regulation* (ss. 631-649). Academic Press. <https://doi.org/10.1016/B978-012109890-2/50048-2>
- Serçemeli, M., ve Kurnaz, E. (2020). Covid-19 pandemi döneminde öğrencilerin uzaktan eğitim ve uzaktan muhasebe eğitimine yönelik bakış açıları üzerine bir araştırma.

Uluslararası Sosyal Bilimler Akademik Araştırma Dergisi, 4(1), 40-53.
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/utsobilder/issue/55152/741358>

- Silinskas, G., ve Kikas, E. (2019). Parental involvement in math homework: Links to children's performance and motivation. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 63(1), 17-37. <https://doi.org/10.1080/00313831.2017.1324901>
- Simonson, M. (2009). *Best Practices for Designing Distance Education and the U-M-T Approach: Education Book Chapter | IGI Global*. <https://www.igi-global.com/chapter/best-practices-designing-distance-education/11752>
- Simonson, M., ve Schlosser. (2006). *Uzaktan Eğitim: Tanım ve Terimler Sözlüğü | anlam bilgini*. <https://www.semanticscholar.org/paper/Distance-Education%3A-Definition-and-Glossary-of-Simonson-Schlosser/3c93db5ffb111d8892ea7c45ce90337ed6fdb842>
- Simplicio, J. (2006). Homework in the 21st century: The antiquated and ineffectual implementation of a time honored educational strategy. *Education*, 126,1.
- Solak, H. İ., Ütebay, G., ve Yalçın, B. (2020). Uzaktan eğitim öğrencilerinin basılı ve dijital ortamdaki sınav başarılarının karşılaştırılması. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 41-52.
- Steffens, K., Bannan, B., Dalgarno, B., Bartolomé, A. R., Esteve-González, V., ve Cela-Ranilla, J. M. (2015). Recent developments in technology-enhanced learning: A critical assessment. *RUSC. Universities and Knowledge Society Journal*, 12(2).<https://doi.org/10.7238/rusc.v12i2.2453>
- Stoeger, H., ve Ziegler, A. (2008). Evaluation of a classroom based training to improve self-regulation in time management tasks during homework activities with fourth graders. *Metacognition and Learning*, 3(3), 207-230. <https://doi.org/10.1007/s11409-008-9027-z>
- Şen, H., ve Gülcan, M. (2012). İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda verilen ev ödevleri konusunda veli görüşleri. *G.Ü. Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi*, (29). <https://dergipark.org.tr/tr/pub/esef/issue/28791/308089>

- Şeref, İ., ve Varişoğlu, B. (2015). İlköğretim 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin türkçe dersi ödevleri hakkında görüşleri. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2015(4), 93-105.
- Tas, Y., Vural, S. S., ve Öztekin, C. (2014). A study of science teachers' homework practices. *Research in Education*, 91(1), 45-64.
- Tekinarslan, E. ve Gürer, M. D. (2019). *Açık ve uzaktan öğrenme*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Trautwein, U. (2007). The homework–achievement relation reconsidered: Differentiating homework time, homework frequency, and homework effort. *Learning and Instruction*, 17(3), 372-388. <https://doi.org/10.1016/j.learninstruc.2007.02.009>
- Trautwein, U.,ve Köller, O. (2003). The relationship between homework and achievement—still much of a mystery. *Educational Psychology Review*, 15(2), 115-145. <https://doi.org/10.1023/A:1023460414243>
- Trautwein, U. Köller, O., Schmitz, B., ve Baumert, J. (2002). Do homework assignments enhance achievement? a multilevel analysis in 7th-grade mathematics. *Contemporary Educational Psychology*, 27(1), 26-50. <https://doi.org/10.1006/ceps.2001.1084>
- Turanlı, A. S. (2007). Gerçek bir ikilem: Ödev vermek ya da vermemek? *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 136-154.
- Turanlı, A. S. (2009). Öğretmenlerin ödevle ilişkin görüşleri: Ortamsal etmenlere dair nitel bir çalışma. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(37), 129-143.
- Türkoğlu, A., Şaban, A. İ., ve Karakuş, M. (2014). *Eğitim sürecinde ödev: okul öncesi ilk okul orta okul ve lise düzeyinde çocuğu olan velilere öneriler*. (1.bs.). Anı Yayıncılık.
- Türküresin, H. E. (2020). Covid-19 pandemi döneminde yürütülen uzaktan eğitim uygulamalarının öğretmen adaylarının görüşleri bağlamında incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 597-618. <https://doi.org/10.37669/milliegitim.787509>
- Türnüklü, D. A. (2000). Eğitimbilim araştırmalarında etkin olarak kullanılacak nitel bir araştırma tekniği: Görüşme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 24(24),543-559.

- Uşun, S. (2006). *Uzaktan eğitim*. Nobel Yayın Dağıtım.
- Uzun, S., Bütüner, S. Ö., ve Yiğit, N. (2010). 1999-2007 TIMSS fen bilimleri ve matematik sonuçlarının karşılaştırılması: Sınavda en başarılı ilk beş ülke-Türkiye örneği. *İlköğretim Online*, 9(3),1174-1188.
- Vallerand, R. J. (1997). Toward A Hierarchical Model of Intrinsic and Extrinsic Motivation. İçinde M. P. Zanna (Ed.), *Advances in Experimental Social Psychology* (C. 29, ss. 271-360). Academic Press. [https://doi.org/10.1016/S0065-2601\(08\)60019-2](https://doi.org/10.1016/S0065-2601(08)60019-2)
- Varol, D. A. (2003a). Çevrimiçi uzaktan eğitimde iletişim modülü. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 2(1).
- Voorhis, F. (2004). Reflecting on the homework ritual: Assignments and designs. *Theory Into Practice - THEORY PRACT*, 43, 205-212. <https://doi.org/10.1353/tip.2004.0037>
- Walberg, H. J., Fraser, B. J. ve Welch, W. W. (1986). A test of a model of educational productivity among senior high school students. *The Journal of Educational Research*, 79(3), 133-139. <https://doi.org/10.1080/00220671.1986.10885664>
- Walkington, C., ve Bernacki, M. L. (2019). Personalizing algebra to students' individual interests in an intelligent tutoring system: Moderators of impact. *International Journal of Artificial Intelligence in Education*, 29(1), 58-88. <https://doi.org/10.1007/s40593-018-0168-1>
- Warton, P. M. (2001). The forgotten voices in homework: Views of students. *Educational Psychologist*, 36(3), 155-165. https://doi.org/10.1207/S15326985EP3603_2
- Xu, J. (2004). Family help and homework management in urban and rural secondary schools. *Teachers College Record - TEACH COLL REC*, 106, 1786-1803. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9620.2004.00405.x>
- Yaşar, A., ve Şimşek, N. (2022). Matematik öğretmenlerinin pandemi sürecindeki uzaktan öğretime ilişkin görüşleri. *Eğitim Bilim ve Araştırma Dergisi*, 3(1),58-92.<https://doi.org/10.54637/ebad.1030364>
- Yeşilyurt, S. (2006). Lise öğrencilerinin biyoloji derslerinde verilen ev ödevlerine karşı tutumları üzerine bir çalışma. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(1), 37-53.

- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2013). *Nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık
- Yılmaz, N. A. (2020). Yükseköğretim kurumlarında Covid-19 pandemisi sürecinde uygulanan uzaktan eğitim durumu hakkında öğrencilerin tutumlarının araştırılması: fizyoterapi ve rehabilitasyon bölümü örneği. *Necmettin Erbakan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 3(1), 15-20.
- Yorgancı, S. (2015). Web tabanlı uzaktan eğitim yönteminin öğrencilerin matematik başarılarına etkileri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23(3), 1401-1420.
- Yuladir, C., ve Doğan, S. (2009). Fen ve teknoloji dersinde öğrencilerin ev ödevi performansını arttırmaya yönelik bir eylem araştırması. *Cankaya University Journal of Law*, 12(2).
- Yungul, O. (2018). Müzik eğitiminde web tabanlı uzaktan eğitim. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 7(2), 1333-1348.
- Yurdakul. (2015). Uzaktan eğitim. Demirel O. (Ed.), *Eğitimde yeni yönler (6. Baskı, s. 271–286*. Ankara: Pegem Akademisi.
- Zhou, X. (2020). Managing psychological distress in children and adolescents following the covid-19 epidemic: A cooperative approach. *Psychological Trauma: Theory, Research, Practice, and Policy*, 12, S76-S78. <https://doi.org/10.1037/tra0000754>
- Zimmerman, B. J., ve Kitsantas, A. (2005). Homework practices and academic achievement: The mediating role of self-efficacy and perceived responsibility beliefs. *Contemporary Educational Psychology*, 30(4), 397-417. <https://doi.org/10.1016/j.cedpsych.2005.05.003>
- Zor, A. (2008). *Yapılandırmacı yaklaşıma göre web tabanlı bilgisayar destekli sanat eğitimi*. (Yayınlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Elektronik Kaynaklar

- Anadolu Üniversitesi, (2019). Anadolu Üniversitesi açık ve uzaktan öğrenme sözlüğü. Erişim: 7 Haziran 2022, <https://www.anadolu.edu.tr/acikogretim/ogrenme-ortamlari/acik-ve-uzaktan-ogrenmesozlugu>
- Dinçer, S. (2006). Bilgisayar destekli eğitim ve uzaktan eğitime genel bir bakış. Erişim: 17 Temmuz 2022, https://www.researchgate.net/publication/298192658_Bilgisayar_destekli_egitim_ve_uzaktan_egitime_genel_bir_bakis
- Efe, N. (2010). Tek yönlü eylem olarak iletişim. Erişim: 12 Ağustos 2022, <https://necatiefe.wordpress.com/2010/04/24/iletisim-surecinin-isleyisi/>
- MEB. (2020). *MEB Uzaktan Eğitim*. <https://uzaktanegitim.meb.gov.tr/>
- TDK (2019). *2019 Yılı – Türk Dil Kurumu*. <https://www.tdk.gov.tr/icerik/diger-icerikler>.
- TDK (2020). *Genel açıklamalı sözlük*, <https://sozluk.gov.tr/> (7 Haziran 2021 itibariyle).
- Uzaktan eğitim (2016). Uzaktan eğitim Erişim: 10 Haziran 2021, <https://www.uzaktanegitim.com/haberler/internet-tabanlı-uzaktan-egitim/184>, <https://www.anadolu.edu.tr>. (7 Haziran 2021 itibariyle).
- <https://www.yok.gov.tr>. (7 Haziran 2021 itibariyle).
- <https://ttkb.meb.gov.tr/> (7 Haziran 2021 itibariyle).
- <https://www.trt.net.tr/> (7 Haziran 2021 itibariyle).

EKLER

EK-1. Öğrenci Görüşme Formu

Sevgili öğrenciler, bu araştırma Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Eğitimi yüksek lisans programı kapsamında, Doç. Dr. Erhan YAYLAK danışmanlığında Yücel AKDENİZ tarafından yürütülen bir tez çalışmasıdır.

Bu araştırmanın amacı sosyal bilgiler dersinde uzaktan eğitim sürecinde ev ödevlerine yönelik öğretmen, öğrenci ve velilerin görüşlerini almaktır. Bu görüşler belirli başlıklar altında toplanacaktır. Uzaktan eğitimde ödev verilme amacı, ödev ne kadar süre ayrıldığı, ödev yapılırken ortaya çıkan zorluklar, öğrencilerin ödev ne kadar ulaştığı, ev ödevinin takibi, ne tür ödev verildiği, verilen ödevin değerlendirilmesi, sonuçlarının öğrenciye nasıl ulaştırılacağı ve ev ödevinin başarıya olan etkisi üzerine durulacaktır.

Araştırma T.C. Milli Eğitim Bakanlığı'nın ve okul/kurum yönetiminin izni ile gerçekleştirilmektedir. Araştırma uygulamasına katılım tamamıyla gönüllülük esasına dayalı olmaktadır. Çalışmada sizden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Cevaplar tamamıyla gizli tutulacak ve sadece araştırmacılar tarafından değerlendirilecektir. Veriler sadece araştırmada kullanılacak ve üçüncü kişilerle paylaşılmayacaktır. Uygulamalar, kişisel rahatsızlık verecek sorular ve durumlar içermemektedir. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da başka bir nedenden dolayı rahatsızlık hissederseniz cevaplama işini yarıda bırakabilirsiniz.

Sağlıklı bilimsel veriler elde edebilmek için her soruyu dikkatle okuyup cevaplandırmanızı rica eder, tez çalışmaya katkıda bulunduğunuz için teşekkür ederim. Eğer araştırma hakkında soru ve görüşleriniz olursa mail adresinden ve numaralı telefon numarasıyla araştırmacı ile iletişime geçebilirsiniz.

1. Araştırmaya katılmayı kabul ediyorum.

Evet

Hayır

2. Cinsiyetin nedir?

Kız

Erkek

3. Yaşın kaç?

.....

4. Sınıf düzeyin nedir?

4.sınıf

5.sınıf

6.sınıf

7.sınıf

5. Hangi yerleşim biriminde yaşıyorsun?

Köy/Belde

İlçe Merkezi

İl Merkezi

6. Gelir durumunuzu nasıl değerlendiriyorsun?

Düşük

Orta

Yüksek

7. Evde internet bağlantının var mı?

Evet

Hayır

8. Sana göre ev ödevi nedir?

9. Uzaktan eğitimde verilen sosyal bilgiler deresi ev ödevleriyle ilgili düşüncelerin nelerdir? Açıklar mısın?

10. Uzaktan eğitimde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerine ne kadar vakit ayırıyorsun? Neden?

11. Uzaktan eğitimde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinin notlarını yükseltmesine bir katkısı olduğunu düşünüyor musun? Açıklar mısın?

12. Uzaktan eğitimde verilen sosyal bilgiler ev ödevlerini yaparken karşılaştığın sorunlar var mı? Açıklar mısın?
13. Uzaktan eğitimde verilen sosyal bilgiler ev ödevlerini öğretmenin nasıl kontrol ediyor? Açıklar mısın?
14. Uzaktan eğitimde verilen sosyal bilgiler ev ödevlerini velin nasıl kontrol ediyor? Açıklar mısın?
15. Uzaktan eğitimde verilen sosyal bilgiler ev ödevlerini öğretmenine nasıl (Whatsapp, Eba, Zoom, Google Classroom vb.) ulaştırıyorsun? Açıklar mısın?
16. Uzaktan eğitimde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinde hangi tür (Araştırma, test çözme, etkinlik, boşluk doldurma vb.) ödevleri daha çok seviyorsun? Neden?
17. Öğrenci olarak uzaktan eğitimde sana verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerine yönelik öğretmenine önerilerin var mı? Açıklar mısın?

EK-2. Öğretmen Görüşme Formu

Sevgili öğretmenler, bu araştırma Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Eğitimi yüksek lisans programı kapsamında, Doç. Dr. Erhan YAYLAK danışmanlığında Yücel AKDENİZ tarafından yürütülen bir tez çalışmasıdır.

Bu araştırmanın amacı sosyal bilgiler dersinde uzaktan eğitim sürecinde ev ödevlerine yönelik öğretmen, öğrenci ve velilerin görüşlerini almaktır. Bu görüşler belirli başlıklar altında toplanacaktır. Uzaktan eğitimde ödev verilme amacı, ödev ne kadar süre ayrıldığı, ödev yapılırken ortaya çıkan zorluklar, öğrencilerin ödev ne kadar ulaştığı, ev ödevinin takibi, ne tür ödev verildiği, verilen ödevin değerlendirilmesi, sonuçlarının öğrenciye nasıl ulaştırılacağı ve ev ödevinin başarıya olan etkisi üzerine durulacaktır.

Araştırma T.C. Milli Eğitim Bakanlığı'nın ve okul/kurum yönetiminin izni ile gerçekleştirilmektedir. Araştırma uygulamasına katılım tamamıyla gönüllülük esasına dayalı olmaktadır. Çalışmada sizden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Cevaplar tamamıyla gizli tutulacak ve sadece araştırmacılar tarafından değerlendirilecektir. Veriler sadece araştırmada kullanılacak ve üçüncü kişilerle paylaşılmayacaktır. Uygulamalar, kişisel rahatsızlık verecek sorular ve durumlar içermemektedir. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da başka bir nedenden dolayı rahatsızlık hissederseniz cevaplama işini yarıda bırakabilirsiniz.

Sağlıklı bilimsel veriler elde edebilmek için her soruyu dikkatle okuyup cevaplandırmanızı rica eder, tez çalışmaya katkıda bulunduğunuz için teşekkür ederim. Eğer araştırma hakkında soru ve görüşleriniz olursa mail adresinden ve numaralı telefon numarasıyla araştırmacı ile iletişime geçebilirsiniz.

1. Araştırmaya katılmayı kabul ediyorum.

Evet

Hayır

2. Cinsiyetiniz nedir?

Kadın

Erkek

3. Yaşınız kaç?

20-29

30-39

40 ve üzeri

4. Öğrenim durumunuz nedir?

Lisans

Yüksek Lisans

Doktora

5. Mesleki deneyiminiz nedir?

1-5 Yıl

5-10 Yıl

10-20 Yıl

20 Yıl ve üzeri

6. Çalıştığınız okulun bulunduğu yerleşim birimi neresidir?

Köy/Belde

İlçe Merkezi

12. Uzaktan eğitimde sosyal bilgiler dersinde verdiğiniz ev ödevlerini öğrencilere hangi araç ve gereçleri (Whatsapp, Eba, Zoom, Google Clasroom vb.) kullanarak ulaştırıyorsunuz? Açıklar mısınız?

13. Uzaktan eğitimde sosyal bilgiler dersinde verdiğiniz ev ödevlerinin ölçme değerlendirmesini nasıl yapıyorsunuz? Açıklar mısınız?

14. Uzaktan eğitimde sosyal bilgiler dersinde verdiğiniz ev ödevlerinin ölçme değerlendirme sonuçlarını öğrenciye nasıl (Whatsapp, Eba, Zoom, Google Clasroom vb.) bildiriyorsunuz? Açıklar mısınız?

15. Öğretmen olarak uzaktan eğitimde sosyal bilgiler dersinde ev ödevlerine yönelik öğrenci ve velilere tavsiyeleriniz nelerdir? Açıklar mısınız?

EK-3 Veli Görüşme Formu

Sevgili anne-babalar, bu araştırma Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Eğitimi yüksek lisans programı kapsamında, Doç. Dr. Erhan YAYLAK danışmanlığında Yücel AKDENİZ tarafından yürütülen bir tez çalışmasıdır.

Bu araştırmanın amacı sosyal bilgiler dersinde uzaktan eğitim sürecinde ev ödevlerine yönelik öğretmen, öğrenci ve velilerin görüşlerini almaktır. Bu görüşler belirli başlıklar altında toplanacaktır. Uzaktan eğitimde ödev verilme amacı, ödev ne kadar süre ayrıldığı, ödev yapılırken ortaya çıkan zorluklar, öğrencilerin ödev neye nasıl ulaştığı, ev ödevinin takibi, ne tür ödev verildiği, verilen ödevin değerlendirilmesi, sonuçlarının öğrenciye nasıl ulaştırılacağı ve ev ödevinin başarıya olan etkisi üzerine durulacaktır.

Araştırma T.C. Milli Eğitim Bakanlığı'nın ve okul/kurum yönetiminin izni ile gerçekleştirilmektedir. Araştırma uygulamasına katılım tamamıyla gönüllülük esasına dayalı olmaktadır. Çalışmada sizden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Cevaplar tamamıyla gizli tutulacak ve sadece araştırmacılar tarafından değerlendirilecektir. Veriler sadece araştırmada kullanılacak ve üçüncü kişilerle paylaşılmayacaktır. Uygulamalar, kişisel rahatsızlık verecek sorular ve durumlar içermemektedir. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da başka bir nedenden dolayı rahatsızlık hissederseniz cevaplama işini yarıda bırakabilirsiniz.

Sağlıklı bilimsel veriler elde edebilmek için her soruyu dikkatle okuyup cevaplandırmanızı rica eder, tez çalışmamıza katkıda bulunduğunuz için teşekkür ederim. Eğer araştırma hakkında soru ve görüşleriniz olursa mail adresinden ve numaralı telefon numarasıyla araştırmacı ile iletişime geçebilirsiniz.

1. Araştırmaya katılmayı kabul ediyorum.

Evet

Hayır

2. Cinsiyetiniz nedir?

Kadın

Erkek

3. Yaşınız kaç?

20-29

30-39

40 ve üzeri

4. Öğrenim durumunuz nedir?

İlkokul

Ortaokul

Lise

Ön Lisans

Lisans

Lisansüstü

5. Gelir durumunuzu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Düşük

Orta

Yüksek

6. Hangi yerleşim biriminde yaşıyorsunuz?

Köy/Belde

İlçe Merkezi

İl Merkezi

7. Evinizde internet bağlantınız var mı?

Evet

Hayır

8. Sizce ev ödevi nedir?

9. Uzaktan eğitimde verilen sosyal bilgiler ev ödevleriyle ilgili düşünceleriniz nelerdir?
Açıklar mısınız?

10. Çocuğunuz uzaktan eğitimde verilen sosyal bilgiler ödevlerine ne kadar süre ayırıyor?

11. Uzaktan eğitimde verilen sosyal bilgiler ev ödevlerinin çocuğunuzun notlarını yükseltmesine bir katkısı olduğunu düşünüyor musunuz? Açıklar mısınız?

12. Uzaktan eğitimde verilen sosyal bilgiler ödevlerini çocuğunuz yaparken hangi sorunlarla karşılaşılıyor? Açıklar mısınız?

13. Uzaktan eğitimde çocuğunuza verilen sosyal bilgiler ev ödevleri ile ilgili sizin karşılaştığınız sorunlar nelerdir? Açıklar mısınız?

14. Uzaktan eğitimde çocuğunuza verilen sosyal bilgiler dersi ödevleri hakkında nasıl (Whatsapp, Eba, Zoom, Google Clasroom vb.) bilgi sahibi oluyorsunuz? Açıklar mısınız?

15. Uzaktan eğitimde verilen sosyal bilgiler dersi ev ödevlerinin öğretmen tarafından takibi hakkında ne düşünüyorsunuz? Açıklar mısınız?

16. Veli olarak uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersi ev ödevlerine yönelik sosyal bilgiler öğretmenine önerileriniz nelerdir? Açıklar mısınız?

EK-4 Etik Kurul İzni

T.C.
ORDU ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu

OTURUM TARİHİ	OTURUM SAYISI	KARAR SAYISI
25/05/2021	05	2021-107

KARAR NO: 2021-107

Doç. Dr. Erhan YAYLAK'ın "Uzaktan Eğitim Sürecinde Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerine Yönelik Paydaş Görüşlerin İncelenmesi" başlıklı çalışması etik yönden incelendi.

Doç. Dr. Erhan YAYLAK'ın "Uzaktan Eğitim Sürecinde Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerine Yönelik Paydaş Görüşlerin İncelenmesi" başlıklı çalışmasında anabilim dalı kurul kararı ile literatüre dayalı referans eksikliğinin giderilmesine, karar verilmiş olup belirtilen eksiklikler giderildikten sonra değerlendirmeye alınmasına, toplantıya katılanların oy birliğiyle karar verildi.

ASLI GİBİDİR

Doç. Dr. Hasan Hüseyin MUTLU
Başkan

EK-5 Araştırma İzni

T.C.
ORDU VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-18802389-604.01.01-30506712
Konu : Araştırma İzni (Yücel AKDENİZ)

01.09.2021

VALİLİK MAKAMINA

- İlgi : a) Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 21.01.2020 tarihli ve 1563890 sayılı yazısı (Genelge 2020/2)
b) Ordu Üniversitesi Rektörlüğü Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğünün 30.07.2021 tarihli ve 620112 sayılı yazısı.

Ordu Üniversitesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Sosyal Bilgiler Eğitimi Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Yücel AKDENİZ'in, "Uzaktan Eğitim Sürecinde Sosyal Bilgiler Dersi Ev Ödevlerine Yönelik Paydaş Görüşlerinin İncelenmesi" konulu bilimsel çalışmasına veri sağlamak amacıyla anket çalışması yapma izin talebine ilişkin ilgi (b) yazı ve ekleri, Müdürlüğümüz Araştırma Değerlendirme Komisyonu tarafından ilgi (a) genelge hükümleri doğrultusunda incelenmiş olup, uygulanmasında sakınca görölmemiştir.

Söz konusu anket çalışmasının, yüz yüze eğitim öğretime ara verilmesi göz önüne alınarak ve virüsün etkisinden korunarak, örgün eğitimin tam olarak başlaması ile birlikte Ordu Üniversitesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Sosyal Bilgiler Eğitimi Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Yücel AKDENİZ tarafından; eğitim öğretim faaliyetlerini aksatmamak, uygulamalarda olur ekinde yer alan imzalı ve mühürlü formun kullanılması, öğrencilere ait çalışmaların veli izni doğrultusunda ve elde edilen verilerin herhangi bir haber, resmi özel web sayfaları, yerel ve ulusal basında paylaşılmaması kaydıyla, İlimiz resmi ilkokul ve ortaokul öğrenci, öğretmen ve öğrenci velilerine 2021-2022 eğitim ve öğretim yılı içerisinde okul ve kurum müdürlüğünün sorumluluğunda gönüllülük esasına göre uygulanması Müdürlüğümüzce uygun görölmektedir.

Makamlarınızca da uygun görölmesi halinde Olur larınıza arz ederim.

Musa GÖZÜDİK
Müdür a.
şube Müdürü

OLUR
Mehmet Fatih VARGELOĞLU
Vali a.
İl Millî Eğitim Müdürü

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı	Yücel AKDENİZ
Orcid Numarası	0000 0002 8225 6768
Lise	Fatsa Lisesi
Lisans	Atatürk Üniversitesi- Edebiyat Fakültesi-Coğrafya Bölümü
Yüksek Lisans	Ordu Üniversitesi-Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Sosyal Bilgiler Eğitimi
Mesleki Deneyim	Sultanbeyli Eğitim Bilimleri Temel Lisesi,2015-2016 Ordu Bilim Temel Lisesi, 2018-2019 Fatsa Final Kurs Merkezi, 2019-2023